

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meicirculaire 2013

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de
colleges van B&W

DGBK/ Bestuur, Democratie
en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

circulaire

Datum

31 mei 2013

Kenmerk

2013-0000231941

Onderwerp	meicirculaire gemeentefonds 2013
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaire's	decembercirculaire 2012 (2012-746361);
Ingangsdatum	31 mei 2013
Geldig tot	1 juli 2014

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire gemeentefonds 2013. In deze circulaire wordt u over de gemeentefondsuitkeringen 2012 en verder geïnformeerd.

De circulaire staat in het teken van de uitvoering van het Regeerakkoord.

De afgesproken toepassing van de normeringssystematiek leidt in de huidige moeilijke financiële omstandigheden tot een neerwaartse aanpassing van de accressen, behalve voor het jaar 2014. Het accres na aanpassing is in dat jaar opvallend positief. Dit hangt samen met incidentele maatregelen in 2013, zoals het inhouden van de prijsbijstelling in 2013. Daarnaast is in 2014 sprake van pieken in infrastructurele projecten. Het is goed te bedenken dat de besluitvorming over de rijksbegroting in aanloop naar de Miljoenennota zoals gebruikelijk nog effect kan hebben op de accresramingen.

Over een aantal financiële onderwerpen hebben het Rijk en de medeoverheden op 18 januari jongstleden een akkoord bereikt. De partijen zijn er in geslaagd constructieve afspraken te maken die bijdragen aan de gezondmaking van de overheidsfinanciën en die naar verwachting in de praktijk goed werkbaar zijn. Het gaat om het wetsvoorstel houdbare overheidsfinanciën en het saldopad voor de EMU-norm, het wetsvoorstel schatkistbankieren en het handhaven van het BTW-compensatiefonds.

De decentralisaties blijven onverminderd van het grootste belang voor de gemeenten. De gemeenten krijgen nieuwe, grote verantwoordelijkheden voor hun inwoners, met bijbehorende grote budgetten. Het sociaal akkoord en het zorgakkoord hebben ook gevolgen voor de wijze waarop de decentralisaties in het sociale domein invulling krijgen. Vanuit mijn rol als coördinerend minister geef ik mede inhoud aan de financiële vertaling van de decentralisaties voor gemeenten. In deze circulaire worden hiervan eerste financiële contouren geschetst.

Om financiële belemmeringen voor gemeentelijke herindeling weg te nemen zijn twee verbeteringen van de verdeelmaatstaf herindeling in gang gezet.

Graag pak ik de grote uitdagingen waarvoor wij gezamenlijk staan met u op, elk vanuit de eigen rol.

Mede namens de staatssecretaris van Financiën,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Inhoudsopgave

1	Accres en decentralisaties	1
1.1	Accres	1
1.2	Decentralisaties	3
2	Uitkeringsjaar 2012.....	7
2.1	Opbouw uitkeringen	7
2.2	Mutaties en maatstaven algemene uitkering.....	8
2.2.1	Maatstaf (extra groei) leerlingen voortgezet onderwijs	8
2.2.2	Ontwikkeling uitkeringsbasis	8
2.2.3	Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid	8
2.3	Voorschotbetalingen.....	8
3	Uitkeringsjaar 2013.....	9
3.1	Opbouw uitkeringen	9
3.2	Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering	11
3.2.1	Waarderingskamer en landelijke voorziening WOZ	11
3.2.2	Herdenking slavernijverleden	11
3.2.3	Bommenregeling	11
3.2.4	Maatstaf bedrijfsvestigingen	12
3.2.5	Ontwikkeling uitkeringsbasis	12
3.2.6	Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid	13
3.3	Mutatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen met effect op omvang gemeentefonds	13
3.4	Verzameltabel	13
3.5	Voorschotbetalingen.....	14
4	Uitkeringsjaar 2014.....	15
4.1	Opbouw uitkeringen	15
4.2	Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering	16
4.2.1	Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	16
4.2.2	A+O fonds	16
4.2.3	Wet Maatregelen Werk en Bijstand en enkele sociale zekerheidswetten	16
4.2.4	Transitiekosten nieuwe Wmo	16
4.2.5	Uitvoeringskosten inburgering	17
4.2.6	Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving 17	
4.2.7	Maatstaf herindeling – vervroeging en verruiming.....	17
4.2.8	Maatstaf herindeling - splitsing van gemeenten	18
4.2.9	Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven	18
4.2.10	Invoering basisregistraties Adressen en Gebouwen.....	19
4.2.11	Ontwikkeling uitkeringsbasis.....	20
4.2.12	Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid.....	20
4.3	Mutatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen met effect op omvang	

gemeentefonds	21
4.4 Verzameltabel	21
4.5 Voorschotbetalingen.....	21
5 Meerjarenperspectief.....	23
5.1 Opbouw uitkeringen 2015-2018.....	23
5.2 Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering	24
5.2.1 Lagere apparaatskosten (opschaling)	24
5.2.2 BTW-compensatiefonds	24
5.2.3 Onderwijshuisvesting	25
5.2.4 Overheveling buitenonderhoud PO en SO	25
5.2.5 Scootmobielen	25
5.2.6 Maatschappelijke stages.....	25
5.2.7 Dualiseringskorting.....	26
5.2.8 E-boeken (actualiseren bibliotheekwetgeving).....	26
5.2.9 Meerjarige ontwikkeling uitkeringsfactor	26
5.3 Verzameltabel	27
6 Integratie- en decentralisatie-uitkeringen.....	29
6.1 Opbouw integratie- en decentralisatie-uitkeringen.....	29
6.2 Integratie-uitkering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).....	32
6.3 Maatschappelijke opvang	34
6.4 Centra voor jeugd en gezin	35
6.5 Invoeringskosten decentralisatie jeugd	35
6.6 Vrouwenopvang	35
6.7 Brede impuls combinatiefuncties/Buurtsportcoaches.....	36
6.8 Nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en Birk)	37
6.9 Green Deal.....	37
6.10 Bodemsanering.....	38
6.11 Jeugdwerkloosheid.....	38
6.12 Werkgeversdienstverlening	38
7 Financieel beleid	39
7.1 Redelijk peil 2014	39
7.2 Wetswijziging financieel toezicht en aanpassing Besluit begroting en verantwoording (BBV)	40
7.3 Begrotingsanalyse.....	42
7.4 Begrotingsscans	42
7.5 Herindelingsscans	43
8 Overige mededelingen	45
8.1 Loon- en prijsontwikkeling	45
8.2 Macronorm OZB.....	45
8.3 Verdeelonderzoeken gemeentefondsclusters.....	46
8.4 Maatstaf vast bedrag.....	48

8.5	Schatkistbankieren.....	49
8.6	Vaststelling decentralisatie- en integratie-uitkeringen.....	49
8.7	Derivaten.....	49
8.8	Wet Houdbare overheidsfinanciën	50
8.9	Krimpmaatstaf en paragrafen demografische ontwikkeling	50
9	Bijlagen.....	53
9.1	Bijlage 1 Verdeeltabellen 2013 en 2014	54
9.2	Bijlage 2 Overzicht van verdeeltabellen 2014, gegroepeerd naar cluster	61
9.3	Bijlage 3 Volumina maatstaven 2013-2018	66
9.4	Bijlage 4 Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruiker.....	68
9.5	Bijlage 5 Integratie-uitkering Wmo.....	75
9.6	Bijlage 6 Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang	85
9.7	Bijlage 7 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)	87
9.8	Bijlage 8 Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties	96
9.9	Bijlage 9 Suppletie-uitkering Bommenregeling.....	105
9.10	Bijlage 10 Decentralisatie-uitkering Nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en BIRK)	108
9.11	Bijlage 11 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering	110
9.12	Bijlage 12 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang.....	112
9.13	Bijlage 13 Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin	115
9.14	Bijlage 14 Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	121
9.15	Bijlage 15 Aanpassing BBV.....	130
9.16	Bijlage 16 Decentralisatie Jeugdzorg	134

1 Accres en decentralisaties

1.1 Accres

Voor de jaren 2013 tot en met 2018 zijn nieuwe accresramingen beschikbaar. Voor 2012 is het accres definitief vastgesteld.

Accres 2012

Nadat de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds een aantal jaren buiten werking is geweest, is deze met ingang van het begrotingsjaar 2012 weer van kracht. Dit betekent dat de ontwikkeling van de fondsen weer gekoppeld is aan de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Onderdeel van de bestuurlijke afspraken die het Rijk en de medeoverheden in het voorjaar van 2011 hebben gemaakt is het afschaffen van de maartcirculaire. Daarom wordt het definitieve accres van jaar t vanaf nu in de meicirculaire van jaar t+1 opgenomen. Tabel 1.1 bevat het definitieve accres 2012.

Tabel 1.1: Accres 2012 (x € 1 mln)

In de septembercirculaire 2012 was het accres 2012 berekend op -1,43 procent. Dit komt overeen met **een bedrag van € -244 miljoen**. In hoofdstuk 1 van de

Uitkeringsjaar	2012
Accres	-436
Accres in procenten	-2,56%
Vershil t.o.v. septembercirculaire 2012	-192

decembercirculaire 2012 gaven wij aan een verdere verlaging van dit bedrag te verwachten. Wij achtten een waarschuwing op zijn plaats, echter zonder een precieze invulling, omdat december geen regulier bijstellingsmoment is. Op basis van het Financieel Jaarverslag 2012 van het Rijk is het definitieve accres 2012 nu berekend op -2,56 procent, **oftewel € -436 miljoen**. Het accres 2012 komt daarmee € 192 miljoen lager uit dan in de septembercirculaire 2012 werd verondersteld. De belangrijkste oorzaak van deze daling is de gebleken onderuitputting bij de departementen.

Verwerking bijstelling accres 2012 in 2013

Het uitkeringsjaar 2012 blijft ongewijzigd en de bijstelling wordt opgenomen onder het uitkeringsjaar 2013. Het bedrag van de bijstelling in dat jaar wordt daartoe zowel structureel als incidenteel opgenomen.

Het accres kent twee bijstellingsmomenten gedurende het uitkeringsjaar, de mei- en de septembercirculaire. De vaststelling van het accres (het verschil tussen het tweede bijstellingsmoment en de definitieve stand) vindt plaats na afloop van een begrotingsjaar. Voorheen vond dit plaats op basis van de Voorlopige Rekening van het Rijk. In het streven naar een vermindering van regeldruk en administratieve lasten binnen de overheid is besloten de Voorlopige Rekening te integreren in het Financieel Jaarverslag van het Rijk.¹

¹ De Tweede Kamer is in 2006 op de hoogte gesteld van het voornemen tot het integreren van de Voorlopige Rekening in het Financieel Jaarverslag van het Rijk (zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 29 949, nr. 55).

Dat betekent dat het definitieve accres met ingang van het uitkeringsjaar 2012 wordt berekend op basis van de stand van het Financieel Jaarverslag Rijk. Het definitieve accres 2012 wordt verwerkt in de 1e suppletoire begroting 2013 van het gemeentefonds.

Accessen 2013-2018

De afgesproken toepassing van de normeringssystematiek leidt in de huidige moeilijke financiële omstandigheden tot een neerwaartse aanpassing van de accessen, behalve voor het jaar 2014.

Tabel 1.2: Accessen 2013-2018 (x € 1 mln)

Uitkeringsjaar	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Accres	-139	974	15	139	88	88
Accres in procenten	-0,82%	5,95%	0,09%	0,87%	0,54%	0,54%
Verschil t.o.v. decembercirculaire 2012	-156	184	-47	-34	-82	-82
Cumulatief verschil	-156	28	-19	-53	-135	-217
Cumulatief accres	-139	835	849	989	1.077	1.165

Het accres 2013 wordt geraamd op -0,82 procent, € -139 miljoen. Dit is ten opzichte van de decembercirculaire een verslechtering van € 156 miljoen. De oorzaak hiervan is het inhouden van de prijsbijstelling in 2013 en een lagere dan verwachte loon- en prijsontwikkeling. Dit heeft effect op de loon- en prijsbijstelling van de departementale begrotingen en daardoor ook op het accres. Het accres voor 2014 is naar boven bijgesteld, tot 5,95 procent. Dat komt overeen met een accres van bijna € 1 miljard in 2014. Het hoge accrespercentage in 2014 hangt samen met een aantal pieken in infrastructurele projecten. Ook maatregelen uit het Regeerakkoord hebben een positieve uitwerking gehad op het accres 2014. Dit geldt bijvoorbeeld voor de maatregel huurmarkt. Door deze maatregel nemen de uitgaven aan de huurtoeslag toe. Deze maatregel wordt gedekt door hogere lasten via de verhuurderheffing. Omdat alleen de voor de normeringssystematiek relevante uitgaven meetellen wordt niet het saldo van deze maatregelen meegenomen in de bepaling van het accres, maar tellen alleen de hogere uitgaven aan huurtoeslag. De maatregelen uit het Regeerakkoord **onder de noemer 'overdrachten bedrijven' hebben in 2014 eveneens** een positief effect op het accres. De subsidies aan bedrijven nemen toe waardoor de relevante rijksuitgaven stijgen. Het kabinet heeft in zijn Voorjaarsnota besloten de prijsbijstelling 2013 éénmalig voor 2013 niet uit te keren. Dat heeft een negatief effect op het accres 2013, maar een positief effect op het accres 2014. De resterende prijsbijstelling tranche 2013 (voor de jaren 2014 en verder) wordt aangehouden en betrokken bij besluitvorming in augustus. Het accres voor enig jaar wordt na afloop van een jaar definitief vastgesteld. Onderuitputting en nadere besluitvorming kunnen, zoals gebruikelijk, het accres nog beïnvloeden.

In tabel 1.3 worden de nominale accessen uit de tabellen 1.1 en 1.2 vergeleken met de raming van het Centraal Planbureau van de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product.

Tabel 1.3: Nominale en reële accessen 2012-2018 (in procenten)

Uitkeringsjaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Accres (a)	-2,56%	-0,82%	5,95%	0,09%	0,87%	0,54%	0,54%
Prijsontwikkeling BBP (b) ¹	1,1%	1,6%	1,6%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%
Reëel accres (c) ²	-3,62%	-2,38%	4,28%	-0,80%	-0,03%	-0,36%	-0,36%

¹ Bron: Stabiliteitsprogramma 2013

² Het percentage waarmee het accres de pBBP overtreft: $c = (1+a)/(1+b)-1$

De reële accessen zijn niet meer dan richtinggevend. Gemeenten met statistieken over hun eigen volume- en prijsontwikkeling van de uitgaven kunnen desgewenst de nominale accessen defleren met hun eigen specifieke gegevens.

1.2 Decentralisaties

Inleiding

In het Regeerakkoord is opgenomen dat door middel van de decentralisaties in het sociale domein de gemeenten de eerstverantwoordelijke overheidslaag worden voor de onderwerpen werk, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. De gemeenten krijgen per 1 januari 2015 op grond van de nieuwe Wmo, Jeugdwet en Participatiewet een brede integrale verantwoordelijkheid voor het sociale domein. De kern van de decentralisatieoperatie is onveranderd en is erop gericht dat de burger die het nodig heeft ondersteuning krijgt die aansluit bij zijn persoonlijke situatie en behoeften. Deze veranderingen bieden kansen. Nu alle drie de decentralisaties eenzelfde invoeringsdatum kennen hebben gemeenten meer tijd om zich voor te bereiden en kunnen gemeenten direct starten met een integrale benadering van het sociale domein. Daarnaast biedt het gewonnen draagvlak bij de sociale en maatschappelijke partners een stevige basis voor de decentralisaties.

In de decentralisatiebrief van 19 februari 2013 heeft het kabinet de randvoorwaarden geschetst die noodzakelijk zijn bij de decentralisaties. Zo werkt het kabinet aan het verstevigen van de uitvoeringskracht van gemeenten, aan ruimte voor maatwerk en integraliteit in de wet- en regelgeving, aan een stevig implementatie ondersteuningsaanbod voor gemeenten en aan ontschotting van budgetten. Met ontschotting bedoelt het kabinet dat gemeenten in staat worden gesteld met een integraal budget maatwerk te leveren voor burgers.

Financiële effecten

Met de decentralisaties zijn grote bedragen gemoeid. Voor een deel gaat het om nieuw geld

voor gemeenten, voor een ander deel zijn het nu nog specifieke uitkeringen. De decentralisaties gaan gepaard met aanzienlijke ombuigingstaakstellingen. Per saldo is op termijn een verdubbeling van het gemeentefonds geen ondenkbare uitkomst.

In deze circulaire worden de hoogte van het budget en de verdeling voor 2015 op basis van historische gegevens over het gebruik van jeugdzorg op gemeentelijk niveau (bron: SCP en Cebeon) bekend gemaakt. In [bijlage 16](#) treft u deze verdeling aan. In de meicirculaire 2014 wordt vervolgens bekendgemaakt wat de budgetten zijn per gemeente op basis van de objectieve verdeling, welke geleidelijk van kracht zal zijn vanaf 2016. In de septembercirculaire 2013 wordt u inzicht geboden in de historische verdeling voor 2015 van de budgetten voor de nieuwe Wmo.

Vormgeving sociaal deelfonds

In de decentralisatiebrief heeft het kabinet het in het Regeerakkoord geschetste perspectief uitgewerkt om de budgetten van de voorgenomen decentralisaties in stappen te bundelen en zo breed mogelijke te ontschotten in het gemeentefonds tot één integraal budget: het zogenaamde deelfonds sociaal domein. Het sociale deelfonds is geen specifieke of brede doeluitkering, maar een onderdeel van het gemeentefonds met verantwoording aan de gemeenteraad.

In onderstaande tabel is het tijdpad van de verschillende decentralisaties weergegeven, en daarmee van de verwachte ontwikkeling in de inrichting van het financiële arrangement.

Jaar	Wat	Toelichting
2013	Onderzoek	Op basis van onderzoek besluit nemen over mogelijkheden ineen schuiven systematiek deelfonds en participatiebudget. Medio 2013 eerste beeld. Eind 2013 beeld modellen en besluit.
2013	Onderzoek	Op basis van onderzoek besluit nemen over het betrekken van Wwb I-deel in de bundeling. Medio 2013 eerste beeld. Eind 2013 beeld modellen en besluit.
2014 - 2017	Bestaande specifieke uitkeringen, decentralisatie en integratie-uitkeringen in het sociaal domein worden vereenvoudigd en toegevoegd aan het deelfonds.	Onderzoeken welke regelingen dit omvat en welk tijdpad en welke vorm passend is (bijv. maatschappelijke – en vrouwenopvang). Nader onderzoek naar regelingen in het sociale domein die nu nog niet uitdrukkelijk zijn genoemd.
2015	Decentralisatie extramurale AWBZ Taken uit huidige clusters gerelateerd aan sociaal domein worden ondergebracht in deelfonds.	Per septembercirculaire 2013 een eerste inzicht in de verdeling van het macrobudget nieuwe Wmo voor 2015 op basis van historische budgetten
2015	Jeugdzorg wordt gedecentraliseerd en ondergebracht in deelfonds.	De regeling krijgt financieel vorm in een verdeelmodel in het deelfonds.

Het perspectief van bundeling richt zich op de budgetten die bedoeld zijn om de participatie te bevorderen. Voor de Wet werk en bijstand (straks Participatiewet) wordt thans

onderzocht of het betrekken van het Inkomensdeel in deze bundeling toegevoegde waarde heeft.

Onderzoek en monitoring

Op 26 maart 2013 heeft de Tweede Kamer de motie Schouw aangenomen (Tweede Kamer, 33 400-B/33 400-C, nr. 13). In deze motie wordt de regering verzocht onderzoek te laten doen door een onafhankelijke partij naar **de eventuele financiële risico's en uitvoeringsrisico's van de decentralisaties in het sociaal domein en daarbij aandacht te besteden aan de mogelijkheden deze risico's te ondervangen en bij de uitvoering te adresseren**, onder de voorwaarde dat dit onderzoek niet tot vertraging van het decentralisatieproces leidt. De Tweede Kamer is op 26 april 2013 per brief geïnformeerd over de uitvoering van de motie Schouw.

Het Centraal Planbureau (CPB) zal dit onderzoek gaan doen naar de mogelijke financiële **risico's** die gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein. Daarbij geldt dat de in het Regeerakkoord opgenomen financiële kaders en tijdspaden van toepassing zijn, met in achtneming van de wijzigingen voortvloeiend uit het sociaal akkoord en het zorgakkoord. Het onderzoek is voorts gericht op het brede sociaal domein, dus inclusief de taken die de gemeenten reeds hebben binnen dit domein, maar strekt zich niet uit tot hetgeen daarbuiten ligt. Voor het zomerreces van 2013 zal het CPB een integrale rapportage op hoofdlijnen opleveren.

In aanvulling op het onderzoek van het CPB wordt door het Rijk en de VNG ingezet op het versterken van de samenhang tussen de decentralisatietrajecten en op het monitoren van de voortgang die geboekt wordt in de transitiefase. Dit vindt plaats in het kader van het **identificeren van uitvoeringsrisico's die mogelijk gepaard gaan met de decentralisaties in het sociaal domein** en heeft tot doel de gemeenten zo goed mogelijk te begeleiden in de aanloop naar de decentralisaties. Voor het einde van dit jaar wordt door het Rijk en de VNG ten behoeve van de Ministeriële Commissie Decentralisaties (MCD) een eerste beeld opgeleverd waarin de voortgang, best practices, innovatieve aanpakken voor integrale beleidsvorming en uitvoeringsrisico's **helder naar voren komen. Op basis van dit beeld en verdere monitoring** maken het Rijk en de VNG afspraken ter nadere invulling van de procesbegeleiding.

De monitoring zal worden voortgezet in de fase waarin de decentralisaties reeds zijn doorgevoerd. In die fase zal de monitoring, zoals is aangekondigd in de decentralisatiebrief (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 33 400 VII, nr. 59), gericht zijn op informatievergaring ten behoeve van inzicht in de werking van het stelsel, waaronder de behaalde resultaten in het sociaal domein. Onderwerp van overleg over de invulling van deze monitoring is hoe optimaal kan worden aangesloten bij de informatievergaring die plaatsvindt in het kader van de horizontale verantwoordingsmechanismen. Ook de rol van de lokale rekenkamers wordt in ogenschouw genomen en in lijn met de decentralisatiebrief vormt de Wet revitalisering generiek toezicht het uitgangspunt voor wat betreft het

interbestuurlijk toezicht. Het kabinet zal bezien in hoeverre er voor zeer specifieke situaties aanleiding is om met een aanwijzingsbevoegdheid verdere ruimte te bieden aan de betrokken ministers om in noodzakelijke gevallen in te grijpen.

Tot slot geldt dat voor de benchmarking, waarin de VNG het voortouw heeft, wordt ingezet op een voortvarende uitbouw van de reeds gestarte initiatieven. De benchmarking richt zich op de prestaties van de individuele gemeenten, opdat gemeenten onderling van elkaar kunnen leren.

2 Uitkeringsjaar 2012

2.1 Opbouw uitkeringen

Tabel 2.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2012 na actualisatie ten opzichte van de decembercirculaire 2012. De tabel gaat uit van het bedrag aan uitkering van € 16.912,887 miljoen dat voor 2011 is geraamd. De mutaties zijn gegroepeerd per cluster.

Tabel 2.1 Opbouw uitkeringen 2012 (mln €)

	Raming deze circulaire	§	December circulaire 2012 ¹
Uitkeringen voorafgaand jaar (beginstand)			
	16.912,887		
algemene mutaties			
- accres ²	-244,242		-244,000
- aanvullende algemene mutatie	41,387		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500		
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I)	-50,000		
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	0,000		
- A+O fonds	-0,229		
- EU-richtlijn invordering	-0,090		
- overheidsbrede inkoop van beeldmateriaal	-0,300		
- Waarderingskamer	0,005		
	-261,969		
cluster eigen inkomsten	0,000		
cluster werk en inkomen	38,300		
cluster zorg	37,670		
cluster educatie	8,400		
cluster bevolkingszaken	-27,327		
cluster openbare orde en veiligheid	-1,200		
cluster fysiek milieu	19,200		
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. Wmo)	197,814		
Uitkeringen (excl. Wmo)	16.923,775		16.924,017
waarvan			
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.579,123		15.580,538
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen	1.264,880		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	59,739		
- suppletie-uitkering bommenregeling ³	20,033		18,860
- Wmo	1.511,305		

¹ De vergelijking met de decembercirculaire 2012 is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd.

² De afronding is preciezer gemaakt.

³ Het betreft de gemeente Werkendam (€ 1.172.500). Het bedrag was abusievelijk niet meegenomen in de junicirculaire 2012.

2.2 Mutaties en maatstaven algemene uitkering

2.2.1 Maatstaf (extra groei) leerlingen voortgezet onderwijs

In overleg met het Ministerie van OCW worden bij de vaststelling van de aantallen van de maatstaven leerlingen voortgezet onderwijs en extra groei leerlingen voortgezet onderwijs met terugwerkende kracht vanaf uitkeringsjaar 2011 de zogenaamde vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs)-leerlingen meegeteld. Vavo-leerlingen zijn leerlingen die staan ingeschreven aan een instelling voor voortgezet onderwijs, maar onderwijs volgen op een regionaal opleidingscentrum (ROC). De vo-school waar de leerling staat ingeschreven blijft verantwoordelijk en ontvangt bekostiging voor deze leerlingen van het Ministerie van OCW. Om de bekostiging van de huisvesting - die via het gemeentefonds loopt - hiermee in lijn te brengen, is besloten om de vavo-leerlingen mee te tellen. Deze aanpassing zou aanvankelijk met ingang van 2012 worden toegepast, maar dit tijdstip blijkt bij nader inzien niet houdbaar. Aanpassing vindt nu plaats met terugwerkende kracht tot en met het eerste nog niet beschikte uitkeringsjaar, te weten 2011.

2.2.2 Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2012 geeft aanleiding tot het verlagen van de uitkeringsfactor met één punt ten opzichte van de stand decembercirculaire 2012. Eén uitkeringspunt komt voor het jaar 2012 naar huidig inzicht overeen met € 11,7 miljoen.

2.2.3 Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering over het jaar 2012 € 15.579,123 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,505. Hierbij is rekening gehouden met bovenstaande behandelde onderwerp.

2.3 Voorschotbetalingen

De gegevens uit deze circulaire leiden tot aanpassing van de voorschotbetalingen op de uitkering over 2012 die met ingang van de betaalmaand juli 2013 geëffectueerd zullen worden.

3 Uitkeringsjaar 2013

3.1 Opbouw uitkeringen

Tabel 3.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2013 na actualisatie ten opzichte van de decembercirculaire 2012. De tabel gaat uit van het bedrag aan uitkering dat voor 2012 is geraamd in tabel 3.1. De mutaties zijn gegroepeerd per cluster. De paragraafaanduiding in de tabel verwijst naar de paragraaf waarin de wijzigingen in de mutaties zijn toegelicht. Van de mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen is in onderstaande tabel alleen het saldo opgenomen. Uitgebreidere informatie over de mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen is te vinden in hoofdstuk 6. Ook zijn in dit hoofdstuk enkele paragrafen opgenomen met overige informatie die van belang is voor de uitkeringen uit het gemeentefonds.

Tabel 3.1 Opbouw uitkeringen 2013 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹	§	December circulaire 2012 ²
Uitkeringen voorafgaand jaar (beginstand)	16.923,775		16.924,017
algemene mutaties			
- accres	-138,588	§ 1.1	-177,000
- accres tranche 2012 (structureel)	-192,020	§ 1.1	#
- accres tranche 2012 (incidenteel)	-192,020	§ 1.1	#
- correctie in verband met btw-verhoging vanaf 2013	-64,703 @		
- aanvullende algemene mutatie	12,114 @		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500 @		
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I)	-30,000 @		
- uitname IBD	-2,000 @		
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	0,000 @		
- A+O fonds	0,022 @		
- overheidsbrede inkoop van beeldmateriaal	0,300 @		
- Waarderingskamer (incl. landelijke voorziening WOZ)	<u>-0,816</u>	§ 3.2.1	pm
		-616,211	
cluster eigen inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	<u>0,000 @</u>		
		0,000	
cluster werk en inkomen			
- aanpak fraude	1,800 @		
- aanpassing norm kwijtschelding en bijzondere bijstand ivm kosten kinderopvang	-2,000 @		
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	<u>-0,600 @</u>		
		-0,800	
cluster zorg			
- transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de Wmo	-15,600 @		
- herdenking slavemijverleden	0,150	§ 3.2.2	#
- uitvoeringskosten inburgering	-12,100 @		
- kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders	<u>-40,000 @</u>		
		-67,550	
cluster educatie			
- ingroeieregeling OHV	<u>8,500 @</u>		
		8,500	
cluster sport, kunst & ontspanning			
- bibliotheken ³	<u>- @</u>		
		0,000	
cluster wegen en water			
- wijziging Babw	<u>-0,218 @</u>		
		-0,218	
cluster fysiek milieu			
- transitiekosten Regionale Uitvoeringsdiensten	<u>-19,200 @</u>		
		-19,200	
cluster bevolkingszaken			
- GBA	0,103 @		
- mGBA en ORRA	33,200 @		
- burgerzakensysteem-kern	<u>1,300 @</u>		
		34,603	
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. Wmo)			
- mutaties van invloed op omvang GF	<u>-11,663</u>	§ 6.1	-110,589
		-11,663	
Uitkeringen (excl. Wmo)			
waarvan		16.251,236	16.498,846
- algemene /aanvullende uitkeringen	14.929,864		15.277,454
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen	1.241,719	§ 6.1	1.142,793
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	59,739		
- suppletie-uitkering bommenregeling	19,914	§ 3.2.3	18,860
- Wmo	<u>1.547,507</u>		

1 Het teken @ geeft aan dat dit onderdeel in voorgaande circulaire wordt toegelicht. Zie verzameltabel 2013.

2 De vergelijking met de decembercirculaire 2012 is alleen opgenomen als de raming van het betreffende onderdeel is gewijzigd. Het teken # geeft een onderdeel aan dat niet werd geraamd in die circulaire.

3 Vanaf 2013 geïntegreerd in de algemene uitkering. De omvang is € 5,791 miljoen.

3.2 Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering

3.2.1 Waarderingskamer en landelijke voorziening WOZ

Op 1 januari 2013 is de landelijke voorziening WOZ (LV WOZ) van start gegaan. In de LV WOZ worden de gegevens uit de door de gemeenten gehouden basisregistratie WOZ opgenomen. De LV WOZ neemt de verstrekking van deze gegevens aan de afnemers over van de gemeenten. In de loop van 2013 zullen de gemeenten op de voorziening worden aangesloten en volgens planning is deze per 1 januari 2014 voor alle afnemers volledig operationeel. De LV WOZ is ondergebracht bij het Kadaster. In het bestuurlijk overleg WOZ van 13 april 2011 is door de deelnemende partijen ingestemd met de vorming van de LV WOZ en zijn tevens afspraken gemaakt over de te hanteren verdeelsleutel voor de jaarlijkse kosten van beheer en exploitatie van de LV WOZ. Deze afspraken zijn neergelegd in het Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken.

Op 22 november 2012 heeft de Waarderingskamer de begroting 2013 van de LV WOZ **vastgesteld. De totale kosten van beheer en exploitatie zijn geraamd op € 1,474 miljoen.** Conform de gemaakte afspraken komt de jaarlijkse bijdrage van gemeenten daarmee naar **huidig inzicht neer op een bedrag van € 0,663 miljoen (45%).** Met ingang van 2013 wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds structureel met dit bedrag verlaagd ten gunste van de Waarderingskamer. De Waarderingskamer draagt zorg voor de betaling aan het Kadaster als beherende organisatie van de LV WOZ op basis van geleverde diensten. Het resterende deel van de totale kosten van beheer en exploitatie komt voor rekening van het Rijk (40%) en de waterschappen (15%).

Daarnaast is de algemene uitkering **ten opzichte van 2012 met € 0,153 miljoen** verlaagd in verband met een verhoging van het budget van de Waarderingskamer.

3.2.2 Herdenking slavernijverleden

Voor de herdenking van het slavernijverleden ontvangt de gemeente Amsterdam in 2013 **eenmalig € 150.000.** De verdeling vindt plaats via de maatstaf vast bedrag voor Amsterdam.

3.2.3 Bommenregeling

[Bijlage 9](#) vermeldt de groep gemeenten die in 2013 een suppletie-uitkering ontvangt, inclusief de bijbehorende bedragen.

Voor informatie over de verkrijging van een suppletie-uitkering voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog wordt u verwezen naar paragraaf 1.7 van de junicirculaire 2010 ([Junicirculaire 2010](#)).

Aanvragen voor een bijdrage ontvangen wij bij voorkeur per e-mail via regelingen@minbzk.nl. Per post aanvragen blijft vanzelfsprekend ook mogelijk:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. FEZ/BBV
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Verzoeken die wij vóór 1 maart ontvangen worden in het jaar van ontvangst toegekend. Verzoeken die wij vanaf die datum ontvangen worden meegenomen in het volgende jaar.

Het komt regelmatig voor dat aanvragen bedragen inclusief btw bevatten. Btw komt echter, net als onder het voormalige Bijdragebesluit, niet voor compensatie in aanmerking. In de aanvraag dient daarom duidelijk te worden opgenomen dat de bedragen exclusief btw zijn. Daarnaast is het van belang te vermelden op welk jaar of welke jaren de aanvraag betrekking heeft. Indien de aanvraag betrekking heeft op meerdere jaren dient het totaalbedrag te worden uitgesplitst naar de betrokken jaren. Tot slot wijzen wij u er nogmaals op dat de gemaakte kosten inzichtelijk moeten worden gemaakt in Iv3 via **lastenfunctie 160 "opsporing en ruiming van conventionele explosieven"**. Gebruik van deze functie is verplicht vanaf het verslagjaar 2011. De informatie wordt gebruikt bij het monitoren van de bommenregeling.

Voor vragen of nadere informatie betreffende de bommenregeling kunt u zich wenden tot postbus.gf@minbzk.nl.

3.2.4 Maatstaf bedrijfsvestigingen

In paragraaf 3.1 van de septembercirculaire 2012 is melding gemaakt van een wijziging van de methode waarop het CBS het aantal bedrijfsvestigingen bepaalt. Om herverdeeffecten te voorkomen gaan de aantallen bedrijfsvestigingen voor de uitkeringsjaren 2011, 2012 en 2013 uit van het aantal voor het uitkeringsjaar 2010 en wordt dit aantal vervolgens geïndexeerd met de groei van het aantal bedrijfsvestigingen volgens de nieuwe methode. De aantallen bedrijfsvestigingen per gemeente voor de uitkeringsjaren 2011 en 2012 zijn opgenomen in bijlage 13 van de septembercirculaire 2012. [Bijlage 14](#) vermeldt de te hanteren aantallen voor uitkeringsjaar 2013. Per 2013 zou het CBS voor het bepalen van het aantal bedrijfsvestigingen opnieuw overgaan op een nieuwe methode. Het CBS heeft deze methodewijziging echter met een jaar uitgesteld. Op dit moment worden de effecten verkend en is nog geen helderheid te geven over de te hanteren aantallen in 2014.

3.2.5 Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis voor het jaar 2013 geeft aanleiding tot het

verlaging van de uitkeringsfactor met één punt ten opzichte van de stand decembercirculaire 2012. Deze verlaging wordt vooral veroorzaakt door enerzijds een lagere raming van het aantal bijstandsontvangers (2 punten) en anderzijds een lagere raming van de waarde woningen en niet-woningen bij de maatstaven onroerendezaakbelasting (OZB) (-3 punten). Voor 2013 komt één punt uitkeringsfactor naar huidig inzicht overeen met € 11,7 miljoen.

3.2.6 Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering over het jaar 2013 € 14.929,864 miljoen. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,440. Hierbij is rekening gehouden met bovenstaande behandelde onderwerpen.

De bedragen per eenheid van de maatstaven volgens de huidige stand treft u aan in de verdeeltabel 2013 in [bijlage 1](#).

3.3 Mutatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen met effect op omvang gemeentefonds

Het gemeentefonds wordt met € 11,663 miljoen verlaagd ten opzichte van het uitkeringsjaar 2012. Door nieuwe, aflopende en in omvang wijzigende decentralisatie- en integratie-uitkeringen verandert de omvang van het gemeentefonds met genoemd bedrag ([zie hoofdstuk 6](#)).

3.4 Verzameltabel

De opbouwtable 2013 (tabel 3.1) bevat onderdelen die in deze circulaire niet zijn toegelicht. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in eerdere circularies. Tabel 3.4 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tabel 3.4 Verzameltabel 2013

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- aanvullende algemene mutatie	mei 2011, § 1.1	12,114
- overheidsbrede inkoop van beeldmateriaal	december 2011, § 4.2	0,300
- correctie in verband met btw-verhoging vanaf 2013	september 2012, § 1	-64,703
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I) ¹	september 2011, § 5.9	-30,000
- uitname IBD	december 2012, § 5.1	-2,000
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	juni 2012, § 4.2	0,000
- A+O fonds	juni 2012, § 4.3	0,022
cluster eigen inkomsten		
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	juni 2012, § 4.2	0,000
cluster educatie		
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1	8,500
cluster werk en inkomen		
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	mei 2009, § 3.4	-0,600
- aanpak fraude	juni 2012, § 3.2	1,800
- aanpassing norm kw ijschelding en bijzondere bijstand ivm kosten kinderopvang	juni 2012, § 4.4	-2,000
cluster zorg		
- transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de Wmo	juni 2012, § 4.7	-15,600
- kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders	september 2012, § 5.2.	-40,000
- uitvoeringskosten inburgering	juni 2012, § 4.5	-12,100
cluster wegen en water		
- wijziging Babw	september 2012, § 5.2.	-0,218
cluster fysiek milieu		
- transitiekosten Regionale Uitvoeringsdiensten	december 2012, § 4.1	-19,200
cluster bevolkingszaken		
- burgerzakensysteem-kern	september 2010, § 5.2	1,300
- GBA	juni 2007, § 3.4	0,103
- mGBA en ORRA	juni 2012, § 4.6	33,200
cluster sport, kunst & ontspanning		
- bibliotheken	juni 2007, § 3.7	n.v.t.

¹ In septembercirculaire 2011: regionale omgevingsdiensten in het cluster fysiek milieu.

3.5 Voorschotbetalingen

De wijziging in de uitkeringsfactor en de wijziging van een aantal bedragen behorend bij de verdeelmaatstaven brengen een aanpassing met zich mee van de voorschotbetalingen op de algemene uitkering over 2013 (zie voor die wijzigingen de kolom "wijzigingen sinds december 2012" in tabel 1 van [bijlage 1](#)). De betalingen zijn momenteel gebaseerd op tabel 3 van bijlage 1 van de septembercirculaire 2012 en op de decembercirculaire 2012. De aanpassing van de betalingen vindt als volgt plaats:

1. per valutadatum 2 juli 2013 zal in één keer verrekening plaatsvinden over de maanden januari tot en met juni;
2. met ingang van 2 juli 2013 worden de wijzigingen opgenomen in het termijnbedrag voor 2013.

4 Uitkeringsjaar 2014

4.1 Opbouw uitkeringen

Tabel 4.1 vermeldt de opbouw van de uitkeringen 2014 na actualisatie ten opzichte van de septembercirculaire 2012. De tabel gaat uit van het bedrag aan uitkeringen dat voor 2013 is geraamd in tabel 3.1. De mutaties zijn gegroepeerd per cluster. De paragraafaanduiding in de tabel verwijst naar de paragraaf waarin de wijzigingen in de mutaties zijn toegelicht.

Tabel 4.1 Opbouw uitkeringen 2014 (mln €)

	Raming deze circulaire ¹	§	September circulaire
Uitkeringen voorafgaand jaar (beginstand)	16.251,236		16.500,547
algemene mutaties			
- accres	973,468	§ 1.1	691,000
- accres tranche 2012 (incidenteel)	192,020	§ 1.1	#
- aanvullende algemene mutatie	12,085 @		
- accres (gerichte verdeling, ingroeiregeling OHV)	-8,500 @		
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I)	-20,000 @		
- Btw- verhoging	-238,882 @		#
- Btw-correctie accres	64,703 @		#
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	39,951	§ 4.2.1	0,000
- A+O fonds	-0,062	§ 4.2.2	pm
- Waarderingskamer	pm		pm
	1.014,783		
cluster eigen inkomsten			
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-39,951	§ 4.2.1	0,000
	-39,951		
cluster werk en inkomen			
- Wet maatregelen Werk en Bijstand	pm	§ 4.2.3	#
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	-1,200 @		
	-1,200		
cluster zorg			
- transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de Wmo	5,000	§ 4.2.4	-32,000
- herdenking slavernijverleden	-0,150	§ 3.2.2	#
- uitvoeringskosten inburgering	-24,600	§ 4.2.5	pm
	-19,750		
cluster educatie			
- ingroeiregeling OHV	8,500 @		
	8,500		
cluster fysiek milieu			
- decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving	pm	§ 4.2.6	#
	0,000		
cluster bevolkingszaken			
- mGBA en ORRA	-13,000 @		
	-13,000		
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. Wmo)			
- mutaties van invloed op omvang GF	-163,015	§ 6.1	-68,965
	-163,015		
Uitkeringen (excl. Wmo)	17.037,603		17.068,467
waarvan			
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.919,375		15.916,517
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen	1078,526	§ 6.1	1073,351
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	19,788	§ 4.2.1	59,739
- suppletie-uitkering bommenregeling	19,914		18,860
- Wmo	1.570,486	§ 6.2	pm

4.2 Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering

4.2.1 Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers

Ter beperking van de gevolgen van de afschaffing van een deel van de ozb in 2006 is een suppletie-uitkering in het leven geroepen. Deze tijdelijke regeling wordt afgebouwd als in mei van een jaar de raming van het accres voor het volgende jaar in reële termen positief uitvalt. Dat is voor 2014 het geval. De bedragen van de suppletie-uitkering dalen in 2014 met tweederde ten opzichte van 2013. Die daling betekent voor één gemeente een achteruitgang die exact wegvalt tegen haar reële accres. Voor alle andere gemeenten is er een kleinere achteruitgang of een vooruitgang. Dat is conform de bestuurlijke toezegging dat géén gemeente er door de bedoelde afschaffing van de ozb op achteruit zal gaan. Voor de uitkeringsjaren 2015 en verder is er geen ruimte in het accres en is de suppletie-uitkering gelijk aan de uitkering in 2014. Omdat het 5 jaar geleden is dat de suppletie-uitkering voor het laatst is afgebouwd is in [bijlage 4](#) een uitgebreide beschrijving opgenomen van de werking van de suppletie-uitkering. Deze was ook opgenomen in de septembercirculaire 2005. In de bijlage is ook de omvang van de suppletie-uitkering per gemeente opgenomen.

4.2.2 A+O fonds

De bijdrage aan het A+O fonds voor het jaar 2014 en verder is met € 62.000 verhoogd tot **een bedrag van € 6.301.000** als gevolg van de indexatie voor loon- en prijsontwikkeling. Deze verhoging wordt gekort op de algemene uitkering van het gemeentefonds.

4.2.3 Wet Maatregelen Werk en Bijstand en enkele sociale zekerheidswetten

Voor de implementatie- en uitvoeringskosten van de Wet Maatregelen Werk en Bijstand en enkele sociale zekerheidswetten wordt door het Ministerie van SZW eenmalig een nog te bepalen bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds. Het wetsvoorstel is op dit moment in voorbereiding. Beoogde inwerkingtreding van deze wet is medio 2014. Naar verwachting zal bij septembercirculaire 2013 het definitieve bedrag bekend worden gemaakt.

4.2.4 Transitiekosten nieuwe Wmo

Het kabinet stelt in aanvulling op de middelen die in het kader van de decentralisatie **begeleiding reeds beschikbaar zijn gesteld voor gemeenten (€ 47,6 miljoen in 2012; € 32 miljoen in 2013)**, in **2014 een bedrag van € 37 miljoen** beschikbaar via de algemene uitkering. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten te compenseren voor de (transitie)kosten die samenhangen met de inwerkingtreding van de nieuwe Wmo per 2015. De middelen worden verdeeld via een vast bedrag (25%) en via een bedrag per inwoner (75%).

4.2.5 Uitvoeringskosten inburgering

Via de algemene uitkering 2013 was **een bedrag beschikbaar van € 24,6 miljoen** in verband met de uitvoeringskosten inburgering. In 2014 is hier geen uitkering meer voor voorzien, in verband met een wijziging van de Wet Inburgering. Door die wijziging zijn nieuwkomers zelf verantwoordelijk voor hun inburgering. **Vandaar dat het bedrag van € 24,6 miljoen** wordt uitgenomen.

4.2.6 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving

In 2009 sloten IPO, VNG en Rijk een *package deal* waarbij afspraken werden gemaakt over het oplossen van een aantal structurele problemen bij de uitvoering van het omgevingsrecht. Onder meer werd overeengekomen dat de bevoegdheid voor (Wabo) vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij provinciale inrichtingen wordt gedecentraliseerd naar de gemeenten, met uitzondering van die voor BRZO- en IPPC-bedrijven. De overdracht van taken en bijbehorende middelen zal per 1 januari 2014 plaatsvinden. Met IPO en VNG wordt momenteel bezien welk bedrag naar het gemeentefonds dient te worden overgeheveld. Nadere informatie volgt in de septembercirculaire 2013.

4.2.7 Maatstaf herindeling – vervroeging en verruiming

Gemeentelijke herindelingen gaan gepaard met eenmalige kosten voor gemeenten. De verdeelmaatstaf herindeling voorziet in een tegemoetkoming in deze kosten. Het kabinet wil de negatieve financiële effecten bij een herindeling verder mitigeren.

Een deel van de kosten van herindeling ondervinden gemeenten voorafgaande aan de daadwerkelijke herindeling. Daarmee is tot op heden geen rekening gehouden in de maatstaf herindeling. Om gemeenten te faciliteren wordt de maatstaf daarom vervroegd en verruimd. Dit gebeurt langs de volgende lijnen:

- Ontvangers zijn de gemeenten in een herindelingstraject, tot uitdrukking komend in een herindelingsadvies.
- De extra uitkering vindt plaats in het jaar na het jaar van vaststelling van het herindelingsadvies.
De afloop van een herindelingstraject kan onzeker zijn, maar het jaar en de omvang van de extra uitkering staan vast.
- De betrokken gemeenten ontvangen alle een even groot bedrag.
De financiële gevolgen tussen gemeenten kunnen verschillen. Voor zover dat het geval is wordt het aan de betrokken gemeenten overgelaten gezamenlijk afspraken te maken over de kostenverdeling.
- De omvang van de extra uitkering bedraagt 25% van de huidige maatstaf.
De huidige maatstaf beslaat een periode van vier jaar. Daaraan wordt

- voorafgaande aan de daadwerkelijke herindeling één jaar toegevoegd.
- De maatstaf wordt berekend naar de stand op 1 januari van het jaar waarin de minister het herindelingsadvies heeft ontvangen.
Het hanteren van deze datum geeft vroegtijdig duidelijkheid over de uitkering.
Deze peildatum zal ook gaan gelden voor de uitkering in de jaren vanaf de herindeling.
  - Een overgangsmaatregel geldt voor gemeenten die op 1 januari 2014 worden heringedeeld.
De gemeenten die onder de overgangsmaatregel vallen ontvangen over 2013 een verruiming van 12,5% (in plaats van 25%), met als peildatum 1 januari 2013. De bevoorschotting van de uitkering zal starten na de septembercirculaire 2013.

Het voorgaande is eveneens van toepassing op herindelingen waarbij mogelijk sprake is van splitsing van gemeenten (zie hierna). Er wordt daarbij niet vooruitgelopen op het al dan niet splitsen van gemeenten: de uitkering voorafgaande aan de daadwerkelijke herindeling is in beide gevallen hetzelfde.

De extra middelen voor de herindelende gemeenten worden binnen het gemeentefonds gevonden en leiden tot een verlaging van de uitkeringsfactor. De wijziging in de maatstaf zal in het Besluit financiële verhouding 2001 worden vastgelegd.

4.2.8 Maatstaf herindeling - splitsing van gemeenten

Gebleken is dat de maatstaf herindeling niet voldoende is ingericht op de situatie dat gemeenten niet (nagenoeg) integraal samen gaan, maar dat één van de betrokken gemeenten wordt opgeheven en gesplitst: delen van de gemeente gaan over naar verschillende andere gemeenten. Het gaat daarbij om zodanige delen dat sprake is van ten minste twee wijzigingen van de gemeentelijke indeling (herindelingen). Het gaat dus niet om grenscorrecties. Om in deze lacune te voorzien is een wijziging van de maatstaf herindeling in procedure, om te worden toegepast op herindelingen vanaf 1 januari 2014. Wij hebben ter consultatie een voorstel voorgelegd aan de VNG, het IPO en de Rfv. Deze houdt in dat het vaste bedrag van de maatstaf met 5% per betrokken gemeente (inclusief de op te splitsen gemeente) wordt verhoogd. In reactie hierop is onder meer aangegeven dat deze verhoging als te beperkt wordt ervaren. Inmiddels bevindt een nader voorstel zich in het traject van advisering door de Raad van State. Wij verwachten de gemeenten in de septembercirculaire 2013 uitsluitel te kunnen geven.

4.2.9 Maatstaf OZB: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

Met ingang van het uitkeringsjaar 2014 wordt het rekentarief voor eigenaren van woningen op 0,1085%, voor gebruikers van niet-woningen op 0,1153% en voor eigenaren van niet-woningen op 0,1430% vastgesteld.

Sinds 1997 wordt op basis van de Financiële-verhoudingswet in het gemeentefonds rekening gehouden met verschillen in de belastingcapaciteit van gemeenten. Als gevolg van verschillen in waarde van de onroerende zaken loopt de belastingcapaciteit uiteen tussen gemeenten. De belastingcapaciteit waar in het gemeentefonds rekening mee wordt gehouden, wordt voor iedere gemeente met dezelfde tarieven berekend. Deze tarieven worden de rektarieven genoemd en zijn in het verleden vastgesteld op het gemiddelde tarief op dat moment van alle gemeenten. Verschillen in feitelijke tarieven tussen gemeenten spelen in de verdeling van het gemeentefonds geen rol. De rektarieven worden jaarlijks aangepast.

De aanpassing van de rektarieven ten opzichte van 2013 is noodzakelijk omdat op 1 januari 2014 een nieuw WOZ-tijdvak begint met waardepeildatum 1-1-2013. In 2013 wordt nog uitgegaan van de WOZ-waarde uit het huidige WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1-1-2012.

Bij de aanpassing van de rektarieven wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast (zie paragraaf 9.2 van de meicirculaire 2000 en paragraaf 7.1 van de septembercirculaire 2004). Het rektarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de inkomstenmaatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. Uitgezonderd wordt hierbij het effect van de inflatie (pNB).

De marktontwikkeling tussen 1-1-2012 en 1-1-2013 bij woningen wordt, op basis van informatie die de Waarderingskamer heeft verzameld, geschat op -5,7%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op -4,4%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 1,8%. Het rektarief voor eigenaren van woningen in 2014 komt dan uit op 0,1085% ($0,1005\% * 1,018/0,943$), voor OZB niet-woningen gebruikers op 0,1153% ($0,1083\% * 1,018/0,956$) en voor OZB niet-woningen eigenaren op 0,1430% ($0,1343\% * 1,018/0,956$).

4.2.10 Invoering basisregistraties Adressen en Gebouwen

In paragraaf 4.11 van de junicirculaire 2012 bent u geïnformeerd over de gevolgen van de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en het uitgestelde moment van invoering in het gemeentefonds. Het gebruik van de BAG is gekoppeld aan de komende herijking van het gemeentefonds. In [paragraaf 8.3](#) van deze circulaire kunt u lezen dat het gemeentefonds per 2015 integraal herijkt zal worden. Voor uitkeringsjaar 2014 geldt daarom in lijn met 2013 opnieuw een tijdelijke maatregel

Basis voor de aantallen woonruimten 2014 zijn de gebruikte aantallen voor uitkeringsjaar 2013 (aantal woonruimten per 1 januari 2012 volgens de bestaande definitie, inclusief indexatie over 2011). Deze aantallen worden vervolgens gecorrigeerd met het saldo van het aantal nieuwgebouwde en gesloopte woningen over 2013. Omdat de

woningvoorraadstatistiek van het CBS per 1 januari 2012 is gestopt, wordt voor deze correctie gebruik gemaakt van de gegevens uit de BAG.

Met ingang van 2015, het jaar van herijking van het gemeentefonds, zal gebruik worden gemaakt van de nieuwe woninggegevens volgens de definities van de BAG. Langs twee lijnen wordt ingezet op een goede overgang naar het gebruik van de nieuwe cijfers. In de eerste plaats worden bij het onderzoek naar de nieuwe verdeling van het gemeentefonds alle verdeelmaatstaven integraal bezien, waarbij een relatie wordt gelegd tussen de kosten van gemeenten en de structuurkenmerken (kostendragende factoren) die hierbij een rol spelen. Onbedoelde herverdeeleffecten kunnen op die manier via aanpassing van de verdeelformules worden beperkt. In de tweede plaats loopt er een verkenning naar de mogelijkheden binnen de BAG zelf om deze effecten te beperken. Te denken valt aan het gebruikmaken van gegevens over bijvoorbeeld oppervlakte en gebruiksfunctie die van objecten in de BAG beschikbaar zijn. Met de verkenning wordt nagegaan of binnen de BAG een betere aansluiting mogelijk is op de tot nu toe gehanteerde definitie van het aantal woonruimten (woningen, wooneenheden, recreatiewoningen en capaciteit bijzondere woongebouwen).

De basisgegevens voor maatstaven waarbij adressen een rol spelen zullen voor het uitkeringsjaar 2014 door het CBS nog volgens de bestaande werkwijze worden geleverd.

4.2.11   Ontwikkeling uitkeringsbasis

Er is een nieuwe raming gemaakt van de uitkeringsbasis. Een aantal kerngegevens dat daarbij is gehanteerd is vermeld in [bijlage 3](#). Per saldo hebben de ontwikkelingen in de uitkeringsbasis (inclusief de OZB-maatstaven) van 2013 op 2014 een neerwaarts effect op de uitkeringsfactor voor 2014 van 9 punten. De raming van het aantal bijstandsontvangers zorgt voor een neerwaarts effect van 10 punten. De overige maatstaven (excl. OZB) zorgen samen voor een neerwaartse effect van 5 punten. Er is een opwaarts effect van 6 punten. Dat bestaat uit de groei van het areaal in verband met de WOZ-maatstaven (drie punten) en de verwerking van de inflatie bij de aanpassing van de rekentarieven in verband met de herwaardering van de WOZ-waarde ([zie paragraaf 5.2.9](#) van deze circulaire; eveneens drie punten).

Voor 2014 **komt één punt uitkeringsfactor naar huidig inzicht overeen met € 11,8 miljoen.**

4.2.12   Algemene uitkering, uitkeringsfactor en bedragen per eenheid

Inclusief de aanvullende uitkering bedraagt de algemene uitkering over het jaar 2014 naar **huidig inzicht € 15.919,375 miljoen**. De uitkeringsfactor stellen wij voorlopig vast op 1,516. Hierbij is rekening gehouden met de doorwerking van de ramingen over de vorige jaren en met de onderwerpen behandeld in dit hoofdstuk.

Tabel 4.2.12 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2014 t.o.v. uitkeringsjaar 2013

Stand uitkeringsfactor 2013 (deze circulaire)		1,440
Mutaties uitkeringsfactor in punten		
- accres en gerichte verdeling	0,097	
- BCF	-0,015	
- Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	0,003	
- ontwikkelingen uitkeringsbasis/OZB	-0,009	
- verdeelreserve	-0,001	
- overige ontwikkelingen	0,001	
Totaal mutaties in punten		0,076
Stand uitkeringsfactor 2014 in deze circulaire		1,516

4.3 Mutatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen met effect op omvang gemeentefonds

Het gemeentefonds wordt met € 163,015 miljoen verlaagd ten opzichte van het uitkeringsjaar 2013. Door nieuwe, aflopende en in omvang wijzigende decentralisatie- en integratie-uitkeringen verandert de omvang van het gemeentefonds met genoemd bedrag ([zie hoofdstuk 6](#)).

4.4 Verzameltabel

De opbouwtable 2014 (tabel 4.1) bevat onderdelen die in deze circulaire niet zijn toegelicht. In de tabel zijn zij aangeduid met het teken @. Deze wijzigingen zijn behandeld in eerdere circulaires. Tabel 4.4 geeft per onderwerp de vindplaats.

Tabel 4.4 Verzameltabel 2014

Onderwerp/maatregel	Circulaire	Mutatie (mln euro)
algemene mutaties		
- aanvullende algemene mutatie	mei 2011, § 1.1	12,085
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1	-8,500
- Regeerakkoordkorting 100 miljoen (Rutte I) ¹	september 2011, § 5.9	-20,000
- Btw- verhoging	december 2012, § 1	-238,882
- Btw-correctie accres	december 2012, § 1	64,703
cluster educatie		
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1	8,500
cluster werk en inkomen		
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	mei 2009, § 3.4	-1,200
cluster bevolkingszaken		
- mGBA en ORRA	juni 2012, § 4.6	-13,000

¹ In septembercirculaire 2011: regionale omgevingsdiensten in het cluster fysiek milieu.

4.5 Voorschotbetalingen

De voorschotbetalingen voor het uitkeringsjaar 2014 zullen voor de algemene uitkering in beginsel worden gebaseerd op de voorlopige uitkeringsfactor en de voorlopige bedragen per eenheid volgens de inzichten ten tijde van de septembercirculaire 2013.

5 Meerjarenperspectief

5.1 Opbouw uitkeringen 2015-2018

Tabel 5.1 geeft de voorlopige opbouw van de uitkeringen voor de jaren 2015 tot en met 2018. De meerjarenraming is geactualiseerd ten opzichte van de septembercirculaire 2012 en gaat uit van het bedrag aan uitkeringen dat voor 2014 is geraamd in paragraaf 4.1. De mutaties zijn gegroepeerd per cluster.

Tabel 5.1 Opbouw uitkeringen 2015-2018 (mln €)

	2015	2016	2017	2018
Uitkeringen voorafgaand jaar (beginstand)	17.037,603	16.032,702	16.197,791	16.199,345
algemene mutaties				
- accres	14,608 § 1.1	139,247	88,176	88,176
- aanvullende algemene mutatie	20,745	-		
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	-8,500	-8,500	-	
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	0,000	0,000	0,000	0,000
- EU-richtlijn invordering		0,090		
- lagere apparaatskosten (opschaling)	-60,000 § 5.2.1	-60,000	-60,000	-60,000
- BCF (taakstellende korting)	-309,661 § 5.2.2			
- A+O fonds	pm	pm	pm	
- Waarderingskamer	pm	pm	pm	
cluster eigen inkomsten				
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	0,000	0,000	0,000	
cluster werk en inkomen				
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	-0,800	-		
cluster educatie				
- ingroeieregeling OHV	8,500	8,500	-	-
- onderwijshuisvesting	-256,000 § 5.2.3			
- overheveling buitenonderhoud Po en SO	pm § 5.2.4			
cluster zorg				
- scootmobielen	-15,000 § 5.2.5	-10,000	-25,000	
- maatschappelijke stage	-20,000 § 5.2.6			
- transitiekosten decentralisatie AWBZ begeleiding naar de Wmo	-37,000 § 4.2.4			
cluster bestuursorganen				
- professionaliseringsfonds burgemeesters		pm		
- dualiseringskorting	-18,000 § 5.2.7			
cluster sport, kunst & ontspanning				
- e-Boeken	pm § 5.2.8			
cluster openbare orde en veiligheid				
- mannenopvang	-1,200			
cluster overig/algemene ondersteuning				
- Nationaal Uitvoeringsprogramma e-overheid (NUP)	-146,746	122,000		
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen (excl. Wmo)				
- mutaties van invloed op omvang GF	-175,847 § 6.1	-26,248	-1,622	0,000
Uitkeringen (excl. Wmo)	16.032,702	16.197,791	16.199,345	16.227,521
waarvan				
- algemene /aanvullende uitkeringen	15.090,468	15.282,040	15.285,901	15.315,596
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen	902,532	876,049	873,742	872,223
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	19,788	19,788	19,788	19,788
- suppletie-uitkering bommenregeling	19,914	19,914	19,914	19,914
- Wmo	pm	pm	pm	pm

5.2 Mutaties en verdeelaspecten algemene uitkering

5.2.1 Lagere apparaatskosten (opschaling)

In hoofdstuk 1 van de decembercirculaire 2012 zijn de gemeenten geïnformeerd over de uitname uit het gemeentefonds uit hoofde van lagere apparaatskosten (opschaling). De technische uitwerking van deze maatregel houdt in dat verdeling via de uitkeringsfactor wordt gehanteerd. Om financiële belemmeringen (verder) weg te nemen wordt tegelijkertijd gekeken naar financiële prikkels, zoals ook elders in deze circulaire staat aangegeven. Om gemeenten te faciliteren voor de kosten voorafgaand aan een herindeling wordt de herindelingmaatstaf vervroegd en verruimd. Daarnaast zal het kabinet voor het einde van 2013 de mogelijkheden onderzoeken van aanpassing van het vaste bedrag als prikkelwerking voor herindeling.

5.2.2 BTW-compensatiefonds

In het Regeerakkoord is het voornemen opgenomen het BTW-compensatiefonds (BCF) af te schaffen. In de decembercirculaire 2012 is dit uitgewerkt: onder aftrek van een korting van € 310 miljoen is het bedrag van het gemeentelijke aandeel in het BCF aan het gemeentefonds toegevoegd. In het financieel akkoord dat het Rijk en de decentrale overheden op 18 januari 2013 hebben gesloten heeft het kabinet de gemeenten en provincies echter een handreiking gedaan door het BCF niet af te schaffen. De **taakstellende korting van € 310 miljoen vanaf 2015 blijft daarbij wel gehandhaafd**². Deze wordt, evenals de uitname in verband met de stijging van het hoge btw-tarief (zie tabel 5.1) verdeeld via de uitkeringsfactor.

Anders dan bij de invoering van het BCF is er nu geen grond voor een gerichte verdeling met aanpassing van bedragen per eenheid. Er is namelijk geen sprake van een verandering in de kostenstructuur van gemeenten. Wij hebben ook niet gekozen voor een verdeling die rekening houdt met het uiteenlopende gebruik van het BCF **omdat zo'n grondslag een momentopname betreft en te veranderlijk zou zijn.**

Om de ontwikkeling van het BCF voor het Rijk beheersbaar te maken komt er een plafond op het BCF welk gekoppeld wordt aan de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en het provinciefonds. Het plafond is op basis van de raming van het BCF voor 2014 vastgesteld op € 3,1 miljard. Vanaf 2015 groeit het plafond van het BCF met het accres. De afgelopen jaren - voor de verhoging van de btw - lag de realisatie van het BCF rond de € 2,8 miljard. Net als voorheen wordt alle compensabele btw vergoed uit het BCF. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals de gemeentelijke decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, dan wordt er uitgenomen uit het gemeentefonds en provinciefonds. Bij

---

² Zie de brief van de ministers van Financiën en BZK aan de Tweede Kamer, dd 21 januari 2013. (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/01/21/financieel-akkoord-rijk-en-medeoverheden.html>).

een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. Op dit moment wordt een onderschrijding van het plafond geraamd, resulterend in een geraamde storting in het gemeentefonds en provinciefonds vanaf 2015. De toevoeging of uitname wordt over het gemeentefonds en provinciefonds verdeeld conform de aandelen van de gezamenlijke gemeenten en gezamenlijke provincies in het BCF in het gerealiseerde jaar. Volgens de huidige raming voor 2014 is die verdeling 88 procent gemeenten en 12 procent provincies. Bij nieuwe taken voor gemeenten en provincies wordt de compensabele btw in de bijbehorende geldstroom gestort in het BCF en wordt het plafond hiervoor verhoogd. Bij het vervallen van taken geldt het omgekeerde.

5.2.3 Onderwijshuisvesting

In het Regeerakkoord is afgesproken dat € 256 miljoen uit het gemeentefonds wordt overgeheveld naar de begroting van OCW ten behoeve van de scholen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Dit bedrag wordt in de verdeling toegerekend aan onderwijshuisvesting, maar daar niet aan uitgegeven. Dit gebeurt per 1 januari 2015. Gezien de voorgenomen herijking van het gemeentefonds per 1 januari 2015 zijn de exacte gevolgen voor het cluster educatie momenteel nog niet duidelijk. De komende tijd zal worden gezien wat de precieze omvang en verdeling van het cluster moeten worden. De verwachting is dat uiterlijk in de meicirculaire 2014 hierover duidelijkheid kan worden geboden. In afwachting van nadere besluitvorming hanteren wij voorlopig een verdeling naar rato van de maatstaven van het subcluster onderwijshuisvesting.

5.2.4 Overheveling buitenonderhoud PO en SO

Het voornemen is dat er per 1 januari 2015 een wetwijziging komt waar het gaat om de onderwijshuisvesting. Doel is de taken en het budget voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen in het primair en speciaal onderwijs van gemeenten naar schoolbesturen over te hevelen. Door deze wetwijziging komt er een uitname uit het gemeentefonds. De omvang van de uitname en verdeling is op dit moment nog niet vastgesteld. Voor het jaar 2014 blijft de huidige procedure van aanvragen door de schoolbesturen en vaststellen van het programma door het college ongewijzigd.

5.2.5 Scootmobielen

In hoofdstuk 1 van de decembercirculaire 2012 zijn de gemeenten geïnformeerd over de uitname uit het gemeentefonds met betrekking tot scootmobielen. Deze wordt verdeeld naar rato van de maatstaven van het subcluster WVG.

5.2.6 Maatschappelijke stages

In het Regeerakkoord is opgenomen dat de wettelijk verplichte maatschappelijke stage voor het voortgezet onderwijs per 2015 wordt afgeschaft. Hiertoe wordt – zoals aangekondigd in

hoofdstuk 1 van de decembercirculaire 2012 - per 2015 de algemene uitkering van het gemeentefonds met € 20 miljoen structureel gekort.

De verdeling van de uitname zal omgekeerd plaatsvinden aan de toevoeging van indertijd, die voor de helft via de maatstaf inwoners en voor de helft via de maatstaf leerlingen voortgezet onderwijs is verdeeld (zie paragraaf 2.9 van de meicirculaire 2008).

5.2.7 Dualiseringskorting

In hoofdstuk 1 van de decembercirculaire 2012 zijn de gemeenten geïnformeerd over de uitname uit het gemeentefonds vanwege de dualiseringscorrectie. Het daar genoemde wetsvoorstel van het lid Heijnen is in behandeling bij de Eerste Kamer. De uitname wordt verdeeld via de maatstaf inwoners.

5.2.8 E-boeken (actualiseren bibliotheekwetgeving)

Het voornemen is om nieuwe bibliotheekwetgeving per 1 januari 2015 in werking te laten treden. Op dat moment zal een uitname uit het gemeentefonds plaatsvinden voor de centrale inkoop van e-content voor de openbare bibliotheken. De eerder aangekondigde uitname per 1 januari 2014 zal dus verschoven worden naar 1 januari 2015. In de meicirculaire 2014 worden gemeenten hierover geïnformeerd.

5.2.9 Meerjarige ontwikkeling uitkeringsfactor

Tabel 5.2.9 geeft de ontwikkeling weer van de voorlopige uitkeringsfactoren voor de jaren 2014 tot en met 2018. De afname van de uitkeringsfactor wordt vooral bepaald door verschillende kortingen in 2015 en de groei van de uitkeringsbasis.

Tabel 5.2.9 Uitkeringsfactoren 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
voorlopige uitkeringsfactor, jaar t	1,516	1,476	1,475	1,474	1,472
verschil t.o.v. jaar t-1		-0,040	-0,001	-0,001	-0,002
waarvan					
- algemene mutaties		-0,029	0,006	0,002	0,002
- verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- ontwikkeling uitkeringsbasis (incl. OZB)		-0,012	-0,007	-0,003	-0,003
- overige ontwikkelingen		0,002	0,001	0,001	0,000

Het meerjarenperspectief is gebaseerd op de ramingen in lopende prijzen. Gemeenten die hun meerjarenraming opstellen in constante prijzen moeten de uitkeringsfactor corrigeren voor de nominale ontwikkeling. Bij wijze van handreiking wordt hier een methode uiteengezet waarmee omrekening naar constante prijzen kan worden verricht. Centraal staat de prijsontwikkeling van het BBP, zoals vermeld in hoofdstuk 1. Deze prijsontwikkeling wordt op de ramingen van het gemeentefonds geprojecteerd en vervolgens uitgedrukt in punten van de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactoren in constante prijzen worden

verkregen door de uitkomsten in mindering te brengen op het meerjarenbeeld van de uitkeringsfactoren, zoals dat wordt gegeven in tabel 5.2.9. In tabel 5.2.10 is deze methode toegepast. De tabel geeft de uitkeringsfactoren 2015-2018 in constante prijzen van 2014 na correctie voor deze inflatiepercentages. In de eigen gemeentelijke situatie kan de geraamde inflatie afwijken van het percentage dat hier wordt gebruikt in de berekeningen. U zou in dat geval de regel loon-/prijsmutatie op die afwijkende raming moeten afstemmen.

Tabel 5.2.10 Raming uitkeringsfactoren 2015-2018 in constante prijzen van het jaar 2014

	2015	2016	2017	2018
omvang gemeentefonds, jaar t-1 (mln euro)	17.037,6	16.032,7	16.197,8	16.199,3
loon-/prijsmutatie (mln euro)	153,3	144,3	145,8	145,8
cumulatief (mln euro)	153,3	297,6	443,4	589,2
één punt uitkeringsfactor, jaar t (mln euro)	11,6	11,8	11,8	11,8
loon-/prijsmutatie cumulatief (in punten UF)	13	25	38	50
uitkeringsfactoren in lopende prijzen	1,476	1,475	1,474	1,472
af: nominale ontwikkeling	0,013	0,025	0,038	0,050
uitkeringsfactoren in constante prijzen	1,463	1,450	1,436	1,422

5.3 Verzameltabel

De opbouwtable 2015-2018 (tabel 5.1) bevat onderdelen die in deze circulaire niet zijn toegelicht. Informatie over deze onderdelen vindt u in voorafgaande circularies. Tabel 5.3 geeft per onderwerp de vindplaats van die informatie.

Tabel 5.3 Verzameltabel 2015-2018

Onderwerp/maatregel	Circulaire/vindplaats toelichting
algemene mutaties	
- aanvullende algemene mutatie	mei 2011, § 1.1
- EU-richtlijn invordering	september 2011, § 5.3
- accres (gerichte verdeling, ingroeieregeling OHV)	mei 2005, § 5.1
cluster educatie	
- ingroeieregeling OHV	mei 2005, § 5.1
cluster werk en inkomen	
- aanvullende bijstand voor 65-jarigen en ouder	mei 2009, § 3.4
cluster openbare orde en veiligheid	
- mannenopvang	september 2012, § 4.2.1
cluster overig/algemene ondersteuning	
- Nationaal Uitvoeringsprogramma e-overheid (NUP)	september 2011, § 4.4

6 Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

6.1 Opbouw integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Tabel 6.1 vermeldt de opbouw van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2012 tot en met 2018. De mutaties in de uitkeringen worden toegelicht in de volgende paragrafen. De kolom "vindplaats" in de tabel verwijst naar de desbetreffende paragraaf.

Tabel 6.1 Integratie-uitkeringen (IU) en Decentralisatie-uitkeringen (DU) 2012-2017 (mln €)

Uitkeringsjaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cluster	Vindplaats
Uit eerdere circulaire (valt vrij in maatstavenstelsel)									
- WUW-middelen	8,968	3,175	2,893	2,672	2,361	1,599	-	wegen en water	Stb. 2001, 415
- knelpunten verdeelproblematiek	3,034	3,120	3,224	3,298	3,374	3,451	3,531	overig	septicirc. 2006 § 5.8
- bibliotheken	5,791							sport, kunst & ontspan.	juni 2007, § 3.7
Uit eerdere circulaire (mutatie op omvang gemeentefonds)									
- brede impuls combinatiefunctie/buurt sportcoaches w.v. mutatie t.o.v. decembercirc.	47,232	55,212	pm					educatie	meircirc. 2013 § 6.7
- nationaal actieplan sport en bewegen	4,689							zorg	meircirc. 2011 § 5.4
- beeldende kunst en vormgeving	13,500	13,500	13,500	13,500	13,500	13,500	13,500	sport, kunst & ontspan.	meircirc. 2008 § 5.15
- cultuurparticipatie	5,785							educatie	septicirc. 2008 § 7.15
- spoorse doorsnijdingen	11,922	23,614	0,000	3,356				wegen en water	novcirc. 2009 § 4.9
- maatschappelijke opvang	298,528	297,528	297,528	297,528	297,528	297,528	297,528	zorg	meircirc. 2013 § 6.3
- vrouwenopvang	105,554	105,334	105,334	105,105	105,105	105,105	105,105	zorg	meircirc. 2013 § 6.6
- gezond in de stad	5,023	5,023	5,023	5,023	5,023	5,023	5,023	zorg	septicirc. 2009 § 8.25
- Antillianengemeenten	4,485	0,000						zorg	junicirc. 2012 § 6.8
- aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren	12,400							zorg	septicirc. 2009 § 8.11
- herbestemming en herontwikkelen aandachtswijken	0,396							VHROSV	septicirc. 2010 § 6.6
- jeugd	25,500	25,500	25,500	21,700	21,700	21,700	21,700	zorg	junicirc. 2012 § 6.9
- ISV	147,811	152,851	139,061					VHROSV	junicirc. 2010 § 4.6
- bodemsanering w.v. mutatie t.o.v. decembercirc.	31,328	17,553	17,766					fysiek milieu	meircirc. 2013 § 6.10
		-3,000	-3,000						
- herstructurering bedrijventerreinen (Topper)	4,943	0,855	1,190	0,000	0,522			VHROSV	septicirc. 2012 § 7.10
- versterking peuterspeelzaalwerk	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	zorg	septicirc. 2009 § 8.3
- Centra voor Jeugd en Gezin	368,137	383,137	383,137	383,137	383,137	383,137	383,137	zorg	septicirc. 2012 § 7.3
- vadercentra	0,700							zorg	junicirc. 2010 § 4.14
- Zuiderzeelijn	16,482							wegen en water	junicirc. 2012 § 6.7

Uitkeringsjaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Cluster	Vindplaats
- rolstoelvoorzieningen	0,300							zorg	junicirc. 2010 § 4.20
- nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en BIRK) w.v. mutatie t.o.v. decembercirc.	32,585	36,941	12,004	11,887				VHROSV	meircirc. 2013 § 6.8
- vsv-programmagelden RMC-regio's G4	6,125	6,700	6,700	6,700				educatie	septicirc. 2012 § 7.12
- bestaand Rotterdams gebied	2,527	2,527	2,527	2,527	pm			VHROSV	septicirc. 2011 § 7.12
- sterke regio's	0,000	5,900	0,000	2,000	1,100			wegen en water	septicirc. 2011 § 7.13
- eigen kracht	0,900	0,900	0,050					zorg	junicirc. 2012 § 6.3
- invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg w.v. mutatie t.o.v. decembercirc.	10,500	39,750	7,750					zorg	meircirc. 2013 § 6.5
- Green Deal w.v. mutatie t.o.v. decembercirc.	0,610	2,617	pm					fysiek milieu	meircirc. 2013 § 6.9
- nationaal programma kwaliteitssprong Zuid	1,400	1,400	1,400	1,400				overig	junicirc. 2012 § 6.5
- LHBT-emancipatiebeleid w.v. mutatie t.o.v. decembercirc. ¹	0,920	0,940	0,940					zorg	septicirc. 2012 § 7.9
- rijksbijdrage IODS kwaliteitsprojecten	9,665							groen	junicirc. 2012 § 6.14
- zichtbare schakel		10,000	10,000					zorg	septicirc. 2012 § 7.5
- veiligheidshuizen		7,699	7,699	7,699	7,699	7,699	7,699	OOV	junicirc. 2012 § 6.11
- landelijk platform woonoverlast	0,050							OOV	junicirc. 2012 § 6.17
- WE CAN Young	0,300	0,300	0,300					zorg	septicirc. 2012 § 7.8
- Quick Wins Binnenhavens w.v. mutatie t.o.v. decembercirc. ²	10,014	4,643						wegen en water	septicirc. 2012 § 7.7
- Nationaal programma Rotterdam-Zuid	30,000							VHROSV	deccirc. 2012 § 4.3.1
- focusgemeenten	1,776							overig	deccirc. 2012 § 4.3.2
Nieuw									
- jeugdwerkloosheid		pm						werk en inkomen	meircirc. 2013 § 6.11
- werkgeversdienstverlening		pm						werk en inkomen	meircirc. 2013 § 6.12
Totaal integratie- en decentralisatie-uitkeringen	1.264,880	1.241,719	1.078,526	902,532	876,049	873,742	872,223		
Waarvan met invloed op omvang GF	1.247,087	1.235,424	1.072,409	896,562	870,314	868,692	868,692		
Vershil t.o.v. vorig jaar (naar de opbouwtabellen 4.1 t/m 6.1)	197,814	-11,663	-163,015	-175,847	-26,248	-1,622	0,000		
WMO	1.511,305	1.547,507	1.570,486						meircirc. 2013 § 6.2

1 Het betreft de gemeente Venlo.

2 Het betreft de gemeente Waalwijk.

6.2 Integratie-uitkering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Actualisatie maatstaven verdeelmodel Wmo 2011 tot en met 2013

Ten opzichte van de septembercirculaire 2012 zijn de maatstaven geactualiseerd. Een overzicht van bedragen per gemeente treft u aan in [bijlage 5](#).

Bijstelling budget voor huishoudelijke hulp

De voorziening hulp bij het huishouden in de Wmo wordt beperkt tot mensen die deze echt nodig hebben en die er zelf (financieel) niet in kunnen voorzien. In tegenstelling tot hetgeen wat in het Regeerakkoord is opgenomen blijft het voor nieuwe cliënten in 2014 **mogelijk om een beroep te doen op huishoudelijke hulp. De korting van € 89 miljoen in 2014**, die conform het Regeerakkoord is ingeboekt op het budget voor huishoudelijke hulp, blijft van toepassing. Gemeenten kunnen deze besparing realiseren door doelmatiger huishoudelijke hulp in te kopen/ te organiseren, minder uren huishoudelijke hulp toe te kennen en de mogelijkheden binnen de eigen bijdragesystematiek voor Wmo-voorzieningen maximaal te benutten. De voorgenomen korting per 2015 op het budget voor huishoudelijke hulp wordt verzacht. Gemeenten houden 60% van het budget in plaats van 25% om breed in te zetten voor ondersteuning van burgers.

Middelen maatwerkvoorziening

In het Regeerakkoord is afgesproken dat de bestaande regelingen voor financiële compensatie (Wtcg, CER en de regeling specifieke zorgkosten) worden afgeschaft. Het **budget van de bestaande regelingen wordt vanaf 2014 (oplopend tot circa € 700 miljoen structureel vanaf 2017) overgeheveld naar het gemeentefonds**. Gemeenten kunnen maatwerk bieden door het compenseren van beperkingen met voorzieningen via de Wmo of het geven van directe inkomenssteun via de bijzondere bijstand. De middelen zijn niet geoormerkt. In 2014 wordt hiertoe de integratie-uitkering huishoudelijke hulp incidenteel **met € 45 miljoen verhoogd** en via de Wmo-verdeelsleutel verdeeld.

Extramuraliseren lage ZZP's voor gemeenten 2014

In paragraaf 5.3.2 van de decembercirculaire 2012 is ingegaan op het besluit in het Begrotingsakkoord 2013 om de lichte zorgzwaartepakketten in de AWBZ voor nieuwe gevallen (23 jaar en ouder) te extramuraliseren per 1 januari 2013. Op basis van consultatie van diverse veldpartijen waaronder de VNG heeft het kabinet besloten tot invoering van de maatregel voor de zorgzwaartepakketten VV1 en VV2 (sector verpleging en verzorging), GGZ1 en GGZ2 (geestelijke gezondheidszorg) en VG1 en VG2 (verstandelijke gehandicaptenzorg). Per 2014 komen daar de groepen VV3 en LG 1+3 (lichamelijk gehandicapten) en ZG 1 (zintuiglijk gehandicapten; auditief en visueel) bij. Het merendeel van de populatie waarop deze maatregel betrekking heeft zijn ouderen met lichte beperkingen. Deze mensen zullen mogelijk langer een beroep doen op de Wmo. Voor 2013 is ter compensatie van deze extra **kosten incidenteel € 15 miljoen toegevoegd** aan de integratie-uitkering voor huishoudelijke hulp. Voor 2014 wordt nu **incidenteel € 53,7 miljoen toegevoegd** aan de integratie-uitkering

Wmo en verdeeld via de Wmo-verdeelsleutel.

Uitname in verband met centrale financiering CAK

In verband met de centrale financiering van het CAK voor de uitvoering van Wmo-taken is vanaf 2012 het **gemeentefonds met € 14,5 miljoen** verlaagd. Dit bedrag blijkt structureel te laag en wordt vanaf 2014 verhoogd tot **een bedrag van € 16,4 miljoen** structureel. Dit **betekent dat een uitname van € 1,9 miljoen** wordt toegepast op de post uitvoeringskosten Wmo van de integratie-uitkering Wmo.

Indexatie

Conform de afspraken in de Bestuursafspraken Rijk-VNG uit 2011 is het Wmo-budget meerjarig vastgesteld en wordt het jaarlijks geïndexeerd. Het onderdeel huishoudelijke hulp wordt conform de meerjarige afspraak met 2,38% geïndexeerd, resulterend in een **voorlopige uitkomst van € 30,2 miljoen**. Ook in 2013 zal de beschikbare index voor loon- en prijsontwikkelingen worden toegepast. Hiervoor wordt een voorlopig percentage van 2% gehanteerd. In de septembercirculaire 2013 volgt het definitieve percentage.

Overzicht van het totale Wmo-budget in 2014 (in miljoenen euro)

	bedrag
huishoudelijke verzorging	
huishoudelijke verzorging	1.268,0
volume-index	30,2
nominale index	pm
budgetkorting regeerakkoord	-89,0
effect extramuralisering ZZP's (incidenteel)	53,7
maatwerkvoorziening	45,0
totaal	1.307,9
subsidieregelingen AWBZ	
diensten bij wonen met zorg	25,3
zorgvernieuwingsprojecten GGZ	7,4
coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelz	40,9
aanpassing bestaande ADL-clusters	3,1
collectieve GGZ-preventie	10,5
totaal	87,2
specifieke uitkeringen WVG	
dure woningaanpassingen	21,0
besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	23,0
totaal	44,0
uitvoeringskosten	
middelen uitvoeringskosten	74,0
structurele toevoeging o.g.v. rapport Ceber	72,0
compensatie registratiekosten Wtcg	1,8
uitname ivm centralisatie CAK	-16,4
totaal	131,4
totaal Wmo	1.570,486

6.3 Maatschappelijke opvang

Sinds 2010 ontvangen 43 centrumgemeenten via de decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg (MO/VB/OGGz) middelen ten behoeve van beleid op deze prestatievelden uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daaraan lag een nieuw verdeelmodel ten grondslag. Om de overgang van de oude naar de nieuwe verdeling geleidelijker te doen verlopen gold van 2010 – 2013 een overgangsschema. In 2014 is dat ten einde, de overgangsmiddelen worden vanaf dan toegevoegd aan het objectieve deel van het model. Een deel van de decentralisatie-uitkering, de zogeheten grensstrook, wordt niet verdeeld volgens de (objectieve) verdeelsleutel. De grensstrook bevat middelen die door gemeenten aan opvangvoorzieningen worden besteed, maar die mogelijk onder een ander wettelijk kader, zoals de AWBZ, kunnen worden gebracht. Als voor deze activiteiten een andere financieringsbron is gevonden kunnen de relevante middelen vrijvallen van de grensstrook

om vervolgens via de objectieve verdeelsleutel te worden verdeeld. Als dat gebeurt, worden middelen die eerst geormerkt aan een centrumgemeente werden uitgekeerd, voortaan verdeeld over alle 43 centrumgemeenten.

In de periode tot 1 maart 2013 heeft opnieuw vrijval van de grensstrook plaatsgevonden. Ten opzichte van de meicirculaire **2012 valt aanvullend € 1,3 miljoen vrij**. Dit bedrag is verwijderd van de grensstrook en toegevoegd aan het objectieve deel van de verdeelsleutel.

Tot slot zij vermeld dat Castricum vanaf 2014 bij centrumgemeente Alkmaar hoort en niet langer bij centrumgemeente Haarlem.

De evaluatie van het verdeelmodel is met een jaar uitgesteld. Voornemen is om met ingang van 2015 te werken met een geëvalueerd model, waarbij de intentie is de grensstrook te beëindigen. In [bijlage 12](#) is per centrumgemeente een overzicht opgenomen van de uitkering voor de jaren 2011 tot en met 2014.

Ten opzichte van de septembercirculaire 2012 zijn de volumina van de maatstaven geactualiseerd.

6.4 Centra voor jeugd en gezin

Ten opzichte van de septembercirculaire 2012 zijn de maatstaven geactualiseerd. Een overzicht van bedragen per gemeente treft u aan in [bijlage 13](#).

6.5 Invoeringskosten decentralisatie jeugd

Voor de invoeringskosten voor de decentralisatie **jeugdzorg is in 2013 € 48 miljoen beschikbaar**. In de septembercirculaire 2012 is de eerste tranche van € 24 miljoen verdeeld en is aangekondigd dat het nog resterende bedrag van € 24 miljoen in de meicirculaire 2013 wordt verdeeld. Het bedrag in 2013 is geheel beschikbaar voor gemeenten en wordt verdeeld op basis van het aantal jongeren (2/3e deel) en een vast bedrag voor iedere gemeente (1/3e deel). Een overzicht met de toekenning per gemeente in 2013 is opgenomen in [bijlage 7](#).

Voor 2014 is € 16 miljoen beschikbaar. Aan gemeenten wordt € 7,75 miljoen beschikbaar gesteld op basis van de verdeling als hierboven. Andere delen gaan naar provincies (€ 1,95 miljoen), naar de drie WGR-plus regio's met jeugdzorgtaken (€ 0,45 miljoen) en de transitiecommissie (€ 0,75 miljoen). Voor onderzoek, congressen en andere ondersteunende activiteiten is € 5,1 miljoen gereserveerd. Deze bedragen komen overeen met de bedragen die in 2013 beschikbaar zijn voor deze onderdelen.

6.6 Vrouwenopvang

In paragraaf 6.16 van de junicirculaire 2012 is de ontwikkeling van een objectief verdeelmodel voor de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang aangekondigd. Het

onderzoek loopt en naar verwachting wordt u in de septembercirculaire 2013 geïnformeerd over de nieuwe objectieve verdeling van de middelen. De omvang van het budget is niet onderwerp van het onderzoek, alleen de verdeling van het budget. De verdeling in 2014 is gelijk aan de verdeling in 2013 met de uitzondering dat Castricum niet langer onder centrumgemeente Haarlem, maar onder centrumgemeente Alkmaar valt. Zie [bijlage 6](#).

6.7 Brede impuls combinatiefuncties/Buurtsportcoaches

De Brede impuls combinatiefuncties richt zich op de realisatie van combinatiefuncties, inclusief buurtsportcoaches. Deze impuls betreft de bestaande Impuls brede scholen, sport en cultuur, een samenwerking van de ministeries van OCW en VWS, uitgebreid met de inzet van buurtsportcoaches vanuit het VWS-programma Sport en Bewegen in de Buurt.

Op 13 februari 2012 is een Addendum op de bestuurlijke afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur getekend. Het structurele karakter van de huidige Impuls brede scholen sport en cultuur, zoals verwoord in de Bestuurlijke Afspraken Impuls brede scholen, sport en cultuur van december 2007- inclusief de aanpassingen van oktober 2009 en juni 2011- blijft behouden. Daarnaast stelt het Ministerie van VWS opend extra middelen beschikbaar voor 1100 buurtsportcoaches, waardoor er maximaal 2900 fte combinatiefuncties kunnen worden gerealiseerd.

In de komende jaren staat de kwaliteitsbevordering van de combinatiefuncties en buurtsportcoaches centraal, waarbij voor de laatste een verbreding naar andere sectoren geldt.

Definitie van BSC

Buurtsportcoaches zijn combinatiefunctionarissen met als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg en kinderopvang en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen.

Voor de inzet van buurtsportcoaches gelden de volgende randvoorwaarden:

- o Inzet van de buurtsportcoaches vindt plaats onder regie van de gemeenten.
- o Van gemeenten wordt verwacht dat zij zich inspannen om buurtsportcoaches in dienst te (laten) nemen.
- o Deze medewerkers organiseren een sport- en beweegaanbod in de buurt en zijn dus niet bedoeld voor de combinatie cultuur en onderwijs.
- o De medewerkers maken een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals, welzijn, zorg, gezondheid, bedrijven, bso/kinderopvang en onderwijs. Door in te zetten op deze verbinding kunnen de buurtsportcoaches tevens een bijdrage leveren aan lokale opgaven als het bevorderen van de gezondheid en de leefbaarheid.

Buurtsportcoaches en veiligheid

Buurtsportcoaches organiseren sportactiviteiten in de buurt, bij sportverenigingen, op speelveldjes en scholen. Deze professionals zijn bij uitstek degenen die sportief en respectvol gedrag uitdragen en het kinderen kunnen aanleren. Buurtsportcoaches kunnen jongeren en buurtbewoners meer betrekken bij sportactiviteiten en het creëren van een veilige sportomgeving.

De achtergrond van de buurtsportcoaches is heel verschillend. Om meer verbinding tussen deze professionals te realiseren en kennisdeling tot stand te brengen, zal het ministerie van VWS een platform faciliteren ten behoeve van de buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen.

Verder zullen de Cruyff Foundation en de Krajicek Foundation, daartoe in staat gesteld door VWS, de eerste helft van 2013, een bijscholingsmodule sportiviteit en respect opzetten om de buurtsportcoaches beter toe te rusten voor hun positieve inzet in de wijk.

In 2013 doen 377 gemeenten mee aan de Brede impuls combinatiefuncties. Zij realiseren **thans te voorzien 2.760,6 fte's. Het Rijk draagt hiertoe € 55.212.080 (40%) bij en de gemeenten zorgen lokaal voor € 82.818.120 (60%) cofinanciering.**

Voor meer informatie over deze Brede impuls combinatiefuncties en Buurtsportcoaches kunt u zich wenden tot het informatiepunt dat namens OCW, VWS, de VNG en de andere partners is ingesteld bij de Vereniging Sport en Gemeenten (André de Jeu, a.dejeu@sportengemeenten.nl, 070-3738055/8053).

U kunt ook de website bezoeken: www.sportindebuurt.nl

Een overzicht met de bedragen per gemeente is opgenomen in [bijlage 8](#).

6.8 Nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en Birk)

De gemeente Dordrecht ontvangt in 2013 via de decentralisatie-uitkering nationale gebiedsontwikkeling € 15 miljoen ten behoeve van het project westelijke Dordtse oever in de **Nota Ruimte**.

De gemeenten Rotterdam (project Hart van zuid; € 265.000), Tilburg (project Spoorzone € 33.000) en Zaandam (project Inverdan € 28.000) ontvangen alsnog het ingehouden btw-deel van de decentralisatie-uitkering 2012. In [bijlage 10](#) staan de betreffende bedragen voor de jaren 2013 tot en met 2015.

6.9 Green Deal

Ter uitvoering van de Green Deal met de gemeente Nijmegen wordt een bedrag van € 2,5 miljoen toegekend als rijksbijdrage voor de aanleg van een warmtetranspotnet. Deze bijdrage dient ter dekking van uitgaven die niet onderhevig zullen zijn aan btw-heffing.

De gemeente Amsterdam ontvangt € 0,117 miljoen voor de tweede tranche van de

decentralisatie Green Deal.

6.10 Bodemsanering

Het "Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties" wordt in de periode 2010 tot en met 2014 ten uitvoer gebracht door het Uitvoeringsprogramma. De Stuurgroep van het convenant is overeengekomen dat de projectmiddelen binnen het **Uitvoeringsprogramma voor de jaren 2013 en 2014 voor € 3 miljoen per jaar** door de gemeenten gedragen zullen worden. Dit naar aanleiding van de wetwijziging van de Wet bodemsanering met het oog op het terugbrengen van de administratieve en bestuurlijke lasten. De bedragen per gemeente zijn opgenomen in [bijlage 11](#).

6.11 Jeugdwerkloosheid

Ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid stelt het Ministerie van SZW, zoals gemeld bij brief aan de Tweede Kamer van 5 maart 2013 (kenmerk 2013-20626), nog in 2013 een **bedrag van € 25 miljoen** beschikbaar via een decentralisatie-uitkering. Dit bedrag is ten behoeve van de regionale plannen van aanpak alsmede de ondersteuning daarbij door de programmaraad. In het plan van het Ministerie van SZW komt dit tijdelijke bedrag ook in **2014 beschikbaar, per 2015 wordt de € 25 miljoen** weer uitgenomen. In de septembercirculaire 2013 volgt hierover meer informatie.

6.12 Werkgeversdienstverlening

Het Ministerie van SZW stelt via een decentralisatie-uitkering voor iedere **arbeidsmarktregio's een bedrag van € 130.000,--** beschikbaar om meer werkzoekenden aan werk te helpen. De arbeidsmarktregio krijgt dit budget als minimaal twee gemeenten uit die regio samen met uitzendbureaus, het UWV en mogelijk SW-bedrijven de werkzoekendenbestanden beter inzichtelijk maken en de dienstverlening aan werkgevers verbeteren. Een kleine projectorganisatie beoordeelt de plannen van de **arbeidsmarktregio's en ondersteunt na goedkeuring de regio's bij de uitvoering van hun project en organiseert** bijeenkomsten voor projectleiders om kennis en ervaringen uit te wisselen. De projectorganisatie wordt aangestuurd door de Programmaraad, waarin VNG, UWV, Cedris en Divosa zitting hebben. Informatie over de wijze waarop dit moet gebeuren is verkrijgbaar via www.samenvoordeklant.nl. De toekenning van het budget wordt gepubliceerd in de septembercirculaire 2013.

7 Financieel beleid

7.1 Redelijk peil 2014

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw, een bepaald redelijk peil hebben. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de riolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Totaal WOZ-waarde woningen 2013	[1]
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2013	[2]
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2013	[3]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2013	[4]
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2013	[5]
Totaal onderdekking riolering 2013	[6]
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riol 2013	[7=4-5-6]
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2013	[8=(7/(1+2+3)*100]
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar “t”	[9=8*1,20]

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2014 vastgesteld op 0,1651.

Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentage wordt gebruik gemaakt van de gegevens van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden. Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de huidige artikel 12-gemeenten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het Ministerie van BZK wordt berekend.

Daarom is in de thans geldende handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

$$(PEW \times WW + PGNW \times WNW + PENW \times WNW) / (WW + WNW + WNW)$$

waarbij:

PEW = OZB-percentag e eigenaar woning;

PGNW = OZB-percentag e gebruiker niet-woning;

PENW = OZB-percentag e eigenaar niet-woning;

WW = waarde woningen;

WNW = waarde niet-woningen.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van maximaal 100% lastendekkendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentage WOZ-waarde.

Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentag e bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in maximaal 100% lastendekkendheid.

Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

7.2 Wetswijziging financieel toezicht en aanpassing Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Onlangs is een wijziging van de Gemeentewet en Provinciewet in het Staatsblad gepubliceerd ([stb. 2013-141](#)), inzake een aantal wijzigingen met betrekking tot het financieel toezicht op gemeenten en provincies.

De wijziging betreft in de eerste plaats dat in het belang van de horizontale verantwoording en het verticale toezicht het inzake de begroting bestaande begrip «evenwicht» in de wet nader is gepreciseerd, in die zin dat het een «structureel en reëel evenwicht» dient te zijn. Met het begrip «structureel evenwicht» wordt nadrukkelijker benoemd dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Indien dit niet het geval is wordt ook de meerjarenraming hierop getoetst. De term «reëel» heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen.

Dit deel van het wetsvoorstel is daarmee gericht op verbetering van de inzichtelijkheid van

de begroting voor raden, provinciale staten en de toezichthouder, voor wat betreft het structurele en reële evenwicht.

In de tweede plaats wordt een beperkte vermindering van de regel- en verantwoordingsdruk bewerkstelligd. Dit krijgt vorm doordat de mogelijkheid wordt geïntroduceerd om het preventieve toezicht in de loop van het jaar te beëindigen, bijvoorbeeld als het onder toezicht geplaatste orgaan (aanvullende-) maatregelen heeft genomen waardoor de begroting en/of meerjaren raming structureel en reël in evenwicht is. Tevens wordt de mogelijkheid geschrapt voor het instellen van preventief toezicht enkel op grond van een tekort op de jaarrekening.

De aanpassingen in het wijzigingsvoorstel van het BBV zijn deels nodig als nadere uitwerking van de wetswijzigingen, zodat raad cq staten en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reël evenwicht in de begroting cq meerjarenraming. Andere aanpassingen van het BBV zijn mede gebaseerd op een evaluatie van de financiële functie in gemeenten en provincies. Alle wijzigingen zijn gericht op een versterking van de deugdelijkheid en transparantie van de begroting en de meerjarenraming.

In het bijzonder betreft het:

- het overzicht van de incidentele baten en lasten zal voortaan per programma moeten worden gegeven, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen.;
- Een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves moet worden opgenomen in beide toelichtingen;
- In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting en op de meerjarenraming, zal naast de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd voortaan ook de motivering daarvan gegeven moet worden. Dit ter invulling van **'reël evenwicht'**;
- de lijst van verbonden partijen, en de informatie die ten minste over een verbonden partij opgenomen dient te worden, moet voortaan in de paragraaf verbonden partijen worden opgenomen. Dit was tot nu toe informatie die in de toelichting op de productenrealisatie moest worden opgenomen, maar die verplichting komt nu te vervallen. Daarbij dient gebruik te worden gemaakt van de meest actuele beschikbare (concept-) jaarrekeningcijfers van de verbonden partij;
- de paragraaf **'weerstandsvermogen'** zal worden gewijzigd in **'weerstandsvermogen en risicobeheersing'** ten einde bij onderwerpen waar risico's kunnen spelen inzicht te geven in mogelijke ontwikkelingen (scenario's), en welke (beleidsmatige) opties er zijn om mogelijke niet geraamde financiële consequenties zo goed mogelijk te beheersen mocht dat scenario zich gaan voordoen;
- De begrippen met betrekking tot resultaatbestemmen zijn aangepast;

- nieuwe bepalingen in verband met investeringen die worden bekostigd uit de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De aanleiding daarvoor is dat gebleken is dat de huidige regelgeving over de verslaggeving van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures leidde.

Meer gedetailleerde informatie over de aanpassing van het BBV is te vinden in [bijlage 15](#).

Het wijzigingsbesluit BBV is onlangs voor advies aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Na ommekomst van het advies zullen de wet en het wijzigingsbesluit BBV – bij voorkeur gelijktijdig- in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Het streven is er daarbij op gericht de inwerkingtreding plaats te laten vinden per 1 juli 2013. De gewijzigde Wet en Besluit zullen dan voor het eerst van toepassing zijn op de begroting, meerjarenraming en jaarstukken van het jaar 2014. In verband daarmee verzoek ik u bij de opstelling van de begroting 2014 daarmee rekening te houden.

7.3 Begrotingsanalyse

De begrotingsanalyse maakt het mogelijk een gekozen gemeente te vergelijken met zichzelf en met een zelf samen te stellen selectiegroep van gemeenten met vergelijkbare structuurkenmerken (èn vergelijkbare opbouw van de algemene uitkering). Deze begrotingsanalyse wordt als een eerste toetsingskader gebruikt binnen artikel 12, de begrotingsscans en de herindelingscans. Het is mogelijk de begrotingsanalyse te downloaden vanaf de website van de rijksoverheid: [Begrotingsanalyse](#).

7.4 Begrotingsscans

Sinds 1999 wordt door het Ministerie van BZK samen met de provincies aan gemeenten de mogelijkheid geboden een zogenoemde begrotingsscan te laten verrichten. In deze begrotingsscan wordt de analyse op basis van de door het ministerie beschikbaar gestelde database aangevuld met een beoordeling van de financiële positie van de gemeente door de provinciale toezichthouder en de financiële adviseur van het ministerie.

Met ingang van 2012 worden alleen nog begrotingsscans uitgevoerd voor gemeenten die vanwege hun financiële positie onder preventief toezicht staan. In de scan wordt onderzocht welke maatregelen deze gemeenten kunnen nemen om hun financiële positie te verbeteren. Ook wordt ingegaan op de toetsingscriteria die bij een artikel 12-aanvraag worden gehanteerd. Zo moeten gemeenten om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering voldoen aan het redelijk peil van eigen inkomsten. In de scan wordt vastgesteld of een gemeente aan de norm hiervoor voldoet.

De voor begrotingsscans beschikbare capaciteit is mede afhankelijk van het aantal artikel 12-aanvragen. Gemeentebesturen (raad of college van burgemeester en wethouders) die

overwogen een begrotingsscan te laten uitvoeren, worden voor nadere informatie over onder andere de doelstelling en de procedure voor de aanvraag van een begrotingsscan **verwezen naar het onderdeel 'De gemeentelijke financiële scan' van de eerdergenoemde website**. Daarin wordt ingegaan op de aard, de doelstelling, de werkwijze, de globale inhoud en de procedure van een gemeentelijke financiële scan, waaronder de begrotingsscan. Aanvragen voor een begrotingsscan voor het jaar 2013 moeten vóór 1 januari 2013 worden ingediend.

Van de website van de rijksoverheid ([begrotingsscans](#)) kunt u de rapporten van uitgevoerde begrotingsscans downloaden.

7.5 Herindelingsscans

Om de discussie en het herindelingsproces op lokaal niveau te faciliteren, heeft het Ministerie van BZK in 2006 in samenwerking met de provincies de herindelingsscan ontwikkeld. Een dergelijke scan kan op verzoek van alle gemeenten die betrokken zijn bij een herindelingsproces door de betrokken provincie worden uitgevoerd. Het Ministerie van BZK zorgt voor de beschikbaarstelling en het onderhoud van het databestand ten behoeve van de herindelingsscan. Met de herindelingsscan wordt beoogd gemeenten vroegtijdig een instrument in handen te geven waarmee gestuurd kan worden op bestuurlijke en financiële vraagstukken. Zo kunnen, mede aan de hand van de herindelingsscan, gerichte aandachtspunten voor het (financieel) beleid van de nieuw te vormen gemeente worden bepaald en wordt inzicht verkregen in de bouwstenen van de nieuw op te stellen begroting. Daarnaast kunnen gesignaleerde verbeterpunten en risico's beter worden aangepakt dan wel beheerst gedurende het fusieproces. Voor de herindelingsscan wordt uitgegaan van de nieuw te vormen (fictieve) gemeente. In aanvulling op een normale begrotingsscan zal in een herindelingsscan aandacht worden besteed aan:

- de effecten van de herindeling op de algemene uitkering van het gemeentefonds;
- het doel en de berekening van de (tijdelijke) verdeelmaatstaf herindeling en de duiding van mogelijke frictiekosten;
- de mogelijke effecten op de belastingen en de bijbehorende tarieven;
- de financiële positie van de afzonderlijke te fuseren gemeenten.

Een herindelingsscan kan het hele jaar door worden aangevraagd bij de provincie. In verband met de beperkte capaciteit is het van belang hierover zo vroeg mogelijk afspraken te maken.

De uitgevoerde herindelingsscans zijn eveneens te downloaden van de website van de rijksoverheid ([herindelingsscans](#)).

8 Overige mededelingen

8.1 Loon- en prijsontwikkeling

Wij geven zoals gebruikelijk een indicatie van de loon- en prijsontwikkeling die van invloed is op de overheidsuitgaven. De gegevens zijn afkomstig van het Centraal Planbureau (CPB). Het betreft macro-indicatoren die een beeld geven van de algemene trendmatige ontwikkeling. Zij zijn met de nodige terughoudendheid toe te passen op individueel gemeentelijk niveau.

Tabel 8.1 geeft de twee loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector: de prijsmutaties van de netto materiële overheidsconsumptie (goederen en diensten) en van de lonen en salarissen. Daarnaast wordt de prijsmutatie van het bruto binnenlands product (pBBP) vermeld. Deze indicator is voor het gemeentefonds van belang, omdat zij door het Rijk op alle beleidsterreinen als deflator wordt gebruikt om de nominale uitgaven reëel te maken. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB ([CPB](#)), met name de rubriek het Centraal Economisch Plan 2013 (CEP2013).

Tabel 8.1 Prijsmutaties per jaar 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	1,1%	1,4%	2,4%	1,4%
- lonen en salarissen	0,5%	2,0%	3,4%	2%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie BBP ¹	1,4%	1,1%	1,6%	1,6%

Bron: CEP2013.

¹ Bron vanaf 2012: Stabiliteitsprogramma 2013.

De algemene uitkering wordt gebruikelijk in lopende prijzen weergegeven. Ook de uitkeringsfactor luidt dus in lopende prijzen. Voor een vertaling van de meerjarige uitkeringsfactor in constante prijzen verwijzen wij naar tabel 5.2.2 in deze circulaire.

8.2 Macronorm OZB

De gemeente is verantwoordelijk voor het vaststellen van haar OZB tarief. De grondslag daarvoor is de WOZ waarde. Het beheersbaar houden van lokale lasten, betekent dat het product van OZB tarief en WOZ waarde voor het totaal van de gemeenten niet sterker dan de bestuurlijk overeengekomen zogeheten macronorm mag stijgen.

De macronorm 2013 voor de OZB stijging is 3% (zonder correctie 2012). De bestuurlijke afspraak om de totale (landelijke) OZB stijging in 2013 te beperken tot € 103.900.000 met een correctie van de overschrijding in 2012 van € 7.700.000 is niet gehaald. Er is sprake

van een overschrijding in 2012 èn in 2013 van tezamen € 37.800.000. Deze overschrijding is besproken in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 22 mei 2013. Een en ander leidt ertoe dat a) het bedrag van de overschrijding in mindering wordt gebracht op wat in 2014 aan maximale stijging gerealiseerd mag worden en b) de systematiek van de macronorm geëvalueerd wordt.

De macronorm 2014 betekent een OZB-stijging van maximaal € 125.900.000 (= 3,5% over OZB opbrengst 2013, bron Coelo) zonder correctie van de overschrijding over de jaren 2012 en 2013. De maximale OZB stijging 2014 inclusief correctie overschrijding 2012-2013 komt daarmee uit op maximaal € 125.900.000 -/- € 37.800.000 = € 88.100.000 (OZB stijging van 2,45%).

Het streven is om in de septembercirculaire 2013 uitsluitsel te geven over de uitkomsten van de evaluatie macronorm als instrument om lokale lasten beheersbaar te houden.

8.3 Verdeelonderzoeken gemeentefondsclusters

In 2010 is onderzoek naar aanleiding van het periodiek onderhoudsrapport 2010 (POR 2010) gestart. In dit periodiek onderhoudsrapport werd (opnieuw) geconstateerd dat een aantal clusters onevenwichtig is verdeeld over de gemeenten.

Voor sommige gemeenten wordt op sommige clusters daardoor minder geld geraamd dan op grond van hun specifieke structuurkenmerken kan worden verwacht, terwijl voor andere gemeenten meer wordt geraamd dan kan worden verwacht op grond van de Financiële-verhoudingswet. Deze onevenwichtigheid wordt doorgaans aangeduid met de scheefheid van de verdeling. Deze scheefheid moet zoveel mogelijk recht worden getrokken omdat het uitgangspunt van de verdeling van het gemeentefonds kostenoriëntatie is. Onder kostenoriëntatie wordt verstaan dat bij de verdeling rekening wordt gehouden met verschillen in noodzakelijk uitgaven van gemeenten als gevolg van objectieve structuurkenmerken (bijvoorbeeld het aantal inwoners, oppervlakte, centrumfunctie van een gemeente of de bodemgesteldheid). Kostenverschillen als gevolg van eigen gemeentelijk beleid worden dan ook niet vergoed via het gemeentefonds.

De opdracht van het onderzoek was om alle clusters nader te onderzoeken, om zo de verschillen in uitgavniveaus te verklaren en kostenniveaus voor de gewenste taken uit te werken (de eerste fase). Daarna zouden nieuwe clusters en nieuwe ijkpunten worden vormgegeven zodat er een vernieuwd maatstavenstelsel voor het gemeentefonds zou zijn (de tweede fase). Hiermee zou voor het eerst in 15 jaar groot onderhoud aan het fonds worden gepleegd.

De eerste fase van het onderzoek is afgerond in 2011. Uit deze eerste fase bleek dat inderdaad aanpassingen binnen het fonds gewenst waren om de onevenwichtigheden op te heffen. Bovendien zou het aantal clusters worden verminderd om in de ramingen beter aan te sluiten bij de gemeentelijke praktijk. De overkoepelende notitie en de achterliggende

onderzoeken kunnen [hier](#) worden gedownload.

In september 2011 hebben de fondsbeheerders een brief opgesteld en ter consultatie voorgelegd aan VNG, Rfv en vakdepartementen over de bevindingen uit de eerste fase van het onderzoek en de conclusies die zij hieraan wilden verbinden.

Uit de reacties bleek dat er onvoldoende overeenstemming bestond over die conclusies. Hiernaast bleek meer tijd nodig te zijn voor de voorgenomen decentralisaties. Hierdoor is begin 2012 in het project een pauze ingelast. De pauze is benut voor een nadere gedachtevorming over de koers en een vervolg van het onderzoekstechnische deel, de tweede fase.

Voor deze nieuwe koers geldt dat bij de herijking de bestaande uitgangspunten van de verdeling die sinds 1997 van toepassing zijn, zoveel mogelijk worden gecontinueerd. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in de Financiële-verhoudingswet. De toepassing hiervan is terug te vinden in de jaarlijkse periodieke onderhoudsrapportages van het gemeentefonds **die sinds 1997 zijn verschenen. Het Rijk is niet van plan een 'normatieve weging' in te voeren.** Ook worden de vaste bedragen die thans naar de vier grote gemeenten gaan, (zoveel mogelijk) meegenomen in de verdeelformules.

Op deze manier komt het fonds in de basis weer op orde. Daarmee is het geschikt om de verwachte toekomstige ontwikkelingen op basis van het Regeerakkoord zoals de decentralisaties, te kunnen verwerken.

De tweede fase van het bovengenoemde onderzoek loopt nog en wordt naar verwachting ultimo 2013 afgerond. In deze fase worden enkele nadere onderzoeksvragen beantwoord voor de fysieke clusters en het cluster Openbare orde en veiligheid. Ook worden in deze fase nieuwe verdeelformules opgesteld. De verdeelformules per cluster geven een indicatie van de kosten (raming) volgens de fondsbeheerders per taakgebied. De herverdeeleffecten die optreden als gevolg van het nieuwe verdeelstelsel zijn vanuit het perspectief van een kostengeoriënteerde verdeling bedoelde herverdeeleffecten.

De basisgegevens voor het onderzoek zijn gebaseerd op de gemeentelijke begrotingen 2010 (en de rekeningen 2008 en 2009). De beoogde invoering van het nieuwe verdeelstelsel is 2015. Er zit dus een aantal jaren tussen het moment van het besluit tot herijking en de invoering van het nieuwe verdeelmodel. Daarom hebben de fondsbeheerders in 2012 laten verkennen in hoeverre de scheefheden die werden geconstateerd in 2010, nog steeds actueel zijn op basis van de gemeentelijke begrotingen 2012. Dit onderzoek concludeert voor de periode 2010-2012 dat het mogelijk is de gegevens uit 2010 te gebruiken omdat de geconstateerde scheefheden ook in 2012 nog gelden. Het rapport kan [hier](#) worden gedownload. De fondsbeheerders blijven bij het beschikbaar komen van actuelere gegevens over de gemeentelijke begroting volgen of de gegevens uit 2010 nog steeds verantwoord kunnen worden gebruikt voor aanpassingen in het verdeelmodel per 2015.

In overleg met de VNG hebben de fondsbeheerders afgesproken dat het gemeentefonds in 2015 integraal wordt herijkt. Mogelijk wordt het cluster Openbare orde en veiligheid een jaar later herijkt als gevolg van de op dit moment lopende evaluatie Wet op de **veiligheidsregio's**.

De herijking moet drie resultaten opleveren:

- o geconstateerde scheefheden worden weggewerkt;
- o de clusterindeling wordt vereenvoudigd en meer toegesneden op de huidige en nieuwe taken van gemeenten;
- o het periodieke onderhoud van het gemeentefonds voor de toekomst wordt onderzocht.

De herijking heeft geen betrekking op de verdeelmodellen van de decentralisaties en op de ontwikkeling van het deelfonds sociaal, zoals genoemd in de decentralisatiebrief van het kabinet. Er is wel veel aandacht voor een goede aansluiting tussen de decentralisaties, het deelfonds en de herijking.

In 2013 worden deze onderdelen verder uitgewerkt en zullen voorstellen zoals gebruikelijk worden besproken met de VNG. Het is het streven om de definitieve voornemens uiterlijk bekend te maken in de meicirculaire 2014. Vanzelfsprekend zullen de voornemens tijdig met de gemeenten worden besproken. De vorm en de planning daarvan worden nog bepaald.

8.4 Maatstaf vast bedrag

Een in het oog springend financieel effect van herindeling is het wegvallen van de vaste bedragen. Bij een fusie van bijvoorbeeld vier gemeenten vervalt drie maal het vaste bedrag **of te wel structureel € 1,2 miljoen**. Het kabinet zal voor het einde van 2013 de mogelijkheden onderzoeken naar aanpassing van het vaste bedrag als prikkelwerking voor herindeling. In het onderzoek zullen in ieder geval de volgende punten meegenomen worden:

- De omvang van het vaste bedrag is in de kern bij de invoering van de Financiële-verhoudingswet in 1997 bepaald en sindsdien niet fundamenteel heroverwogen. Het onderzoek zal beginnen met onderzoek naar de kosten welke de omvang van het vaste bedrag bepalen.
- De effecten van afschaffing of verlaging van het vaste bedrag naar gemeentegrootteklasse.
- De effecten van afschaffing of verlaging van het vaste bedrag op de kostenoriëntatie van het gemeentefonds.
- De prikkelwerking voor herindeling die uitgaat van een verlaging of afschaffing van het vaste bedrag.
- Bij het onderzoek worden mede betrokken de bevindingen in het kader van de ontwikkeling van een deelfonds sociaal domein.

8.5 Schatkistbankieren

Eén van de maatregelen uit het Regeerakkoord van het kabinet is de invoering van het verplicht schatkistbankieren door decentrale overheden. Dit houdt in dat gemeenten, provincies, waterschappen en door hen op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen opgerichte openbare lichamen de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben voor de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheden – met andere woorden hun overtollige middelen – aanhouden in de schatkist. Middelen kunnen worden aangehouden via een rekening-courant of in één of meer deposito's.

Middels een regeling van de betrokken ministers worden zaken omtrent de uitvoering vastgesteld.

Het wetsvoorstel is op 8 februari 2013 verstuurd naar de Tweede Kamer. Invoering is voorzien uiterlijk eind 2013. In de Nieuwsbrief Schatkistbankieren en op www.schatkistbankieren.nl vindt u meer informatie. Daarnaast zullen medewerkers van het Agentschap van het Ministerie van Financiën uitleg en presentaties over schatkistbankieren geven op verschillende bijeenkomsten in het land. Deze presentaties worden gehouden op de Regiodagen van de NWB (4 juni en 6 juni), op bijeenkomsten van de waterschappen (7 juni) en de provincies (11 juni), op de BZK-regiodagen (20 juni, 27 juni en 4 juli) en bij het overleg van de 100.000+ gemeenten (14 juni).

8.6 Vaststelling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In het Staatsblad 2013, 27 is het Besluit tot wijziging van het Besluit decentralisatie- en integratie-uitkeringen in verband met het wijzigen van bestaande decentralisatie-uitkeringen en het introduceren van nieuwe decentralisatie- en integratie-uitkeringen (2011) gepubliceerd.

In dit besluit is de verdeling voor het jaar 2011 vastgelegd van een groot aantal decentralisatie- en integratie-uitkeringen. De integratie-uitkering Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (artikel 27) wordt voor het jaar 2009 vastgelegd. Na het opstellen van het besluit (2011) heeft nog een wijziging plaatsgevonden in de verdeling van het WMO-budget 2009. Deze wijziging is per abuis niet meegenomen in het besluit. Via een Besluit tot wijziging zal dit gecorrigeerd worden. Deze wijziging zal naar verwachting begin volgend jaar gepubliceerd worden.

Het besluit is de formele afronding van het traject van totstandkoming van decentralisatie- en integratie-uitkeringen. U kunt het besluit vinden op de site van de overheid bij overheidsinformatie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/staatsblad>.

8.7 Derivaten

In de Kamerbrief van 26 april 2013 met als onderwerp "derivaten in de (semi)publieke sector" (Tweede Kamer 2012-2013, 33 489, nr. 9) is aangegeven dat voorstellen voor

nadere regelgeving omtrent derivatengebruik in de (semi)publieke sector uitgewerkt zullen worden tot kabinetsbesluit. Hierbij is uitgegaan van het formuleren van overkoepelend beleid dat tegelijkertijd ruimte biedt voor sectorspecifieke invulling.

De uitgangspunten in het te vormen kabinetsbesluit dienen in regelgeving voor decentrale overheden verwerkt te worden. De aanpassingen in regelgeving zijn onderwerp van ambtelijk- en bestuurlijk overleg met het Interprovinciaal Overleg, de Verenging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen en zullen naar verwachting nog dit jaar ter consultatie voorgelegd worden.

8.8 Wet Houdbare overheidsfinanciën

Op 23 april 2013 heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal met een ruime meerderheid ingestemd met het wetsvoorstel houdbare overheidsfinanciën.

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) stelt dat de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven om te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. De wet kwantificeert deze gelijkwaardige inspanning echter niet, maar stelt dat deze wordt ingevuld door na aanvang van een nieuw kabinet in een bestuurlijk overleg een EMU-saldopad voor de gezamenlijke decentrale overheden af te spreken. Op 18 januari 2013 hebben het Rijk en de decentrale overheden een financieel akkoord gesloten. Onderdeel daarvan is genoemd saldropad voor de EMU-macronorm voor de gezamenlijke decentrale overheden (zie tabel 8.8).

Tabel 8.8	2013	2014	2015	2016	2017
Ambitie voor EMU-saldo medeoverheden gezamenlijk, in procenten bbp	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Afgesproken tekortnorm voor deze kabinetsperiode, cf Wet Hof, in procenten bbp	-0,5	-0,5	-0,5	(-0,4)	(-0,3)
CPB-raming EMU-saldo decentrale overheden	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2

In het financieel akkoord is onderscheid gemaakt tussen een genormeerd saldropad en een saldo-ambitie. Voor de ambitie is aangesloten bij de CPB-raming ten tijde van het Regeerakkoord, die laat zien waarop het saldo van de medeoverheden volgens de modellen van het CPB zou uitkomen door uitvoering van het Regeerakkoord. Bij de norm is daar bovenop een marge ingebouwd. Als de ambitie dus onverhoopt niet gerealiseerd wordt, hoeven de decentrale overheden niet direct maatregelen te nemen. In het voorjaars-Bofv 2015 wordt bezien of op basis van de dan beschikbare realisaties de in tabel 8.8 geprojecteerde daling in 2016 en 2017 verantwoord en mogelijk is.

In het financieel akkoord is ook afgesproken dat deze kabinetsperiode van een sanctie wordt afgezien zolang er geen sanctie uit Europa volgt.

8.9 Krimpmaatstaf en paragrafen demografische ontwikkeling

In opdracht van het ministerie van BZK is onderzoek gedaan naar het informatiegehalte van

de paragrafen demografische ontwikkeling – ook wel krimpparagrafen genoemd - die gemeenten op vrijwillige basis opnemen in hun begroting en jaarrekening. Het onderzoek richtte zich op de gemeenten die in aanmerking komen voor de tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds (2011 tot en met 2015). Uit het onderzoek blijkt dat circa driekwart van deze gemeenten in zijn begroting en/ of jaarrekening een paragraaf demografische ontwikkeling opneemt. De paragrafen bevatten doorgaans veel beleidsinformatie, maar het informatiegehalte over de financiële gevolgen van bevolkingsdaling is in het onderzoek als matig tot onvoldoende beoordeeld. Met name in het licht van de voorgenomen evaluatie van de krimpmaatstaf in 2015. Om het financiële informatiegehalte te vergroten, roepen wij de betreffende gemeenten op in de paragrafen demografische ontwikkeling meer aandacht te besteden aan de financiële aspecten van bevolkingsdaling. Ook middels andere kanalen, zoals via de werkgroep Financiën van het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling, zullen wij de uitkomst van het onderzoek onder de aandacht brengen.

9 Bijlagen

9.1 Bijlage 1 Verdeeltabellen 2013 en 2014

Tabel 1: Verdeeltabel 2013 (stand mei 2013; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2013 stand december 2012	wijzigingen sinds december 2012	bedragen per eenheid 2013 (deze circulaire)
OZB (woningen eigenaar)	-0,1005%		-0,1005%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1083%		-0,1083%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1343%		-0,1343%
inwoners	133,66		133,66
nieuwbouwwoningen	1.292,90		1.292,90
krimp	397,63		397,63
kernen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
OZB waarde niet woningen (in mln)	312,00		312,00
jongeren	225,23		225,23
ouderen	83,55		83,55
ouderen 75-85 jaar	27,63		27,63
wadden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
wadden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	86,84		86,84
huishoudens met laag inkomen (drempel)	364,87		364,87
bijstandsontvangers	1.474,39		1.474,39
ABW schaalnadeel	112.501,96		112.501,96
ABW schaalvoordeel	3.709,68		3.709,68
uitkeringsontvangers	108,72		108,72
minderheden	315,02		315,02
eenouderhuishoudens	147,72		147,72
klantenpotentieel lokaal	51,45		51,45
klantenpotentieel regionaal	15,48		15,48
leerlingen (V)SO	315,82		315,82
leerlingen VO	467,74		467,74
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	32,83		32,83
land *% slechte grond	-1,67		-1,67
land *bodemfactor gemeente	31,35		31,35
binnenwater	41,84		41,84
buitenwater	23,10		23,10
oppervlak bebouwing	478,28		478,28
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.322,69		3.322,69
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.646,31		1.646,31
woonruimten	178,49		178,49
woonruimten *bodemfactor kern	27,77		27,77
woonruimten *% slechte grond	25,84		25,84
opp. historische kernen, <40 ha	3.352,42		3.352,42
opp. historische kernen, 40-64 ha	7.027,02		7.027,02
opp. historische kernen, >64 ha	15.569,38		15.569,38
lengte historisch water	15,41		15,41
bewoonde oorden 1930	31,13		31,13
hist.woningen in bewoonde oorden	87,70		87,70
ISV (a)	14.824.166,19		14.824.166,19
ISV (b)	9.316.642,46		9.316.642,46
omgevingsadressendichtheid (OAD)	63,17		63,17
OAD *% slechte grond	0,21		0,21
oeverlengte * bodemfactor gemeente	7,15		7,15
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente kernen	3,55		3,55
kernen	9.592,05		9.592,05

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1: Verdeeltabel 2013 (stand mei 2013; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2013 stand december 2012	wijzigingen sinds december 2012	bedragen per eenheid 2013 (deze circulaire)
kernen *bodemfactor buitengebied	14.910,99		14.910,99
bedrijfsvestigingen	114,54		114,54
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	276.226,36		276.226,36
vast bedrag voor Amsterdam	189.217.770,47	104.186,67	189.321.957,14
vast bedrag voor Rotterdam	109.868.360,21		109.868.360,21
vast bedrag voor Den Haag	81.418.324,67		81.418.324,67
vast bedrag voor Utrecht	45.061.771,28		45.061.771,28
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
herindeling (per gemeente)	2.245.440,00		2.245.440,00
herindeling (per inwoner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,470	-0,030	1,440

1 Vanaf 2006 ontvangt Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

**Tabel 2: Wijzigingen bedragen per eenheid verdeelmaatstaven per cluster
(in €) alsmede wijzigingen uitkeringsfactor voor 2013**

maatstaven	wijzigingen mei 2013	algemene mutaties	cluster zorg	ontwik- keling UB
vast bedrag voor Amsterdam	104.186,67		104.186,67	
uitkeringsfactor	-0,030	-0,029		-0,001

Tabel 3: Verdeeltabel 2014 (stand mei 2013; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2013 stand deze circulaire	w ijzigingen volgens deze circulaire	bedragen per eenheid 2014 (deze circulaire)
OZB (w oningen eigenaar)	-0,1005%	-0,0080%	-0,1085%
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,1083%	-0,0070%	-0,1153%
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,1343%	-0,0087%	-0,1430%
inwoners	133,66	0,19	133,85
nieuw bouw w oningen	1.292,90		1.292,90
krimp	397,63		397,63
kernen met minstens 500 adressen	28.180,76		28.180,76
OZB w aarde niet w oningen (in mln)	312,00		312,00
jongeren	225,23		225,23
ouderen	83,55		83,55
ouderen 75-85 jaar	27,63		27,63
w adden, t/m 2500 inwoners	189,02		189,02
w adden, van 2501 t/m 7500 inwoners	147,72		147,72
w adden, vanaf 7501 inwoners	32,56		32,56
huishoudens met laag inkomen	86,84	-0,03	86,81
huishoudens met laag inkomen (drempel)	364,87	-0,03	364,84
bijstandontvangers	1.474,39	-0,83	1.473,56
ABW schaalnadeel	112.501,96	-90,73	112.411,23
ABW schaalvoordeel	3.709,68	-3,49	3.706,19
uitkeringsontvangers	108,72	-0,01	108,71
minderheden	315,02	-15,28	299,74
eenouderhuishoudens	147,72		147,72
klantenpotentieel lokaal	51,45		51,45
klantenpotentieel regionaal	15,48		15,48
leerlingen (V)SO	315,82		315,82
leerlingen VO	467,74	7,67	475,41
extra groei leerlingen VO	221,81		221,81
extra groei jongeren	169,94		169,94
land	32,83		32,83
land *% slechte grond	-1,67		-1,67
land *bodemfactor gemeente	31,35	0,08	31,43
binnenwater	41,84	0,08	41,92
buitenwater	23,10		23,10
oppervlak bebouwing	478,28		478,28
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	3.322,69		3.322,69
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	1.646,31		1.646,31
w oonruimten	178,49		178,49
w oonruimten *bodemfactor kern	27,77		27,77
w oonruimten *% slechte grond	25,84		25,84
opp. historische kernen, <40 ha	3.352,42		3.352,42
opp. historische kernen, 40-64 ha	7.027,02		7.027,02
opp. historische kernen, >64 ha	15.569,38		15.569,38
lengte historisch water	15,41		15,41
bewoonde oorden 1930	31,13		31,13
hist.w oningen in bewoonde oorden	87,70		87,70
ISV (a)	14.824.166,19		14.824.166,19
ISV (b)	9.316.642,46		9.316.642,46
omgevingsadressendichtheid (OAD)	63,17		63,17
OAD *% slechte grond	0,21		0,21
oeverlengte * bodemfactor gemeente	7,15		7,15
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente	3,55		3,55
kernen	9.592,05		9.592,05

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3: Verdeeltabel 2014 (stand mei 2013; bedragen in € in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2013 stand deze circulaire	w ijzigingen volgens deze circulaire	bedragen per eenheid 2014 (deze circulaire)
kernen *bodemfactor buitengebied	14.910,99		14.910,99
bedrijfsvestigingen	114,54		114,54
vast bedrag voor iedere gemeente ¹	276.226,36	-2.322,13	273.904,23
vast bedrag voor Amsterdam	189.321.957,14	-104.186,67	189.217.770,47
vast bedrag voor Rotterdam	109.868.360,21		109.868.360,21
vast bedrag voor Den Haag	81.418.324,67		81.418.324,67
vast bedrag voor Utrecht	45.061.771,28		45.061.771,28
vast bedrag Waddengemeenten	149.950,63		149.950,63
herindeling (per gemeente)	2.245.440,00		2.245.440,00
herindeling (per inw oner)	53,29		53,29
uitkeringsfactor	1,440	0,076	1,516

1 Vanaf 2006 ontvangt Baarle-Nassau tw ee maal het vaste bedrag.

**Tabel 4: Wijzigingen bedragen per eenheid verdeelmaatstaven per cluster
(in €) alsmede wijzigingen uitkeringsfactor voor 2014**

maatstaven	wijzigingen mei 2013	algemene mutaties	cluster ink.	cluster werk & inkomen	cluster zorg	cluster educatie	cluster wegen en water	cluster bevolkings- zaken	ontwik- keling UB
OZB (woningen eigenaar)	-0,0080%		-0,0080%						
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,0070%		-0,0070%						
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,0087%		-0,0087%						
inwoners	0,19				0,71			-0,52	
huishoudens met laag inkomen	-0,03			-0,03					
huishoudens met laag inkomen (drempel)	-0,03			-0,03					
bijstandsonvangers	-0,83			-0,83					
ABW schaalnadeel	-90,73			-90,73					
ABW schaalvoordeel	-3,49			-3,49					
uitkeringsontvangers	-0,01			-0,01					
minderheden	-15,28				-15,28				
leerlingen VO	7,67					7,67			
land *bodemfactor gemeente	0,08						0,08		
binnenwater	0,08						0,08		
vast bedrag voor iedere gemeente	-2.322,13				-2.322,13				
vast bedrag voor Amsterdam	-104.186,67				-104.186,67				
uitkeringsfactor	0,076	0,085							-0,009

9.2 Bijlage 2 Overzicht van verdeeltabellen 2014, gegroepeerd naar cluster

Overzicht van verdeelmaatstaven en bijbehorende bedragen per eenhe voor het jaar 2014, gegroepeerd naar cluster (bedragen in € in basis, sta mei 2013)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster eigen inkomsten	-0,1085%	OZB (w oningen eigenaar)
	-0,1153%	OZB (niet-w oningen gebruiker)
	-0,1430%	OZB (niet-w oningen eigenaar)
	-36,56	w oonruimten
cluster werk en inkomen	38,39	huishoudens met laag inkomen
	53,49	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	1.348,99	bijstandsontvangers
	112.411,23	ABW schaalnadeel
	3.706,19	ABW schaalvoordeel
	1,55	klantenpotentieel regionaal
	16,12	uitkeringsontvangers
	-0,06	inw oners
cluster maatschappelijke zorg	33,52	inw oners
	37,64	jongeren
	83,55	ouderen
	27,63	ouderen 75-85 jaar
	3,55	huishoudens met laag inkomen
	226,06	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	124,57	bijstandsontvangers
	92,59	uitkeringsontvangers
	147,73	minderheden
	2,48	klantenpotentieel lokaal
	5,97	klantenpotentieel regionaal
	1,73	land
	1,41	binnenw ater
	19,96	w oonruimten
	13,91	omgevingsadressendichtheid
	147,72	eenouderhuishoudens
	1.949,72	kernen
	-177.567,75	vast bedrag Amsterdam
	-177.258,66	vast bedrag Rotterdam
-127.918,63	vast bedrag Den Haag	
-59.512,80	vast bedrag Utrecht	
9,31	leerlingen VO	
18.107,49	vast bedrag voor iedere gemeente	
cluster educatie	1,63	inw oners
	187,59	jongeren
	81,30	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	315,82	leerlingen (V)SO
	466,10	leerlingen VO
	109,50	minderheden
	221,81	extra groei leerlingen VO
	169,94	extra groei jongeren
	1,67	klantenpotentieel regionaal
	5,04	land
	5,03	binnenw ater
	4,91	omgevingsadressendichtheid
5.337,11	kernen	

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster sport, kunst & ontspanning	21,86	inw oners
	36,09	klantenpotentieel lokaal
	8,94	klantenpotentieel regionaal
	0,82	w oonruimten
	9.597,91	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster groen	24,34	inw oners
	59,71	w oonruimten
cluster VHROSV	44,87	huishoudens met laag inkomen
	21,66	minderheden
	2,80	land
	2,72	binnenw ater
	33,26	w oonruimten
	14.824.166,19	ISV (a)
	9.316.642,46	ISV (b)
	10,76	omgevingsadressendichtheid
	17.064,31	vast bedrag voor iedere gemeente
	31.461.504,83	vast bedrag Amsterdam
22.409.733,46	vast bedrag Rotterdam	
18.708.867,43	vast bedrag Den Haag	
8.691.475,41	vast bedrag Utrecht	
cluster oudheid	3.352,42	opp. historische kernen, <40 ha
	3.349,07	opp. historische kernen, 40-64 ha
	3.355,72	opp. historische kernen, >64 ha
	31,13	bew oonde oorden 1930
	87,70	hist.w oningen in bew oonde oorden
	0,69	w oonruimten
cluster riolering	-2,46	land
	-1,67	land * % slechte grond
	-20,56	w oonruimten
	25,84	w oonruimten * % slechte grond
	2,97	omgevingsadressendichtheid
	0,21	OAD * % slechte grond
cluster reiniging	-5,48	inw oners
	-12,58	w oonruimten
cluster wegen en w ater	17,12	inw oners
	5,67	klantenpotentieel lokaal
	16,48	land
	31,43	land * bodemfactor gemeente
	31,32	binnenw ater
	15,16	buitenw ater
	3.322,69	opp. bebouw ing kern * bodemfactor kern
	1.646,31	opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied
	8,73	w oonruimten
	27,77	w oonruimten * bodemfactor kern
	3.677,95	opp. historische kernen, 40-64 ha
	12.213,66	opp. historische kernen, >64 ha
	15,41	lengte historisch w ater
	18,43	omgevingsadressendichtheid
	7,15	oeverlengte * bodemfactor gemeente
	3,55	oeverlengte * dichtheid * bodemf. Gemeente
14.910,99	kernen * bodemfactor buitengebied	
15,38	bedrijfsvestigingen	
-5.457,58	vast bedrag voor iedere gemeente	

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster openbare orde en veiligheid	-0,29	inwoners
	28.180,76	kernen met minstens 500 adressen
	312,00	w oz w aarde niet w oningen (in miljoenen)
	1.292,90	nieuw bouw w oningen
	3,99	huishoudens met laag inkomen (drempel)
	6,43	minderheden
	1,08	klantenpotentieel lokaal
	2,53	klantenpotentieel regionaal
	2,07	land
	2,04	binnenw ater
	7,94	buitenw ater
	107,89	opp. bebouw ing totaal
	42,30	w oonruimten
	15,47	omgevingsadressendichtheid
	2.305,22	kernen
	7,18	bedrijfsvestigingen
	44.983,08	vast bedrag voor iedere gemeente
	278.199,30	vast bedrag Amsterdam
	3.885.389,03	vast bedrag Rotterdam
	653.140,17	vast bedrag Den Haag
	200.625,33	vast bedrag Utrecht
cluster fysiek milieu	4,69	inwoners
	-0,81	klantenpotentieel regionaal
	6,10	land
	-0,60	binnenw ater
	370,39	opp. bebouw ing totaal
	17,25	w oonruimten
	1,73	omgevingsadressendichtheid
	82,29	bedrijfsvestigingen
	6.109,16	vast bedrag voor iedere gemeente
cluster bevolkingszaken	8,51	inwoners
	14,42	minderheden
	10.765,53	vast bedrag voor iedere gemeente
	366.450,57	vast bedrag Den Haag
cluster bestuursorganen	11,72	inwoners
	6,13	klantenpotentieel lokaal
	-4,37	klantenpotentieel regionaal
	16,92	w oonruimten
	-5,01	omgevingsadressendichtheid
	128.412,87	vast bedrag voor iedere gemeente
	-276.484,02	vast bedrag Amsterdam
	-361.606,38	vast bedrag Rotterdam
	-266.482,72	vast bedrag Den Haag
	-144.505,45	vast bedrag Utrecht

(voortzetting op de volgende bladzijde)

	bedragen per eenheid	verdeelmaatstaven
cluster overig/ algemene ondersteuning	16,29	inwoners
	397,63	krimp
	189,02	wadden t/m 2500 inwoners
	147,72	wadden 2500-7500 inwoners
	32,56	wadden >7500 inwoners
	48,55	woonruimten
	1,07	land
	9,69	bedrijfsvestigingen
	44.321,46	vast bedrag voor iedere gemeente
	157.932.118,11	vast bedrag Amsterdam
	84.112.102,76	vast bedrag Rotterdam
	62.084.267,85	vast bedrag Den Haag
	36.373.688,79	vast bedrag Utrecht
	149.950,63	vast bedrag Waddengemeenten
	2.245.440,00	herindeling (per gemeente)
	53,29	herindeling (per inwoner)

9.3 Bijlage 3 Volumina maatstaven 2013-2018

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste dynamische maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2013 tot en met 2018.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2013-2018 (ramingen mei 2013)

Maatstaven	2013	2014	2015
- OZB	1.936.159.538.210	1.864.840.997.316	1.872.798.581.931
- inwoners	16.779.575	16.824.132	16.870.652
- jongeren	3.870.773	3.849.435	3.828.640
- ouderen	2.824.345	2.919.615	3.004.721
- ouderen 75-85 jaar	891.007	908.703	929.499
- huishoudens met een laag inkomen	2.292.750	2.298.888	2.305.026
- bijstandsonvangers ¹	351.641	377.001	393.513
- uitkeringsontvangers	1.286.136	1.316.676	1.340.915
- minderheden	1.325.092	1.340.725	1.356.543
- eenouderhuishoudens	523.650	531.348	535.568
- leerlingen (V)SO (gewogen)	380.096	379.843	379.573
- leerlingen VO (gewogen)	722.007	730.761	739.621
- oppervlakte bebouwing totaal	108.598	111.148	113.808
- woonruimten	7.906.035	7.927.201	7.948.367
- omgevingsadressendichtheid	15.069.779	15.191.513	15.315.008
- bedrijfsvestigingen	1.101.128	1.154.223	1.209.878

Maatstaven	2016	2017	2018
- OZB	1.880.769.104.607	1.888.752.553.143	1.896.748.915.380
- inwoners	16.920.182	16.973.054	17.030.172
- jongeren	3.815.449	3.804.619	3.794.862
- ouderen	3.084.051	3.159.462	3.238.955
- ouderen 75-85 jaar	951.455	969.698	991.944
- huishoudens met een laag inkomen	2.311.165	2.317.303	2.323.441
- bijstandsonvangers	397.342	387.900	377.660
- uitkeringsontvangers	1.352.061	1.355.173	1.357.457
- minderheden	1.372.548	1.388.741	1.405.125
- eenouderhuishoudens	537.018	538.437	539.632
- leerlingen (V)SO (gewogen)	379.387	379.233	379.134
- leerlingen VO (gewogen)	748.588	757.664	766.850
- oppervlakte bebouwing totaal	116.494	119.246	122.067
- woonruimten	7.969.533	7.990.699	8.011.865
- omgevingsadressendichtheid	15.440.289	15.565.661	15.691.884
- bedrijfsvestigingen	1.273.054	1.336.771	1.403.177

¹ De gegevens 2013 zijn gebaseerd op statline CBS gecorrigeerd voor administratieve vertragingen. Voor verdere jaren is gebruik gemaakt van de groeifactor stand septembercircularie 2012.

Doorgaans zijn volumina mutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde procentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2013 tot en met 2018.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
- inwoners	0,29%	0,27%	0,28%	0,29%	0,31%	0,34%
- woonruimten	0,70%	0,27%	0,27%	0,27%	0,27%	0,26%

9.4 Bijlage 4 Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruiker

Suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers

In het eerste jaar van de suppletie-uitkering (2006) wordt het herverdeeleffect van het afschaffen van het gebruikersdeel woningen van de OZB van individuele gemeenten (zowel een positief als een negatief herverdeeleffect) volledig verevend.

Sinds 2006 wordt de suppletie-uitkering stapsgewijs afgebouwd. Het verloop van de suppletie-uitkering is afhankelijk van het verloop van het reële accres. Als het accres laag uitkomt, loopt de afbouw van de regeling trager. Mocht het accres in enig jaar op nul of lager uitkomen, dan staat de afbouw van de regeling dat jaar stil. Omdat het accres geen vaststaand gegeven is, zal ook de raming van het verloop van de suppletie-uitkering jaarlijks in de meicirculaire voor de komende vier jaar worden weergegeven.

Afbouw suppletie-uitkering na 2006

Het tempo waarin de suppletie-uitkering wordt afgebouwd wordt zo bepaald dat geen enkele gemeente er in een jaar reëel op achteruit gaat ten opzichte van het vorige jaar. Door de afbouw van de suppletie-uitkering ontstaat voor de nadeelgemeenten (die een positieve suppletie-uitkering hebben) een nadelig effect. Dit nadelige effect kan per gemeente worden uitgedrukt in een percentage van de algemene uitkering van een gemeente.

Als gevolg van het reële accres (dit is het nominale accres gecorrigeerd voor inflatie en de ontwikkeling van de uitkeringsbasis) ontstaat voor iedere gemeente een positief financieel effect dat ook is uitgedrukt in een percentage van de algemene uitkering van een gemeente.

Door het tempo van de afbouw van de suppletie-uitkering zo aan te passen dat het nadelige effect van de afbouw in geen enkele gemeente groter is dan het positieve effect als gevolg van de toename van de algemene uitkering via het accres wordt bereikt dat geen enkele gemeente er reëel op achteruit gaat.

Dit wordt toegelicht aan de hand van het voorbeeld waarin de gemeente Y wordt beschreven die bepalend is voor het tempo van de afbouw van de suppletie-uitkering in 2007. Die gemeente zit met andere woorden op de 0-lijn. In alle andere gemeenten is het reële accres groter dan het effect van de afbouw van de suppletie-uitkering. Voor deze gemeenten geldt dus dat er sprake is van vooruitgang. Het is mogelijk dat in andere jaren een andere gemeente bepalend is voor het tempo van de afbouw van de suppletie-uitkering als gevolg van diverse mogelijke ontwikkelingen (herindeling, sterke groei) in de gemeente Y.

Suppletie-uitkering OZB			
Gemeente	Bedrag 2014 en verder	Gemeente	Bedrag 2014 en verder
Aa en Hunze	-628	Bunschoten	-53.925
Aalburg	8.229	Buren	-34.818
Aalsmeer	44.341	Bussum	-236.992
Aalten	-71.159	Capelle aan den IJssel	74.664
Achtkarspelen	89.844	Castricum	130.949
Alblasserdam	22.667	Coevorden	116.435
Albrandswaard	26.159	Cranendonck	17.812
Alkmaar	23.076	Cromstrijen	16.160
Almelo	203.677	Cuijk	-45.413
Almere	405.400	Culemborg	118.085
Alphen aan den Rijn	67.485	Dalfsen	-79.391
Alphen-Chaam	-5.595	Dantumadiel	11.060
Ameland	-15.983	De Bilt	6.171
Amersfoort	685.615	De Marne	-571
Amstelveen	-39.673	De Ronde Venen	-1.724
Amsterdam	-1.977.830	De Wolden	30.640
Apeldoorn	443.491	Delft	287.917
Appingedam	70.574	Delfzijl	119.197
Arnhem	1.219.710	Den Helder	74.314
Assen	90.895	Deurne	-5.442
Asten	-34.155	Deventer	224.401
Baarle-Nassau	434	Diemen	-37.446
Baarn	-83.372	Dinkelland	69.627
Barendrecht	66.429	Doesburg	19.684
Barneveld	-97.079	Doetinchem	-30.070
Bedum	13.085	Dongen	-24.635
Beek	48.366	Dongeradeel	2.012
Beemster	-926	Dordrecht	272.072
Beesel	-25.786	Drechterland	-38.523
Bellingwedde	16.935	Drimmelen	-64.562
Bergambacht	23.181	Dronten	50.484
Bergeijk	-45.090	Druten	37.680
Bergen L	-17.414	Duiven	-15.893
Bergen NH	-47.386	Echt-Susteren	-43.497
Bergen op Zoom	7.125	Edam-Volendam	-37.730
Berkelland	13.359	Ede	303.106
Bernheze	-1.838	Eemnes	-20.448
Bemisse	14.824	Eemmond	124.771
Best	-85.321	Eersel	15.853
Beuningen	7.911	Eijsden-Margraten	-2.275
Beverwijk	12.544	Eindhoven	-113.808
Binnenmaas	-3.513	Elburg	-47.935
Bladel	-12.511	Emmen	648.773
Blaricum	84.940	Enkhuisen	85.608
Bloemendaal	151.769	Enschede	877.088
Boarnsterhim	23.810	Epe	-81.395
Bodegraven-Reeuwijk	32.861	Ermelo	-34.128
Boekel	-9.824	Etten-Leur	-13.882
Borger-Odoorn	101.184	Ferwerderadiel	24.124
Borne	24.142	Franekeradeel	44.443
Borsele	74.169	Gaasterlan-Sleat	-479
Boskoop	55.015	Geertruidenberg	-47.247
Boxmeer	25.795	Geldermalsen	-19.834
Boxtel	-21.976	Geldrop-Mierlo	-79.094
Breda	-69.833	Gemert-Bakel	-13.643
Brielle	1.069	Gennep	-33.594
Bronckhorst	-117.740	Giessenlanden	-51.861
Brummen	-23.540	Gilze en Rijen	-37.130
Brunssum	35.920	Goeree-Overflakkee	-43.581
Bunnik	112.350	Goes	207.873

Suppletie-uitkering OZB			
Gemeente	Bedrag 2014 en verder	Gemeente	Bedrag 2014 en verder
Goirle	-49.352	Kapelle	7.572
Gorinchem	-36.880	Katwijk	-41.183
Gouda	265.802	Kerkrade	278.717
Graft-De Rijp	-5.586	Koggenland	-83.888
Grave	3.727	Kollumerland en Nw kruis	-5.045
Groesbeek	-66.797	Korendijk	-15.111
Groningen	791.557	Krimpen aan den IJssel	155.188
Grootegast	24.016	Laarbeek	-45.316
Gulpen-Wittem	34.586	Landerd	-38.372
Haaksbergen	43.427	Landgraaf	142.075
Haaren	27.306	Landsmeer	31.658
Haarlem	9.265	Langedijk	-36.276
Haarlemmerliede Spaarnw	5.099	Lansingerland	60.670
Haarlemmermeer	469.062	Laren	-40.355
Halderberge	-24.173	Leek	42.800
Hardenberg	15.876	Leerdam	41.550
Harderwijk	-37.550	Leeuwarden	734.910
Hardinxveld-Giessendam	2.484	Leeuwarderadeel	41.373
Haren	45.241	Leiden	1.789.691
Harlingen	19.727	Leiderdorp	30.214
Hatterij	-450	Leidschendam-Voorburg	28.587
Heemskerk	-17.974	Lelystad	476.760
Heemstede	-23.976	Lemsterland	9.373
Heerde	-68.949	Leudal	-61.596
Heerenveen	94.988	Leusden	-11.426
Heerhugowaard	54.069	Lingewaard	-20.455
Heerlen	363.517	Lingewaard	-34.128
Heeze-Leende	-28.396	Lisse	-36.453
Heiloo	-105.172	Littenseradiel	23.828
Hellendoorn	27.479	Lochem	-66.747
Hellevoetsluis	-21.873	Loon op Zand	-39.146
Helmond	279.556	Lopik	-12.888
Hendrik-Ido-Ambacht	67.231	Loppersum	32.919
Hengelo O	212.319	Losser	12.897
Het Bildt	100.227	Maasdonk	-26.478
Heumen	-64.111	Maasdriel	-11.963
Heusden	-159.716	Maasgouw	-29.856
Hillegom	537	Maassluis	2.875
Hilvarenbeek	-15.632	Maastricht	419.594
Hilversum	32.170	Marum	3.981
Hof van Twente	-13.015	Medemblik	-53.774
Hollands Kroon	27.150	Meerssen	27.766
Hoogeveen	135.050	Menameradiel	15.947
Hoogezand-Sappemeer	110.826	Menterwolde	45.253
Hoorn	22.525	Meppel	-9.570
Horst aan de Maas	122.946	Middelburg	57.522
Houten	117.734	Midden-Drenthe	9.461
Huizen	-226.368	Midden-Delfland	15.942
Hulst	4.330	Mill en Sint Hubert	-645
IJsselstein	-24.241	Millingen aan de Rijn	6.012
Kaag en Braassem	-32.460	Moerdijk	80.879
Kampen	13.221	Molenwaard	-1.869

Suppletie-uitkering OZB			
Gemeente	Bedrag 2014 en verder	Gemeente	Bedrag 2014 en verder
Montferland	-94.424	Rensw oude	-12.198
Montfoort U	14.783	Reusel-De Mierden	3.815
Mook en Middelaar	10.500	Rheden	130.190
Muiden	-2.638	Rhenen	36.346
Naarden	-47.631	Ridderkerk	-3.768
Neder-Betuwe	56.697	Rijnwaarden	-14.442
Nederlek	16.579	Rijnw oude	52.290
Nederweert	40.949	Rijssen-Holten	-15.830
Neerijnen	-6.139	Rijswijk	39.959
Nieuwegein	81.311	Roerdalen	2.480
Nieuwkoop	56.927	Roermond	101.932
Nijkerk	-50.183	Roosendaal	-28.764
Nijmegen	1.344.473	Rotterdam	2.559.647
Noord-Beveland	39.690	Rozendaal	-476
Noordenveld	-5.871	Rucphen	-3.723
Noordoostpolder	35.294	Schagen	17.504
Noordwijk	26.378	Schermer	10.962
Noordwijkerhout	-50.804	Scherpenzeel	-5.604
Nuenen c.a.	72.085	Schiedam	68.229
Nunspeet	-80.522	Schiermonnikoog	4.587
Nuth	14.369	Schijndel	-74.143
Oegstgeest	-26.844	Schinnen	4.019
Oirschot	-35.842	Schoonhoven	1.077
Oisterwijk	-67.460	Schouwen-Duiveland	28.716
Oldambt	268.362	's-Gravenhage	510.511
Oldebroek	-5.726	's-Hertogenbosch	106.318
Oldenzaal	67.973	Simpelveld	42.393
Olst-Wijhe	59.890	Sint-Anthonis	14.965
Ommen	31.667	Sint-Michiëlsgestel	-25.599
Onderbanken	25.492	Sint-Oedenrode	-15.006
Oost Gelre	-10.427	Sittard-Geleen	246.029
Oosterhout	39.880	Skarsterlân	-29.804
Ooststellingwerf	-29.465	Sliedrecht	-26.257
Oostzaan	7.735	Slochteren	21.071
Opmeer	-13.957	Sluis	-13.940
Opsterland	32.982	Smallingerland	213.770
Oss	-62.763	Soest	-104.878
Oud-Beijerland	87.732	Someren	-31.583
Oude IJsselstreek	-66.165	Son en Breugel	25.547
Ouder-Amstel	-18.812	Spijkensisse	122.677
Ouderkerk	29.229	Stadskanaal	68.450
Oudewater	-39.968	Staphorst	-51.649
Overbetuwe	-89.205	Stede Broec	4.990
Papendrecht	-7.308	Steenbergen	2.474
Peel en Maas	4.628	Steenwijkerland	36.518
Pekela	55.556	Stein	45.549
Pijnacker-Nootdorp	21.132	Stichtse Vecht	-33.808
Purmerend	56.994	Strijen	-10.751
Putten	-69.188	Sudwest Fryslân	113.275
Raalte	2.520	Ten Boer	29.967
Reimerswaal	14.340	Terneuzen	119.780
Renkum	178.165	Terschelling	-16.261

Suppletie-uitkering OZB			
Gemeente	Bedrag 2014 en verder	Gemeente	Bedrag 2014 en verder
Texel	-97.082	Wierden	-21.193
Teylingen	-74.754	Wijchen	-14.684
Tholen	-19.062	Wijdemeren	-14.803
Tiel	-24.276	Wijk bij Duurstede	14.771
Tilburg	-91.777	Winsum	59.917
Tubbergen	23.376	Winterswijk	-16.997
Twenterand	26.597	Woensdrecht	-15.853
Tynaarlo	-35.610	Woerden	68.890
Tytsjerksteradiel	119.005	Wormerland	22.413
Ubbergen	-1.688	Woudenberg	14.961
Uden	-13.836	Woudrichem	-10.817
Utgeest	-14.907	Zaanstad	306.170
Uithoorn	-13.936	Zaltbommel	-5.325
Urk	28.711	Zandvoort	2.977
Utrecht	946.841	Zederik	-17.055
Utrechtse Heuvelrug	-4.357	Zeevang	-2.314
Vaals	-15.820	Zeewolde	59.666
Valkenburg aan de Geul	63.448	Zeist	-105.115
Valkenswaard	-16.417	Zevenaar	-23.026
Veendam	38.563	Zoetermeer	801.010
Veenendaal	-41.596	Zoeterwoude	-3.496
Veere	-25.739	Zuidhorn	22.478
Veghel	-59.225	Zuidplas	52.122
Veldhoven	-53.432	Zundert	-46.227
Velsen	37.323	Zutphen	-56.192
Venlo	471.913	Zwartewaterland	16.940
Venray	71.088	Zwijndrecht	77.865
Vianen	-79.293	Zwolle	349.799
Vlaardingen	192.935	Totaal	19.787.686
Vlagtwedde	-1.785		
Vlieland	4.439		
Vlissingen	162.640		
Vlist	18.041		
Voerendaal	-8.076		
Voorschoten	37.532		
Voorst	-84.248		
Vught	39.851		
Waalre	-50.084		
Waalwijk	-50.658		
Waddinxveen	17.095		
Wageningen	103.695		
Wassenaar	50.374		
Waterland	-18.133		
Weert	-29.774		
Weesp	-20.455		
Werkendam	-21.486		
West-Maas en Waal	6.431		
Westerveld	-15.943		
Westervoort	9		
Westland	4.651		
Weststellingwerf	53.971		
Westvoorne	-28.897		

9.5 Bijlage 5 Integratie-uitkering Wmo

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Aa en Hunze	2.495.773	2.570.805	2.622.104	2.660.502
Aalburg	944.736	978.442	1.010.003	1.025.326
Aalsmeer	1.978.953	2.045.267	2.128.968	2.160.810
Aalten	2.854.306	2.958.382	2.979.757	3.024.636
Achtkarspelen	2.819.012	2.895.598	2.986.470	3.031.943
Alblasserdam	1.801.888	1.861.885	1.900.639	1.929.518
Albrandswaard	1.287.431	1.336.013	1.396.921	1.417.884
Alkmaar	8.422.411	8.721.769	8.879.959	9.012.274
Almelo	7.736.830	7.936.359	8.164.892	8.285.323
Almere	9.724.085	10.319.062	10.784.812	10.942.697
Alphen aan den Rijn	5.205.998	5.535.083	5.724.958	5.807.375
Alphen-Chaam	694.697	754.016	784.653	796.627
Ameland	275.800	289.973	301.823	306.396
Amersfoort	9.799.212	10.276.988	10.488.486	10.641.757
Amstelveen	6.919.795	7.054.874	7.203.183	7.310.391
Amsterdam	59.708.623	61.212.605	62.444.163	63.361.758
Anna Paulowna	955.233			
Apeldoorn	14.938.932	15.426.669	15.728.179	15.955.936
Appingedam	1.810.550	1.893.904	1.912.531	1.941.213
Arnhem	13.037.310	13.901.586	14.181.393	14.385.519
Assen	6.083.751	6.322.572	6.466.942	6.559.509
Asten	1.187.966	1.275.163	1.309.667	1.329.440
Baarle-Nassau	715.996	752.101	776.830	788.695
Baarn	2.632.053	2.618.763	2.658.749	2.693.995
Barendrecht	2.508.241	2.697.125	2.813.927	2.856.075
Barneveld	3.221.763	3.453.878	3.535.435	3.588.551
Bedum	995.654	1.045.192	1.066.497	1.081.807
Beek	1.765.086	1.827.134	1.871.520	1.900.039
Beemster	654.534	672.889	694.638	704.833
Beesel	1.306.393	1.360.758	1.394.674	1.415.833
Bellingwedde	1.255.952	1.269.556	1.265.249	1.284.577
Bergambacht	668.183	741.859	795.145	807.248
Bergeijk	1.310.096	1.367.097	1.396.546	1.417.791
Bergen L	1.438.491	1.491.577	1.535.260	1.558.560
Bergen NH	2.705.267	2.841.636	2.892.690	2.935.772
Bergen op Zoom	6.907.603	7.177.387	7.316.107	7.424.700
Berkelland	4.325.903	4.500.995	4.601.076	4.670.907
Bernheze	2.165.356	2.234.072	2.304.957	2.339.865
Bernisse	877.894	945.311	981.371	996.353
Best	2.025.065	2.145.042	2.227.365	2.260.897
Beuningen	1.722.805	1.857.776	1.927.457	1.956.440
Beverwijk	4.014.376	4.070.299	4.166.065	4.229.488
Binnenmaas	2.177.776	2.313.280	2.402.130	2.438.798
Bladel	1.416.202	1.522.312	1.567.140	1.590.458
Blaricum	546.570	588.322	599.455	608.476
Bloemendaal	1.387.528	1.427.361	1.477.379	1.498.967
Boamsterhim	1.470.523	1.610.749	1.682.746	1.708.368
Bodegraven-Reeuwijk	2.108.348	2.241.773	2.305.104	2.339.758
Boekel	657.725	691.110	706.633	717.252
Borger-Odoorn	2.660.144	2.732.055	2.758.424	2.800.484
Borne	1.843.275	1.956.720	1.985.531	2.015.642

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Borsele	1.760.103	1.852.629	1.890.115	1.918.859
Boskoop	1.035.322	1.104.872	1.134.972	1.152.073
Boxmeer	2.356.631	2.477.595	2.547.608	2.585.929
Boxtel	2.536.733	2.654.569	2.720.124	2.760.071
Breda	15.209.484	15.724.487	16.239.230	16.479.052
Brielle	1.079.418	1.149.719	1.198.733	1.216.538
Bronckhorst	3.721.927	3.862.431	3.914.352	3.973.809
Brummen	2.124.598	2.201.630	2.243.479	2.276.555
Brunssum	4.116.440	4.225.890	4.315.893	4.381.043
Bunnik	947.292	1.000.076	1.039.128	1.054.979
Bunschoten	1.151.799	1.201.425	1.207.386	1.225.684
Buren	1.660.555	1.712.331	1.748.695	1.775.335
Bussum	2.918.093	2.997.801	2.998.601	3.044.010
Capelle aan den IJssel	5.698.384	5.976.758	6.125.205	6.217.553
Castricum	2.701.053	2.865.529	2.931.308	2.975.655
Coevorden	3.992.850	4.094.056	4.148.667	4.211.549
Cranendonck	1.706.405	1.773.398	1.833.628	1.861.550
Cromstrijen	1.015.577	1.104.093	1.148.061	1.165.592
Cuijk	2.154.857	2.246.147	2.307.567	2.342.296
Culemborg	1.951.856	2.036.117	2.118.660	2.150.381
Dalfsen	2.155.193	2.233.786	2.307.844	2.342.856
Dantumadiel	2.245.658	2.310.048	2.336.160	2.371.327
De Bilt	3.780.049	3.829.255	3.914.753	3.973.765
De Marne	1.215.222	1.292.382	1.325.455	1.345.707
De Ronde Venen	2.541.267	2.706.980	2.795.762	2.837.909
De Wolden	2.253.340	2.359.593	2.410.555	2.447.162
Delft	8.341.650	8.582.549	8.691.202	8.821.285
Delfzijl	3.518.725	3.563.619	3.607.260	3.661.539
Den Helder	6.008.553	6.290.384	6.441.009	6.534.640
Deurne	2.712.430	2.834.157	2.917.034	2.959.414
Deventer	8.928.795	9.162.261	9.351.802	9.490.608
Diemen	1.803.304	1.856.129	1.907.661	1.936.803
Dinkelland	2.043.494	2.117.459	2.175.545	2.208.404
Dirksland	795.248	804.434		
Doesburg	1.299.031	1.326.835	1.353.837	1.374.325
Doetinchem	5.764.504	5.959.924	6.071.571	6.160.908
Dongen	2.210.973	2.317.942	2.370.202	2.405.921
Dongeradeel	2.643.878	2.754.231	2.838.555	2.881.496
Dordrecht	11.476.419	11.873.422	12.108.465	12.288.498
Drechterland	1.230.941	1.298.130	1.331.852	1.351.984
Drimmelen	2.208.003	2.294.058	2.351.812	2.386.178
Dronten	2.751.339	2.948.928	3.022.226	3.067.554
Druuten	1.391.364	1.474.460	1.530.441	1.551.755
Duiven	1.703.915	1.835.936	1.899.897	1.928.542
Echt-Susteren	3.510.703	3.612.291	3.706.542	3.760.591
Edam-Volendam	1.809.883	1.917.584	1.989.929	2.020.002
Ede	8.476.571	8.887.911	9.086.235	9.219.842
Eemnes	512.396	550.823	553.858	562.243
Eemmond	1.842.330	1.920.994	1.990.369	2.020.729
Eersel	1.474.894	1.495.731	1.549.552	1.571.219
Eijsden-Margraten	2.060.002	2.159.756	2.220.839	2.254.713

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Eindhoven	21.953.334	22.514.917	22.905.447	23.240.420
Elburg	1.711.895	1.816.553	1.887.423	1.915.872
Emmen	13.264.918	13.530.172	13.784.570	13.991.271
Enkhuizen	1.673.754	1.718.606	1.770.723	1.797.584
Enschede	16.240.467	16.638.746	16.961.334	17.212.288
Epe	3.459.725	3.560.016	3.644.189	3.699.209
Ermelo	2.694.158	2.825.938	2.894.814	2.931.747
Etten-Leur	3.419.909	3.614.911	3.792.820	3.849.450
Ferwerderadiel	783.399	821.320	837.430	850.200
Franekeradeel	2.240.172	2.306.551	2.351.158	2.386.494
Gaasterlan-Sleat	1.041.001	1.078.796	1.116.039	1.133.042
Geertruidenberg	1.896.766	1.989.766	2.055.367	2.085.763
Geldermalsen	1.749.020	1.849.463	1.893.812	1.921.700
Geldrop-Mierlo	3.449.616	3.638.387	3.761.789	3.818.745
Gemert-Bakel	2.235.694	2.345.331	2.414.462	2.450.379
Gennep	1.861.281	1.930.688	1.987.163	2.011.330
Giessenlanden	847.427	906.244	945.918	960.284
Gilze en Rijen	2.069.793	2.163.419	2.253.903	2.288.088
Goedereede	989.448	1.022.796		
Goeree-Overflakkee			4.670.040	4.739.672
Goes	4.177.776	4.279.224	4.372.412	4.436.776
Goirle	1.753.843	1.915.284	1.985.614	2.015.433
Gorinchem	3.395.001	3.505.055	3.600.671	3.654.713
Gouda	5.849.339	6.106.664	6.292.182	6.386.091
Graafstroom	492.978	527.486		
Graft-De Rijk	426.732	452.470	468.125	475.264
Grave	1.095.482	1.121.588	1.144.684	1.159.406
Groesbeek	2.229.667	2.263.719	2.325.809	2.359.267
Groningen	14.875.939	15.261.541	15.523.449	15.750.107
Grootegast	1.056.137	1.122.288	1.132.389	1.149.570
Gulpen-Wittem	1.454.117	1.533.345	1.579.450	1.603.572
Haaksbergen	2.097.830	2.193.464	2.242.976	2.276.442
Haaren	1.151.732	1.196.756	1.238.714	1.254.129
Haarlem	13.371.665	13.649.145	13.894.156	14.101.655
Haarlemmerliede Spaarnw	363.713	398.491	410.359	416.623
Haarlemmermeer	7.979.542	8.522.202	8.829.213	8.958.748
Halderberge	2.860.952	2.930.217	3.003.609	3.049.290
Hardenberg	5.160.040	5.316.394	5.388.204	5.467.996
Harderwijk	3.823.227	3.978.691	4.052.728	4.113.139
Hardinxveld-Giessendam	1.511.297	1.549.282	1.584.977	1.609.096
Haren	1.742.952	1.800.061	1.844.033	1.870.870
Harenkarspel	1.055.840	1.106.980		
Harlingen	1.761.272	1.818.632	1.840.007	1.867.577
Hatter	1.032.048	1.090.827	1.122.783	1.139.884
Heemskerk	3.665.319	3.785.080	3.871.645	3.928.651
Heemstede	2.406.285	2.448.539	2.503.863	2.539.021
Heerde	1.736.839	1.790.160	1.836.224	1.863.668
Heerenveen	4.717.919	4.803.541	4.934.278	5.008.247
Heerhugowaard	3.269.400	3.535.080	3.630.156	3.681.514
Heerlen	12.997.110	13.271.815	13.584.593	13.787.917
Heeze-Leende	1.290.195	1.338.455	1.401.328	1.419.712

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Heiloo	1.827.338	1.922.860	1.946.777	1.976.204
Hellendoorn	3.204.224	3.312.568	3.387.282	3.437.677
Hellevoetsluis	2.956.852	3.097.687	3.189.255	3.236.698
Helmond	7.439.113	7.808.942	8.055.771	8.175.597
Hendrik-Ido-Ambacht	1.750.475	1.816.859	1.848.673	1.876.735
Hengelo O	8.074.115	8.370.720	8.516.192	8.643.399
Het Bildt	1.106.761	1.129.058	1.144.975	1.162.246
Heumen	1.123.897	1.216.038	1.277.797	1.297.002
Heusden	3.322.766	3.504.120	3.623.886	3.678.558
Hillegom	1.758.227	1.820.865	1.863.702	1.891.747
Hilvarenbeek	1.040.537	1.121.487	1.158.260	1.175.772
Hilversum	8.144.822	8.325.656	8.417.556	8.543.898
Hof van Twente	3.366.366	3.507.167	3.582.217	3.636.167
Hollands Kroon		3.597.455	3.645.625	3.701.078
Hoogeveen	6.456.015	6.633.325	6.742.669	6.843.553
Hoogezand-Sappemeer	4.440.703	4.643.205	4.760.981	4.830.578
Hoorn	5.728.483	5.957.666	6.077.417	6.167.774
Horst aan de Maas	3.287.712	3.471.698	3.573.351	3.626.535
Houten	2.073.789	2.201.220	2.294.161	2.328.472
Huizen	3.312.802	3.409.631	3.497.068	3.548.939
Hulst	3.050.861	3.138.218	3.183.247	3.229.750
IJsselstein	2.196.112	2.318.669	2.402.302	2.438.568
Kaag en Braassem	1.637.886	1.740.056	1.809.505	1.837.060
Kampen	4.295.044	4.424.694	4.571.088	4.638.640
Kapelle	950.397	976.295	1.001.095	1.016.267
Katwijk	4.615.584	4.877.759	5.079.212	5.154.084
Kerkrade	6.693.881	6.858.928	7.009.394	7.114.698
Koggenland	1.372.899	1.447.542	1.474.718	1.497.087
Kollumerland en Nwkruiel	1.309.503	1.391.475	1.420.565	1.442.153
Korendijk	775.446	812.840	864.960	878.162
Krimpen aan den IJssel	2.345.943	2.522.414	2.598.758	2.638.435
Laarbeek	1.635.012	1.769.379	1.830.881	1.858.777
Landerd	1.097.957	1.138.113	1.190.527	1.208.388
Landgraaf	4.680.803	4.795.723	4.935.349	5.008.483
Landsmeer	778.186	823.688	849.797	862.725
Langedijk	1.485.728	1.606.916	1.668.230	1.693.468
Lansingerland	2.235.167	2.378.426	2.490.377	2.527.629
Laren	867.311	921.150	922.328	935.777
Leek	1.899.552	2.027.270	2.085.282	2.115.235
Leerdam	2.125.249	2.194.099	2.289.578	2.324.196
Leeuwarden	10.425.752	10.736.562	10.969.178	11.131.647
Leeuwarderadeel	1.021.355	1.064.443	1.094.785	1.110.937
Leiden	8.555.970	8.934.221	9.110.390	9.246.159
Leiderdorp	2.060.194	2.208.279	2.268.675	2.302.676
Leidschendam-Voorburg	7.341.598	7.594.242	7.792.611	7.909.726
Lelystad	5.267.004	5.555.194	5.693.474	5.778.063
Lemsterland	1.142.059	1.213.829	1.232.190	1.250.803
Leudal	2.865.850	3.048.902	3.133.246	3.180.542
Leusden	1.746.762	1.837.659	1.908.460	1.936.956
Liesveld	537.200	579.268		
Lingewaal	703.101	764.695	800.776	812.986

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Lingewaard	3.413.661	3.578.628	3.685.541	3.740.888
Lisse	1.895.893	1.988.253	2.020.083	2.050.875
Littenseradiel	760.778	791.681	808.133	820.391
Lochem	3.178.834	3.311.062	3.371.024	3.420.950
Loon op Zand	2.078.122	2.174.967	2.236.905	2.270.781
Lopik	788.737	826.371	851.297	864.256
Loppersum	1.083.897	1.112.404	1.153.403	1.171.018
Losser	2.342.694	2.415.749	2.451.898	2.487.500
Maasdonk	740.263	780.337	815.991	828.425
Maasdriel	1.799.402	1.880.501	1.913.260	1.942.159
Maasgouw	2.613.841	2.727.955	2.778.836	2.817.669
Maassluis	3.049.922	3.130.472	3.171.430	3.219.270
Maastricht	13.981.207	14.445.903	14.690.752	14.908.562
Marum	820.917	844.227	855.247	868.245
Medemblik	3.153.426	3.317.691	3.379.702	3.429.658
Meerssen	1.839.773	1.947.510	1.988.188	2.018.477
Menameradiel	1.200.392	1.256.375	1.311.460	1.331.459
Menterwolde	1.235.954	1.280.096	1.333.414	1.353.754
Meppel	3.108.857	3.205.524	3.262.228	3.309.888
Middelburg	4.833.790	4.946.247	5.025.497	5.098.328
Middelharnis	1.768.419	1.847.173		
Midden Drenthe	3.284.309	3.376.230	3.464.407	3.516.646
Midden-Delfland	950.671	1.029.116	1.019.027	1.034.577
Mill en Sint Hubert	987.056	1.025.054	1.061.114	1.077.236
Millingen aan de Rijn	569.431	579.843	598.760	607.895
Moerdijk	3.080.008	3.224.428	3.302.090	3.352.035
Molenwaard			1.707.033	1.733.025
Montferland	3.591.435	3.719.514	3.811.321	3.869.241
Montfoort U	711.413	788.810	807.011	819.300
Mook en Middelaar	601.894	641.575	667.050	677.063
Muiden	409.299	437.094	443.289	450.048
Naarden	1.181.922	1.227.854	1.228.911	1.247.275
Neder-Betuwe	1.743.494	1.799.771	1.831.659	1.859.209
Nederlek	1.232.895	1.284.111	1.309.618	1.329.509
Nederweert	1.405.464	1.482.077	1.522.996	1.546.129
Neerijnen	782.700	811.968	835.348	848.078
Niedorp	686.770			
Nieuwegein	4.454.361	4.725.577	4.858.326	4.931.160
Nieuwkoop	1.722.171	1.867.136	1.953.125	1.980.162
Nieuw-Lekkerland	575.931	591.749		
Nijkerk	2.731.065	2.897.932	2.988.460	3.033.076
Nijmegen	14.770.976	15.139.113	15.530.435	15.758.598
Noord-Beveland	770.318	780.873	787.717	799.743
Noordenveld	3.133.798	3.266.071	3.348.281	3.399.079
Noordoostpolder	3.530.329	3.625.835	3.686.396	3.741.340
Noordwijk	2.198.191	2.270.403	2.332.220	2.362.875
Noordwijkerhout	1.294.380	1.360.580	1.435.996	1.457.090
Nuenen c.a.	1.453.702	1.593.706	1.710.345	1.736.161
Nunspeet	2.321.033	2.402.990	2.486.293	2.522.946
Nuth	1.629.497	1.703.571	1.739.316	1.765.801
Oegstgeest	1.300.889	1.372.946	1.401.123	1.422.009

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Oirschot	1.206.944	1.287.106	1.333.902	1.354.134
Oisterwijk	2.322.921	2.409.508	2.502.878	2.540.157
Oldambt	5.625.353	5.761.732	5.844.306	5.932.425
Oldebroek	1.722.630	1.792.008	1.851.959	1.879.900
Oldenzaal	3.198.681	3.317.291	3.411.840	3.462.757
Olst-Wijhe	1.536.160	1.612.377	1.677.753	1.702.655
Ommen	1.496.825	1.559.196	1.600.314	1.624.485
Onderbanken	867.328	897.612	910.837	924.751
Oost Gelre	2.628.482	2.761.237	2.775.092	2.816.775
Oosterhout	4.764.564	5.035.382	5.165.101	5.242.970
Oostflakkee	992.558	1.015.007		
Ooststellingwerf	2.898.770	2.964.317	3.051.871	3.097.625
Oostzaan	655.277	691.897	708.524	719.347
Opmeer	838.594	874.784	887.324	900.827
Opsterland	2.751.352	2.829.087	2.891.329	2.933.390
Oss	7.760.501	8.069.033	8.297.145	8.421.554
Oud-Beijerland	1.708.369	1.794.655	1.836.955	1.863.931
Oude IJsselstreek	4.311.189	4.449.225	4.529.989	4.598.129
Ouder-Amstel	908.721	947.506	944.450	958.844
Ouderkerk	604.037	610.228	635.009	644.704
Oudewater	685.656	714.959	741.498	752.809
Overbetuwe	3.135.767	3.289.973	3.378.463	3.429.665
Papendrecht	2.541.883	2.672.993	2.754.990	2.796.806
Peel en Maas	3.333.377	3.546.836	3.664.411	3.718.799
Pekela	1.830.647	1.851.790	1.902.392	1.931.296
Pijnacker-Nootdorp	2.245.986	2.404.958	2.541.057	2.577.105
Purmerend	7.424.215	7.619.443	7.844.383	7.959.571
Putten	1.947.870	2.043.355	2.089.913	2.121.552
Raalte	3.136.066	3.256.103	3.325.901	3.375.378
Reimerswaal	1.919.690	1.974.414	2.037.599	2.068.498
Renkum	3.430.205	3.529.586	3.589.939	3.642.763
Renswoude	243.399	248.791	257.472	261.387
Reusel-De Mierden	894.410	924.886	959.026	973.610
Rheden	5.480.013	5.629.938	5.753.634	5.840.788
Rhenen	1.565.931	1.650.866	1.695.589	1.720.397
Ridderkerk	4.935.491	5.133.633	5.207.264	5.286.228
Rijnwaarden	964.117	998.394	1.031.665	1.047.389
Rijnwoude	1.181.632	1.270.768	1.316.471	1.336.551
Rijssen-Holten	3.127.030	3.251.612	3.317.011	3.366.704
Rijswijk	6.031.926	6.156.433	6.232.750	6.327.600
Roerdalen	2.000.513	2.097.077	2.150.878	2.183.667
Roermond	6.088.146	6.307.535	6.442.565	6.538.741
Roosendaal	7.647.974	7.978.693	8.240.710	8.363.540
Rotterdam	64.053.563	65.513.362	66.959.363	67.946.668
Rozendaal	86.017	91.035	89.174	90.535
Rucphen	2.439.084	2.536.897	2.623.532	2.663.336
Schagen	1.754.344	1.824.675	3.797.020	3.853.798
Schermer	266.095	293.894	308.061	312.749
Scherpenzeel	674.645	690.213	716.263	727.175
Schiedam	7.755.317	7.943.805	8.129.314	8.251.922
Schiermonnikoog	130.382	145.342	146.539	148.781

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Schijndel	1.934.748	2.033.386	2.096.071	2.127.621
Schinnen	1.231.355	1.285.693	1.319.067	1.339.037
Schoonhoven	1.018.355	1.075.000	1.087.291	1.103.738
Schouwen-Duiveland	3.440.935	3.531.516	3.624.112	3.679.091
's-Gravenhage	43.951.670	45.053.568	45.913.424	46.592.610
's-Hertogenbosch	11.992.467	12.516.873	12.798.868	12.985.952
Simpelveld	1.176.665	1.233.818	1.277.276	1.296.244
Sint-Anthonis	922.162	972.997	1.004.828	1.019.409
Sint-Michielsgestel	2.230.887	2.304.962	2.358.517	2.392.508
Sint-Oedenrode	1.437.076	1.554.443	1.593.689	1.617.882
Sittard-Geleen	11.302.907	11.699.763	11.908.172	12.083.976
Skarsterlan	2.516.210	2.511.387	2.584.008	2.622.532
Sliedrecht	2.719.203	2.766.492	2.829.055	2.868.750
Slochteren	1.240.439	1.303.414	1.338.659	1.359.069
Sluis	2.925.255	2.985.166	3.053.567	3.099.822
Smallingerland	5.999.283	6.146.647	6.256.728	6.347.804
Soest	3.864.298	4.034.806	4.130.351	4.191.915
Someren	1.450.957	1.528.111	1.606.437	1.630.843
Son en Breugel	1.199.342	1.315.712	1.380.010	1.399.995
Spijkenisse	6.069.298	6.392.695	6.609.494	6.708.396
Stadskanaal	4.704.156	4.846.705	4.933.670	5.008.465
Staphorst	890.521	940.672	966.470	980.975
Stede Broec	1.618.558	1.719.270	1.766.102	1.792.386
Steenbergen	2.130.484	2.246.069	2.305.881	2.340.841
Steenwijkerland	4.722.162	4.797.033	4.857.156	4.930.529
Stein	2.700.888	2.794.767	2.882.222	2.925.712
Stichtse Vecht	4.194.151	4.411.182	4.526.368	4.594.650
Strijen	767.291	784.261	811.481	823.874
Sudwest Fryslan	7.719.168	8.002.020	8.153.135	8.274.733
Ten Boer	559.756	583.959	607.365	616.624
Terneuzen	6.244.564	6.487.025	6.641.420	6.741.344
Terschelling	375.613	398.154	418.743	425.066
Texel	1.206.641	1.229.432	1.267.648	1.286.702
Teylingen	2.189.909	2.303.252	2.377.381	2.412.717
Tholen	2.505.736	2.538.221	2.602.766	2.642.363
Tiel	3.199.011	3.409.092	3.511.282	3.562.705
Tilburg	19.116.972	19.674.366	20.235.108	20.528.151
Tubbergen	1.587.795	1.665.065	1.709.464	1.735.357
Twenterand	2.924.925	3.015.243	3.096.012	3.142.921
Tynaarlo	2.967.616	3.088.812	3.177.044	3.223.925
Tytsjerksteradiel	3.026.706	3.121.937	3.206.703	3.254.764
Ubbergen	1.017.316	1.073.004	1.099.876	1.116.167
Uden	3.294.322	3.471.738	3.580.773	3.634.110
Uitgeest	694.294	728.277	754.259	765.735
Uithoorn	2.137.624	2.202.511	2.270.743	2.304.994
Urk	639.325	711.514	727.473	738.179
Utrecht	19.009.780	19.501.014	19.846.696	20.133.945
Utrechtse Heuvelrug	4.182.395	4.386.647	4.463.296	4.528.223
Vaals	1.213.763	1.244.054	1.260.140	1.279.234
Valkenburg aan de Geul	2.076.220	2.109.107	2.152.988	2.185.594
Valkenswaard	3.088.646	3.242.687	3.345.731	3.396.212

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Veendam	3.535.640	3.682.664	3.783.686	3.840.505
Veenendaal	5.090.014	5.309.788	5.420.252	5.500.982
Veere	1.753.886	1.827.991	1.857.881	1.885.497
Veghel	2.850.061	2.972.926	3.055.952	3.101.734
Veldhoven	3.533.157	3.748.469	3.911.312	3.968.055
Velsen	6.289.021	6.464.755	6.621.003	6.720.594
Venlo	10.912.659	11.521.272	11.882.613	12.059.845
Venray	3.613.092	3.836.958	3.920.503	3.977.915
Vianen	1.478.057	1.570.204	1.604.989	1.629.422
Vlaardingen	8.251.575	8.424.947	8.509.875	8.638.574
Vlagtwedde	2.329.529	2.367.140	2.425.442	2.461.851
Vlieland	104.542	109.136	115.097	116.852
Vlissingen	5.276.199	5.461.155	5.541.403	5.624.766
Vlist	734.350	742.717	766.613	777.815
Voerendaal	1.238.128	1.283.538	1.330.591	1.350.911
Voorschoten	1.770.715	1.826.156	1.881.117	1.909.804
Voorst	2.250.286	2.342.525	2.394.454	2.428.269
Vught	2.130.765	2.212.844	2.277.861	2.309.810
Waalre	1.210.377	1.288.659	1.350.690	1.371.240
Waalwijk	4.384.808	4.603.854	4.713.174	4.784.050
Waddinxveen	1.969.967	2.079.615	2.147.385	2.179.749
Wageningen	2.360.118	2.443.043	2.509.306	2.546.549
Wassenaar	1.748.201	1.787.922	1.836.024	1.863.726
Waterland	1.224.931	1.283.241	1.318.313	1.338.434
Weert	4.733.293	4.982.914	5.136.896	5.213.774
Weesp	1.491.506	1.544.851	1.577.760	1.601.362
Werkendam	1.947.481	2.038.416	2.064.044	2.095.155
West Maas en Waal	1.500.931	1.543.255	1.587.642	1.611.588
Westerveld	2.157.248	2.204.669	2.242.761	2.276.335
Westervoort	1.135.385	1.215.323	1.252.763	1.271.809
Westland	7.119.272	7.587.021	7.849.885	7.964.369
Weststellingwerf	2.946.790	3.016.390	3.047.582	3.093.442
Westvoorne	1.028.712	1.144.680	1.158.243	1.175.767
Wierden	1.697.030	1.815.398	1.872.999	1.901.376
Wieringen	863.249			
Wieringermeer	1.022.814			
Wijchen	3.207.279	3.345.986	3.445.777	3.497.556
Wijdmeren	1.654.091	1.743.672	1.759.185	1.785.719
Wijk bij Duurstede	1.324.009	1.431.601	1.501.619	1.524.388
Winsum	1.116.574	1.168.384	1.190.624	1.208.375
Winterswijk	3.278.735	3.343.227	3.397.326	3.448.257
Woensdrecht	1.871.600	1.995.378	2.028.469	2.059.230
Woerden	3.200.172	3.405.965	3.522.542	3.575.323
Wormerland	1.238.669	1.317.417	1.343.932	1.364.467
Woudenberg	868.358	905.536	911.398	923.972
Woudrichem	1.106.041	1.159.662	1.199.662	1.217.777
Zaanstad	13.336.102	13.762.624	14.098.619	14.309.416
Zaltbommel	1.896.772	2.013.170	2.067.956	2.099.305
Zandvoort	2.042.431	2.077.342	2.115.693	2.146.930
Zederik	949.335	980.973	1.015.302	1.030.788
Zeevang	390.272	413.594	417.983	424.285

Integratie-uitkering Wmo				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Zeewolde	878.132	966.493	999.530	1.014.368
Zeist	5.434.336	5.683.035	5.779.194	5.858.939
Zevenaar	3.081.043	3.261.022	3.342.205	3.392.172
Zijpe	800.430	857.165		
Zoetermeer	8.796.189	9.233.691	9.532.489	9.674.781
Zoeterwoude	641.747	690.877	697.044	705.889
Zuidhorn	1.422.128	1.492.830	1.535.191	1.558.080
Zuidplas	2.305.085	2.488.142	2.569.029	2.607.680
Zundert	2.141.333	2.230.507	2.300.194	2.334.309
Zutphen	4.710.163	4.900.745	4.960.935	5.034.574
Zwartewaterland	1.508.784	1.596.356	1.649.397	1.674.429
Zwijndrecht	4.597.893	4.794.316	4.928.415	5.003.066
Zwolle	9.397.622	9.671.857	9.904.912	10.049.073
Totaal	1.455.985.634	1.511.305.000	1.547.507.000	1.570.485.000

9.6 Bijlage 6 Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang

Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang	
Gemeente	Bedrag 2014
Alkmaar	2.068.818
Almere	1.920.488
Amersfoort	1.838.217
Amsterdam	8.561.116
Apeldoorn	2.444.173
Arnhem	5.697.212
Breda	6.330.661
Delft	1.793.581
Den Helder	963.174
Dordrecht	1.902.746
Ede	1.331.017
Eindhoven	2.767.738
Emmen	2.175.464
Enschede	3.179.767
Gouda	2.119.653
Groningen	3.914.620
Haarlem	2.667.457
Heerlen	1.353.518
Helmond	1.043.331
Hilversum	1.210.315
Leeuwarden	4.374.555
Leiden	4.241.835
Maastricht	2.602.986
Nijmegen	2.432.622
Rotterdam	6.055.321
's-Gravenhage	5.424.457
's-Hertogenbosch	3.266.643
Spijkenisse	1.311.682
Tilburg	5.089.612
Utrecht	5.347.421
Venlo	2.292.959
Vlaardingen	999.204
Vlissingen	1.765.193
Zaanstad	1.512.965
Zwolle	3.333.480
Totaal	105.334.001

9.7 Bijlage 7 Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Aa en Hunze	71.175	13.877
Aalburg	56.738	11.062
Aalsmeer	87.090	16.980
Aalten	77.243	15.060
Achtkarspelen	81.979	15.983
Alblasserdam	68.482	13.352
Albrandswaard	76.508	14.917
Alkmaar	173.304	33.789
Almelo	153.732	29.973
Almere	401.625	78.304
Alphen aan den Rijn	154.796	30.180
Alphen-Chaam	47.327	9.227
Ameland	38.451	7.497
Amersfoort	309.573	60.357
Amstelveen	161.100	31.409
Amsterdam	1.146.755	223.581
Apeldoorn	279.695	54.532
Appingedam	49.966	9.742
Arnhem	258.592	50.417
Assen	147.535	28.765
Asten	58.888	11.481
Baarle-Nassau	40.976	7.989
Baarn	69.660	13.582
Barendrecht	123.479	24.075
Barneveld	142.164	27.718
Bedum	49.821	9.714
Beek	54.748	10.674
Beemster	46.577	9.081
Beesel	53.448	10.421
Bellingwedde	44.281	8.633
Bergambacht	50.578	9.861
Bergeijk	61.772	12.044
Bergen L	52.139	10.165
Bergen NH	74.068	14.441
Bergen op Zoom	130.886	25.519
Berkelland	104.137	20.303
Bernheze	84.580	16.490
Bernisse	50.540	9.854
Best	81.497	15.889
Beuningen	73.754	14.380
Beverwijk	95.246	18.570
het Bildt	50.724	9.890
De Bilt	101.000	19.692
Binnenmaas	76.814	14.976
Bladel	64.274	12.531
Blaricum	46.347	9.036
Bloemendaal	70.303	13.707
Boarnsterhim	66.485	12.962
Bodegraven-Reeuwijk	90.434	17.632
Boekel	50.540	9.854
Ten Boer	46.362	9.039

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Borger-Odoorn	71.436	13.928
Borne	69.209	13.494
Borsele	72.476	14.131
Boskoop	59.469	11.595
Boxmeer	77.541	15.118
Boxtel	81.941	15.976
Breda	303.551	59.183
Brielle	56.439	11.004
Bronckhorst	90.724	17.688
Brummen	64.963	12.666
Brunssum	70.609	13.767
Bunnik	57.311	11.174
Bunschoten	70.999	13.843
Buren	75.896	14.797
Bussum	89.814	17.511
Capelle aan den IJssel	135.331	26.385
Castricum	85.766	16.722
Coevorden	88.842	17.321
Cranendonck	62.966	12.276
Cromstrijen	51.963	10.131
Cuijk	72.782	14.190
Culemborg	81.635	15.916
Dalfsen	81.015	15.795
Dantumadiel	64.228	12.522
Delft	149.914	29.229
Delfzijl	69.760	13.601
Deurne	82.147	16.016
Deventer	194.850	37.990
Diemen	69.309	13.513
Dinkelland	78.436	15.293
Doesburg	50.456	9.837
Doetinchem	122.729	23.928
Dongen	73.004	14.233
Dongeradeel	73.456	14.322
Dordrecht	219.150	42.727
Drechterland	65.062	12.685
Drimmelen	73.058	14.244
Dronten	104.787	20.430
Druten	63.884	12.455
Duiven	77.549	15.120
Echt-Susteren	73.976	14.423
Edam-Volendam	82.683	16.121
Ede	226.174	44.097
Eemnes	48.283	9.414
Eemsmond	58.260	11.359
Eersel	60.119	11.721
Eijsden-Margraten	68.865	13.427
Eindhoven	336.161	65.541
Elburg	73.693	14.368
Emmen	199.479	38.892
Enkhuisen	60.571	11.809

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Enschede	266.619	51.982
Epe	81.558	15.901
Ermelo	73.463	14.323
Etten-Leur	100.900	19.672
Ferwerderadiel	48.398	9.436
Franekeradeel	66.654	12.995
Gaasterlan-Sleat	49.002	9.554
Geertruidenberg	66.118	12.891
Geldermalsen	79.829	15.564
Geldrop-Mierlo	93.150	18.161
Gemert-Bakel	79.492	15.498
Gennep	59.086	11.520
Giessenlanden	57.985	11.305
Gilze en Rijen	74.641	14.553
Goeree-Overflakkee	112.117	21.859
Goes	87.174	16.996
Goirle	68.819	13.418
Gorinchem	89.852	17.518
Gouda	152.164	29.667
Graft-De Rijp	43.203	8.423
Grave	52.537	10.243
's-Gravenhage	834.815	162.763
Groesbeek	58.735	11.451
Groningen	255.149	49.746
Grootegast	55.353	10.792
Gulpen-Wittem	49.989	9.746
Haaksbergen	72.201	14.077
Haaren	54.350	10.597
Haarlem	265.570	51.778
Haarlemmerliede Spaarnw	41.274	8.047
Haarlemmermeer	290.873	56.711
Halderberge	75.047	14.632
Hardenberg	139.815	27.260
Harderwijk	112.484	21.931
Hardinxveld-Giessendam	65.376	12.746
Haren	61.917	12.072
Harlingen	57.556	11.222
Hatterm	52.438	10.224
Heemskerk	92.262	17.988
Heemstede	76.003	14.818
Heerde	61.818	12.053
Heerenveen	101.314	19.753
Heerhugowaard	128.583	25.070
Heerlen	142.646	27.811
Heeze-Leende	56.049	10.928
Heiloo	68.597	13.374
Den Helder	114.573	22.338
Hellendoorn	92.102	17.957
Hellevoetsluis	92.071	17.951
Helmond	186.189	36.301
Hendrik-Ido-Ambacht	86.317	16.829

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Hengelo O	164.130	32.000
's-Hertogenbosch	249.748	48.693
Heumen	60.196	11.736
Heusden	102.438	19.972
Hillegom	64.595	12.594
Hilvarenbeek	57.028	11.119
Hilversum	166.525	32.467
Hof van Twente	88.674	17.289
Hollands Kroon	112.423	21.919
Hoogeveen	124.260	24.227
Hoogezand-Sappemeer	85.300	16.631
Hoon	151.207	29.481
Horst aan de Maas	100.059	19.508
Houten	126.402	24.644
Huizen	98.001	19.107
Hulst	71.696	13.978
IJsselstein	95.958	18.709
Kaag en Braassem	74.259	14.478
Kampen	129.524	25.253
Kapelle	55.406	10.802
Katwijk	145.171	28.304
Kerkrade	88.161	17.189
Koggenland	71.581	13.956
Kollumerland en Nwkrui	54.029	10.534
Korendijk	50.548	9.855
Krimpen aan den IJssel	80.701	15.734
Laarbeek	67.526	13.165
Landerd	58.138	11.335
Landgraaf	81.076	15.807
Landsmeer	48.627	9.481
Langedijk	79.638	15.527
Lansingerland	147.244	28.708
Laren	48.543	9.464
Leek	65.429	12.757
Leerdam	67.541	13.168
Leeuwarden	168.583	32.868
Leeuwarderadeel	49.255	9.603
Leiden	189.525	36.951
Leiderdorp	76.019	14.821
Leidschendam-Voorburg	136.655	26.643
Lelystad	166.188	32.401
Lemsterland	55.781	10.876
Leudal	86.134	16.793
Leusden	81.099	15.812
Lingewaal	51.053	9.954
Lingewaard	110.411	21.527
Lisse	67.794	13.218
Littenseradiel	52.529	10.242
Lochem	83.035	16.189
Loon op Zand	67.625	13.185
Lopik	59.010	11.505

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Loppersum	49.140	9.581
Losser	68.222	13.301
Maasdonk	51.320	10.006
Maasdriel	72.514	14.138
Maasgouw	63.593	12.399
Maassluis	80.923	15.777
Maastricht	164.184	32.011
De Marne	48.038	9.366
Marum	50.341	9.815
Medemblik	105.881	20.643
Meerssen	59.393	11.580
Menameradiel	55.988	10.916
Menterwolde	51.489	10.039
Meppel	88.245	17.205
Middelburg	107.634	20.985
Midden-Delfland	64.940	12.661
Midden Drenthe	85.529	16.675
Mill en Sint Hubert	49.714	9.693
Millingen aan de Rijn	41.764	8.143
Moerdijk	90.242	17.594
Molenwaard	92.408	18.017
Montferland	85.177	16.607
Montfoort U	58.184	11.344
Mook en Middelaar	44.541	8.684
Muiden	43.233	8.429
Naarden	65.919	12.852
Neder-Betuwe	78.092	15.225
Nederlek	54.236	10.574
Nederweert	57.556	11.222
Neerijnen	54.871	10.698
Nieuwegein	123.869	24.151
Nieuwkoop	76.210	14.859
Nijkerk	105.881	20.643
Nijmegen	251.140	48.964
Noord-Beveland	42.728	8.331
Noordenveld	80.135	15.624
Noordoostpolder	118.674	23.138
Noordwijk	69.263	13.504
Noordwijkerhout	57.212	11.155
Nuenen c.a.	66.761	13.016
Nunspeet	80.793	15.752
Nuth	52.820	10.298
Oegstgeest	71.742	13.987
Oirschot	61.588	12.008
Oisterwijk	71.994	14.037
Oldambt	87.220	17.005
Oldebroek	72.660	14.166
Oldenzaal	86.164	16.799
Olst-Wijhe	62.116	12.111
Ommen	60.640	11.823
Onderbanken	43.103	8.404

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Oost Gelre	83.203	16.222
Oosterhout	115.048	22.431
Ooststellingwerf	72.683	14.171
Oostzaan	47.281	9.218
Opmeer	52.132	10.164
Opsterland	84.007	16.379
Oss	167.191	32.597
Oud-Beijerland	72.805	14.195
Oude IJsselstreek	95.040	18.530
Ouder-Amstel	54.450	10.616
Ouderkerk	47.097	9.182
Oudewater	49.760	9.702
Overbetuwe	117.205	22.851
Papendrecht	85.055	16.583
Peel en Maas	99.531	19.405
Pekela	51.588	10.058
Pijnacker-Nootdorp	135.821	26.481
Purmerend	155.201	30.259
Putten	74.955	14.614
Raalte	92.438	18.023
Reimerswaal	75.927	14.803
Renkum	78.941	15.391
Renswoude	42.453	8.277
Reusel-De Mierden	52.047	10.148
Rheden	94.359	18.397
Rhenen	66.302	12.927
Ridderkerk	95.353	18.591
Rijnwaarden	49.645	9.679
Rijnwoude	63.463	12.373
Rijssen-Holtén	106.578	20.779
Rijswijk	92.109	17.958
Roerdalen	60.448	11.785
Roermond	113.456	22.120
De Ronde Venen	103.846	20.247
Roosendaal	150.695	29.381
Rotterdam	957.035	186.592
Rozendaal	35.062	6.836
Rucphen	60.793	11.853
Schagen	108.605	21.175
Schermer	41.925	8.174
Scherpenzeel	50.640	9.873
Schiedam	148.583	28.969
Schiermonnikoog	33.868	6.603
Schijndel	69.140	13.480
Schinnen	50.249	9.797
Schoonhoven	52.231	10.183
Schouwen-Duiveland	81.589	15.907
Simpelveld	46.730	9.111
Sint-Anthonis	51.871	10.113
Sint-Michiëlsgestel	79.339	15.469
Sint-Oedenrode	61.719	12.033

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Sittard-Geleen	158.093	30.823
Skarsterlan	80.020	15.601
Sliedrecht	73.387	14.308
Slochteren	58.849	11.474
Sluis	63.241	12.330
Smallingerland	125.308	24.431
Soest	107.159	20.893
Someren	60.938	11.881
Son en Breugel	60.119	11.721
Spijkenisse	140.075	27.310
Stadskanaal	82.109	16.009
Staphorst	68.811	13.416
Stede Broec	68.597	13.374
Steenbergen	66.891	13.042
Steenwijkerland	103.265	20.133
Stein	66.263	12.919
Stichtse Vecht	136.808	26.673
Strijen	45.375	8.847
Sudwest Fryslan	173.373	33.802
Terneuzen	112.071	21.850
Terschelling	39.079	7.619
Texel	53.501	10.431
Teylingen	95.453	18.610
Tholen	80.013	15.600
Tiel	104.045	20.286
Tilburg	339.879	66.266
Tubbergen	72.032	14.044
Twenterand	94.902	18.503
Tynaarlo	85.583	16.686
Tytsjerksteradiel	86.294	16.825
Ubbergen	46.447	9.056
Uden	98.758	19.255
Uitgeest	55.949	10.908
Uithoorn	81.023	15.797
Urk	84.733	16.520
Utrecht	519.255	101.238
Utrechtse Heuvelrug	109.279	21.306
Vaals	43.593	8.499
Valkenburg aan de Geul	52.583	10.252
Valkenswaard	74.955	14.614
Veendam	75.514	14.723
Veenendaal	147.780	28.812
Veere	67.013	13.065
Veghel	95.086	18.539
Veldhoven	99.554	19.410
Velsen	137.856	26.878
Venlo	177.765	34.659
Venray	101.681	19.825
Vianen	65.039	12.681
Vlaardingen	135.805	26.478
Vlagtwedde	55.360	10.793

Decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Jeugd(zorg)		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Vlieland	34.113	6.651
Vlissingen	94.565	18.437
Vlist	48.819	9.518
Voerendaal	49.522	9.655
Voorschoten	74.152	14.457
Voorst	68.819	13.418
Vught	74.244	14.475
Waalre	60.311	11.759
Waalwijk	102.630	20.010
Waddinxveen	73.754	14.380
Wageningen	78.406	15.287
Wassenaar	75.254	14.672
Waterland	58.398	11.386
Weert	102.875	20.057
Weesp	59.515	11.604
Werkendam	78.383	15.282
West Maas en Waal	61.244	11.941
Westerveld	60.142	11.726
Westervoort	55.827	10.885
Westland	200.910	39.171
Weststellingwerf	71.772	13.993
Westvoorne	52.285	10.194
Wierden	73.440	14.318
Wijchen	101.321	19.754
Wijdemeren	68.872	13.428
Wijk bij Duurstede	71.443	13.929
Winsum	56.822	11.079
Winterswijk	78.253	15.257
Woensdrecht	63.800	12.439
Woerden	122.806	23.943
De Wolden	71.206	13.883
Wormerland	57.220	11.156
Woudenberg	55.995	10.917
Woudrichem	56.646	11.044
Zaanstad	272.525	53.134
Zaltbommel	83.723	16.323
Zandvoort	52.973	10.328
Zederik	56.990	11.111
Zeevang	42.766	8.338
Zeewolde	77.151	15.042
Zeist	133.464	26.021
Zevenaar	80.158	15.628
Zoetermeer	231.905	45.214
Zoeterwoude	44.939	8.762
Zuidhorn	68.207	13.298
Zuidplas	102.714	20.026
Zundert	63.065	12.296
Zutphen	110.396	21.524
Zwartewaterland	78.811	15.366
Zwijndrecht	99.944	19.486
Zwolle	238.814	46.561
Totaal	39.750.000	7.749.997

9.8 Bijlage 8 Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Eerste tranche			
Alkmaar	140%	€ 359.520	18,0
Almelo	140%	€ 303.800	15,2
Amersfoort	120%	€ 543.120	27,2
Amsterdam	140%	€ 2.583.840	129,2
Arnhem	140%	€ 516.320	25,8
Breda	140%	€ 659.960	33,0
's-Hertogenbosch	140%	€ 518.840	25,9
's-Gravenhage	140%	€ 1.840.160	92,0
Deventer	140%	€ 396.200	19,8
Dordrecht	140%	€ 481.600	24,1
Eindhoven	140%	€ 726.320	36,3
Emmen	120%	€ 366.480	18,3
Enschede	140%	€ 579.880	29,0
Groningen	140%	€ 519.960	26,0
Haarlem	120%	€ 462.480	23,1
Heerlen	140%	€ 300.160	15,0
Hengelo O	140%	€ 335.720	16,8
Leeuwarden	120%	€ 280.560	14,0
Leiden	100%	€ 284.600	14,2
Lelystad	140%	€ 318.640	15,9
Maastricht	140%	€ 362.320	18,1
Nijmegen	140%	€ 538.720	26,9
Rotterdam	140%	€ 2.257.640	112,9
Schiedam	100%	€ 207.200	10,4
Sittard-Geleen	140%	€ 348.600	17,4
Tilburg	140%	€ 753.480	37,7
Utrecht	140%	€ 1.009.120	50,5
Venlo	140%	€ 382.760	19,1
Zaanstad	140%	€ 571.760	28,6
Zwolle	140%	€ 469.840	23,5
Tweede tranche			
Almere	120%	€ 784.560	39,2
Alphen aan den Rijn	140%	€ 302.120	15,1
Apeldoorn	140%	€ 626.080	31,3
Assen	140%	€ 281.400	14,1
Beek	100%	€ 45.400	2,3
Boarnsterhim	120%	€ 73.200	3,7
Borsele	140%	€ 102.760	5,1
Capelle aan den IJssel	120%	€ 223.920	11,2
Coevorden	60%	€ 61.680	3,1
De Bilt	100%	€ 123.800	6,2
De Wolden	140%	€ 101.080	5,1
Delft	140%	€ 306.320	15,3
Delfzijl	100%	€ 75.000	3,8
Den Helder	140%	€ 222.040	11,1
Edam-Volendam	140%	€ 126.560	6,3
Ede	60%	€ 209.040	10,5
Eemsmond	100%	€ 51.000	2,6
Gemert-Bakel	120%	€ 101.760	5,1
Gilze en Rijen	140%	€ 106.400	5,3

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Goeree-Overflakkee	120%	€ 174.000	8,7
Goes	140%	€ 142.240	7,1
Gouda	140%	€ 308.000	15,4
Haarlemmermeer	120%	€ 535.680	26,8
Hardenberg	140%	€ 269.920	13,5
Harlingen	100%	€ 45.200	2,3
Heerenveen	140%	€ 171.080	8,6
Heerhugowaard	100%	€ 160.400	8,0
Hellendoorn	140%	€ 151.200	7,6
Hellevoetsluis	60%	€ 68.400	3,4
Helmond	120%	€ 317.520	15,9
Heusden	140%	€ 185.640	9,3
Hollands Kroon	140%	€ 207.480	10,4
Hoon	120%	€ 247.440	12,4
Houten	140%	€ 234.920	11,7
Hulst	120%	€ 90.960	4,5
IJsselstein	120%	€ 141.360	7,1
Kapelle	140%	€ 56.280	2,8
Langedijk	140%	€ 121.240	6,1
Leidschendam-Voorburg	80%	€ 150.240	7,5
Losser	120%	€ 77.520	3,9
Middelburg	140%	€ 191.520	9,6
Nieuwegein	140%	€ 235.200	11,8
Nunspeet	120%	€ 107.280	5,4
Oosterhout	140%	€ 214.480	10,7
Oss	140%	€ 346.360	17,3
Pijnacker-Nootdorp	100%	€ 158.600	7,9
Purmerend	140%	€ 323.120	16,2
Reimerswaal	100%	€ 74.000	3,7
Rheden	140%	€ 157.080	7,9
Ridderkerk	140%	€ 157.640	7,9
Rijssen-Holtten	120%	€ 155.520	7,8
Rijswijk	140%	€ 144.760	7,2
Roermond	120%	€ 173.520	8,7
Roosendaal	60%	€ 132.000	6,6
Schagen	140%	€ 196.840	9,8
Schijndel	140%	€ 95.480	4,8
Simpelveld	140%	€ 40.040	2,0
Spijkenisse	140%	€ 292.600	14,6
Steenwijkerland	80%	€ 105.120	5,3
Stichtse Vecht	140%	€ 261.800	13,1
Texel	140%	€ 56.840	2,8
Tiel	100%	€ 133.200	6,7
Tubbergen	140%	€ 104.720	5,2
Twenterand	80%	€ 87.360	4,4
Tynaarlo	140%	€ 129.640	6,5
Uden	140%	€ 170.800	8,5
Veenendaal	80%	€ 165.600	8,3
Velsen	80%	€ 163.040	8,2
Venray	80%	€ 104.160	5,2
Vlaardingenveld	120%	€ 224.400	11,2

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Olst-Wijhe	140%	€ 76.720	3,8
Putten	100%	€ 76.000	3,8
Raalte	140%	€ 165.200	8,3
Renkum	140%	€ 119.840	6,0
Scherpenzeel	80%	€ 24.800	1,2
Schinnen	100%	€ 36.200	1,8
Schouwen-Duiveland	60%	€ 55.560	2,8
Skarsterlan	140%	€ 120.400	6,0
Sluis	140%	€ 83.440	4,2
Smallingerland	100%	€ 165.800	8,3
Son en Breugel	60%	€ 28.920	1,4
Stadskanaal	140%	€ 131.880	6,6
Staphorst	100%	€ 65.400	3,3
Sudwest Fryslan	120%	€ 305.760	15,3
Termeuzen	120%	€ 181.680	9,1
Teylingen	60%	€ 69.480	3,5
Uithoorn	140%	€ 118.720	5,9
Utrechtse Heuvelrug	140%	€ 200.760	10,0
Valkenswaard	100%	€ 82.400	4,1
Veere	100%	€ 65.000	3,3
Vianen	140%	€ 85.400	4,3
Voorschoten	100%	€ 68.400	3,4
Werkendam	140%	€ 117.320	5,9
Westland	60%	€ 189.120	9,5
Wierden	140%	€ 104.440	5,2
Wijdmeren	100%	€ 69.200	3,5
Zaltbommel	120%	€ 109.200	5,5
Zeist	140%	€ 241.640	12,1
Zevenaar	60%	€ 52.680	2,6
Zuidhorn	80%	€ 51.680	2,6
Zundert	100%	€ 58.600	2,9
Zwartewaterland	100%	€ 84.600	4,2
Vierde tranche			
Aalburg	140%	€ 61.320	3,1
Alblasserdam	120%	€ 73.200	3,7
Ameland	140%	€ 28.000	1,4
Appingedam	120%	€ 38.160	1,9
Beemster	100%	€ 25.600	1,3
Beesel	140%	€ 55.160	2,8
Bellingwedde	140%	€ 33.040	1,7
Bergeijk	80%	€ 44.960	2,2
Bergen L	60%	€ 23.760	1,2
Berkelland	140%	€ 189.560	9,5
Bernisse	100%	€ 36.000	1,8
Bloemendaal	100%	€ 67.400	3,4
Boekel	100%	€ 33.000	1,7
Boskoop	140%	€ 70.560	3,5
Brielle	60%	€ 27.000	1,4
Brummen	120%	€ 75.120	3,8
Brunssum	100%	€ 72.800	3,6

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Castricum	100%	€ 106.000	5,3
Cranendonck	140%	€ 78.680	3,9
Cromstrijen	100%	€ 37.200	1,9
Dantumadiel	140%	€ 86.240	4,3
Dongen	120%	€ 90.480	4,5
Dongeradeel	140%	€ 109.200	5,5
Druten	140%	€ 80.920	4,0
Duiven	140%	€ 125.720	6,3
Echt-Susteren	140%	€ 113.960	5,7
Elburg	140%	€ 102.760	5,1
Enkhuizen	140%	€ 71.680	3,6
Ermelo	120%	€ 93.840	4,7
Eijsden-Margraten	100%	€ 39.400	2,0
Ferwerderadiel	140%	€ 39.480	2,0
Gaasterlan-Sleat	140%	€ 44.240	2,2
Genep	120%	€ 55.920	2,8
Giessenlanden	100%	€ 46.800	2,3
Graft-De Rijp	80%	€ 16.960	0,8
Groesbeek	100%	€ 52.400	2,6
Grootegast	80%	€ 33.600	1,7
Gulpen-Witterm	60%	€ 22.320	1,1
Hatterm	100%	€ 36.200	1,8
Heemskerk	140%	€ 157.080	7,9
Heerde	140%	€ 74.760	3,7
Heeze-Leende	140%	€ 62.160	3,1
Hilvarenbeek	100%	€ 49.000	2,5
Hoogezand-Sappemeer	140%	€ 133.280	6,7
Horst aan de Maas	120%	€ 150.480	7,5
Kaag en Braassem	60%	€ 47.280	2,4
Landsmeer	60%	€ 17.880	0,9
Lemsterland	140%	€ 58.240	2,9
Lingewaal	100%	€ 34.800	1,7
Lingewaard	100%	€ 137.400	6,9
Lochem	120%	€ 111.120	5,6
Loppersum	60%	€ 19.440	1,0
Maasdonk	60%	€ 22.440	1,1
Maasgouw	120%	€ 74.640	3,7
Marum	100%	€ 32.800	1,6
Menterwolde	100%	€ 36.600	1,8
Mill en Sint Hubert	140%	€ 46.760	2,3
Molenwaard	80%	€ 88.000	4,4
Montferland	100%	€ 102.800	5,1
Montfoort U	140%	€ 64.960	3,2
Neder-Betuwe	120%	€ 102.000	5,1
Nederlek	100%	€ 43.200	2,2
Nederweert	140%	€ 68.880	3,4
Noordoostpolder	100%	€ 157.600	7,9
Noordwijk	100%	€ 64.400	3,2
Noordwijkerhout	120%	€ 54.240	2,7
Oldambt	100%	€ 103.800	5,2
Oldebroek	100%	€ 74.400	3,7

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Oostzaan	140%	€ 40.320	2,0
Opmeer	140%	€ 52.920	2,6
Oud-Beijerland	120%	€ 91.440	4,6
Ouder-Amstel	140%	€ 54.880	2,7
Ouderkerk	60%	€ 16.080	0,8
Oudewater	60%	€ 19.320	1,0
Peel en Maas	120%	€ 155.280	7,8
Pekela	80%	€ 29.920	1,5
Reusel-De Mierden	140%	€ 50.400	2,5
Rijnwoude	140%	€ 80.920	4,0
Roerdalen	140%	€ 74.760	3,7
Schiermonnikoog	100%	€ 20.000	1,0
Schoonhoven	140%	€ 50.960	2,5
Sint-Anthonis	140%	€ 54.040	2,7
Sint-Oedenrode	100%	€ 54.000	2,7
Sliedrecht	100%	€ 71.200	3,6
Steenbergen	140%	€ 92.120	4,6
Strijen	100%	€ 27.000	1,4
Ten Boer	140%	€ 34.720	1,7
Terschelling	140%	€ 28.000	1,4
Tholen	140%	€ 119.560	6,0
Tytsjerksteradiel	140%	€ 137.200	6,9
Vaals	80%	€ 18.240	0,9
Valkenburg aan de Geul	100%	€ 40.000	2,0
Veendam	80%	€ 61.760	3,1
Veldhoven	100%	€ 124.400	6,2
Vlissingen	100%	€ 20.000	1,0
Vlist	140%	€ 43.680	2,2
Voerendaal	120%	€ 40.080	2,0
Vught	60%	€ 45.840	2,3
Wageningen	60%	€ 48.840	2,4
Waterland	100%	€ 49.800	2,5
Weesp	100%	€ 45.400	2,3
West Maas en Waal	140%	€ 75.600	3,8
Westerveld	120%	€ 62.160	3,1
Westervoort	100%	€ 49.200	2,5
Westvoorne	100%	€ 38.200	1,9
Woensdrecht	100%	€ 57.400	2,9
Wormerland	100%	€ 48.400	2,4
Woudrichem	100%	€ 44.800	2,2
Zandvoort	140%	€ 53.760	2,7
Zeevang	120%	€ 24.480	1,2
Zeewolde	140%	€ 112.560	5,6
Zwijndrecht	140%	€ 171.640	8,6

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Vijfde tranche			
Alphen-Chaam	140%	€ 40.040	2,0
Asten	140%	€ 72.240	3,6
Baarn	80%	€ 53.280	2,7
Barendrecht	100%	€ 145.000	7,3
Bergambacht	80%	€ 25.120	1,3
Beuningen	100%	€ 81.600	4,1
Bodegraven-Reeuwijk	100%	€ 106.000	5,3
Bronckhorst	120%	€ 134.400	6,7
Bunschoten	60%	€ 40.920	2,0
De Ronde Venen	140%	€ 194.600	9,7
Deurne	140%	€ 133.280	6,7
Dinkelland	140%	€ 123.760	6,2
Doesburg	100%	€ 35.200	1,8
Doetinchem	140%	€ 232.680	11,6
Drimmelen	100%	€ 76.800	3,8
Dronten	100%	€ 129.000	6,5
Epe	140%	€ 129.080	6,5
Etten-Leur	100%	€ 118.800	5,9
Franekeradeel	120%	€ 74.880	3,7
Geertruidenberg	100%	€ 57.600	2,9
Geldrop-Mierlo	60%	€ 65.760	3,3
Grave	140%	€ 54.600	2,7
Hardinxveld-Giessendam	100%	€ 61.000	3,1
Heiloo	100%	€ 64.400	3,2
Hillegom	120%	€ 68.880	3,4
Hilversum	60%	€ 135.600	6,8
Hof van Twente	140%	€ 145.600	7,3
Koggenland	120%	€ 84.240	4,2
Laarbeek	100%	€ 65.200	3,3
Leiderdorp	60%	€ 48.720	2,4
Leudal	140%	€ 154.000	7,7
Lisse	100%	€ 65.200	3,3
Littenseradiel	100%	€ 37.600	1,9
Loon op Zand	100%	€ 67.000	3,4
Lopik	140%	€ 70.280	3,5
Medemblik	140%	€ 185.920	9,3
Meerssen	60%	€ 32.040	1,6
Midden-Delfland	100%	€ 60.400	3,0
Midden Drenthe	60%	€ 60.000	3,0
Moerdijk	100%	€ 104.000	5,2
Naarden	140%	€ 80.360	4,0
Neerijnen	100%	€ 39.800	2,0
Nieuwkoop	60%	€ 50.760	2,5

Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties			
Gemeente	Percentage van deelname	Rijksbijdrage 2013	fte 2013
Nuth	100%	€ 39.800	2,0
Oirschot	140%	€ 78.120	3,9
Oldenzaal	140%	€ 132.720	6,6
Ommen	140%	€ 71.960	3,6
Oost Gelre	120%	€ 113.760	5,7
Ooststellingwerf	120%	€ 92.400	4,6
Opsterland	100%	€ 93.000	4,7
Papendrecht	60%	€ 56.040	2,8
Rhenen	100%	€ 57.800	2,9
Sint-Michiëlsgestel	60%	€ 51.720	2,6
Slochteren	100%	€ 46.200	2,3
Stein	100%	€ 66.800	3,3
Ubbergen	140%	€ 35.840	1,8
Urk	140%	€ 122.640	6,1
Vlagtwedde	140%	€ 62.160	3,1
Voorst	140%	€ 94.360	4,7
Waalre	100%	€ 51.800	2,6
Waalwijk	140%	€ 179.200	9,0
Waddinxveen	100%	€ 80.400	4,0
Wassenaar	80%	€ 61.280	3,1
Weststellingwerf	100%	€ 72.000	3,6
Winsum	100%	€ 45.400	2,3
Winterswijk	120%	€ 104.160	5,2
Woudenberg	140%	€ 54.600	2,7
Zederik	100%	€ 45.400	2,3
Zesde tranche			
Amstelveen	60%	€ 124.920	6,2
Beverwijk	60%	€ 61.320	3,1
Bunnik	60%	€ 26.400	1,3
Buren	60%	€ 47.640	2,38
De Marne	100%	€ 30.600	1,5
Diemen	140%	€ 93.240	4,7
Haaksbergen	100%	€ 72.600	3,6
Haarlemmerliede Spaarnw	140%	€ 23.800	1,2
Huizen	100%	€ 127.400	6,4
Millingen aan de Rijn	60%	€ 10.560	0,5
Muiden	140%	€ 29.400	1,5
Nijkerk	140%	€ 176.120	8,8
Oude IJsselstreek	120%	€ 144.000	7,2
Schermer	140%	€ 23.520	1,2
Stede Broec	120%	€ 81.120	4,1
Veghel	60%	€ 69.600	3,5
Totaal		€ 55.212.080	2.760,6

9.9 Bijlage 9 Suppletie-uitkering Bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling		
Gemeente	2013	70%
Amersfoort	1.627.900	1.139.530
Apeldoorn	4.200.000	2.940.000
Bergen L	384.000	268.800
Best	876.762	613.733
Boarnsterhim	46.745	32.722
Boskoop	92.500	64.750
Boxmeer	478.544	334.981
Bronckhorst	400.000	280.000
Bunnik	349.000	244.300
Bunschoten	74.072	51.850
Bussum	35.455	24.819
Coevorden	240.000	168.000
Delfzijl	864.000	604.800
Deventer	836.610	585.627
Diemen	549.000	384.300
Dordrecht	2.215.686	1.550.980
Echt-Susteren	126.500	88.550
Epe	162.410	113.687
Gemert-Bakel	21.325	14.928
Gilze en Rijen	98.011	68.608
Haarlemmermeer	1.000.000	700.000
Hellendoorn	102.396	71.677
Heusden	235.020	164.514
Hilversum	68.537	47.976
Laren	39.842	27.889
Leudal	648.790	454.153
Lochem	170.723	119.506
Maasgouw	21.278	14.895
Midden-Delfland	655.025	458.518
Muiden	1.574.000	1.101.800
Nederweert	84.631	59.242
Neerijnen	55.967	39.177
Oirschot	80.000	56.000
Oisterwijk	570.000	399.000
Oss	184.920	129.444
Renkum	56.256	39.379
Roerdalen	204.000	142.800
Roosendaal	535.925	375.148
Soest	846.632	592.642
Stichtse Vecht	218.000	152.600
Ubbergen	232.720	162.904
Utrecht	2.371.970	1.660.379
Utrechtse Heuvelrug	17.018	11.912
Velsen	446.742	312.719
Vlaardingen	71.790	50.253
Weesp	2.448.000	1.713.600
West Maas en Waal	29.215	20.450

Suppletie-uitkering Bommenregeling		
Gemeente	2013	70%
Westerveld	111.710	78.197
Westervoort	251.340	175.938
Wijdmeren	391.000	273.700
Zaanstad	176.684	123.679
Zaltbommel	262.821	183.974
Zutphen	607.501	425.251
Totaal	28.450.985	19.914.281

**9.10 Bijlage 10 Decentralisatie-uitkering Nationale gebiedsontwikkeling
(Nota Ruimte en BIRK)**

Mutaties decentralisatie-uitkering Nationale gebiedsontwikkeling (Nota Ruimte en BIRK)				
Gemeente	Project	Bedrag 2013	Bedrag 2014	Bedrag 2015
Dordrecht	Westelijke Dordtse Oever	15.000.000		
Rotterdam	Hart van Zuid	317.000	22.000	15.000
Tilburg	Spoorzone	61.000	28.000	50.000
Zaanstad	Inverdan	56.000	56.000	28.000
Totaal		15.434.000	106.000	93.000

¹ Mutatie ten opzichte van eerdere circulaire's.

De bedragen in 2013 zijn inclusief de btw -bedragen van 2012.

9.11 Bijlage 11 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering

Decentralisatie-uitkering Bodemsanering		
Gemeente	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Alkmaar	331.095	336.450
Almelo	370.627	376.531
Amersfoort	318.821	323.879
Amsterdam	4.167.933	4.193.202
Arnhem	381.863	387.174
Breda	434.164	440.721
Den Haag	1.128.961	1.147.909
Deventer	354.112	359.734
Dordrecht	330.661	336.002
Eindhoven	349.143	354.795
Emmen	546.316	554.490
Enschede	437.866	444.734
Groningen	435.663	442.725
Haarlem	874.854	879.794
Heerlen	343.985	349.429
Helmond	306.400	311.355
Hengelo O	400.308	406.509
Leeuwarden	365.072	370.917
Leiden	343.317	348.880
Maastricht	388.625	394.786
Nijmegen	345.127	350.527
Rotterdam	1.199.471	1.212.821
Schiedam	315.764	320.882
s-Hertogenbosch	294.383	299.085
Sittard-Geleen	2.991	2.991
Tilburg	546.537	555.149
Utrecht	271.585	279.667
Venlo	426.964	433.106
Zaanstad	1.212.115	1.218.405
Zwolle	327.997	333.071
Totaal	17.552.720	17.765.720

9.12 Bijlage 12 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Alkmaar	2.833.948	2.692.507	2.683.299	2.802.349
Almelo	2.461.168	2.292.570	2.467.714	2.453.064
Almere	5.118.614	5.319.269	5.594.054	5.677.619
Amersfoort	4.390.096	4.277.522	4.469.987	4.511.559
Amsterdam	40.402.586	41.935.897	42.810.784	44.320.913
Apeldoorn	5.774.620	4.990.641	3.699.384	3.510.665
Arnhem	7.667.232	7.089.068	6.804.258	6.411.127
Assen	3.798.289	3.708.766	3.827.236	3.756.407
Bergen op Zoom	2.424.783	2.365.406	2.518.655	2.505.710
Breda	5.912.931	5.454.825	5.042.680	4.984.111
Delft	2.584.141	2.366.110	2.357.909	2.269.163
Den Helder	1.447.446	1.483.057	1.600.354	1.564.177
Deventer	3.017.680	2.762.033	2.819.213	2.822.780
Doetinchem	2.948.012	2.785.171	3.014.619	2.998.700
Dordrecht	6.058.427	5.064.859	5.022.175	4.843.943
Ede	2.167.209	1.968.630	1.848.401	1.711.118
Eindhoven	12.206.034	11.985.586	10.612.830	10.787.802
Emmen	2.342.216	2.250.844	2.287.369	2.185.577
Enschede	7.054.892	6.559.189	6.740.182	6.708.317
Gouda	1.843.737	1.710.880	1.712.467	1.613.861
Groningen	13.131.422	13.144.254	13.171.537	13.408.813
Haarlem	6.587.177	6.461.727	6.810.684	6.479.512
Heerlen	6.205.529	5.583.635	5.607.952	5.240.718
Helmond	2.904.250	2.324.776	2.366.859	2.276.426
Hilversum	2.603.113	2.320.104	2.227.245	2.025.528
Hoorn	1.952.873	1.797.107	1.958.413	1.934.276
Leeuwarden	13.226.453	12.833.702	12.588.444	12.238.445

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang				
Gemeente	Bedrag 2011	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Bedrag 2014
Leiden	5.306.248	5.150.974	5.201.679	5.120.174
Maastricht	6.988.957	6.469.112	5.771.085	5.766.490
Nijmegen	7.973.300	7.645.478	7.750.456	7.684.292
Oss	3.201.235	3.417.503	3.699.164	3.682.546
Purmerend	1.223.032	1.162.828	1.267.461	1.239.777
Rotterdam	36.875.904	36.924.617	35.813.637	36.005.793
's-Gravenhage	20.372.663	20.541.135	21.494.650	22.124.606
's-Hertogenbosch	4.323.504	3.742.164	3.823.597	3.790.640
Spijkenisse	2.607.581	2.327.162	2.236.984	2.062.407
Tilburg	7.851.785	7.359.243	6.924.634	6.967.815
Utrecht	17.005.596	17.263.354	17.824.367	18.279.547
Venlo	6.675.422	6.433.946	6.855.988	6.899.924
Vlaardingen	2.051.044	1.860.794	1.972.665	1.944.562
Vlissingen	5.900.636	5.157.709	4.399.146	4.091.427
Zaanstad	2.124.112	2.082.833	2.224.658	2.209.906
Zwolle	7.682.220	7.461.128	7.603.124	7.615.411
Totaal	307.228.114	298.528.114	297.528.000	297.528.000

9.13 Bijlage 13 Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin					
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013
Aa en Hunze	480.284	495.298	Boskoop	336.715	351.237
Aalburg	276.414	287.451	Boxmeer	567.394	580.860
Aalsmeer	655.672	691.499	Boxtel	636.977	660.938
Aalten	546.372	567.846	Breda	3.786.767	3.962.314
Achtkarspelen	597.467	627.435	Brielle	304.113	318.087
Alblasserdam	445.484	467.031	Bronckhorst	706.508	726.858
Albrandswaard	557.977	585.004	Brummen	425.412	434.311
Alkmaar	2.066.102	2.156.921	Brunssum	567.310	585.125
Almelo	1.731.306	1.790.178	Bunnik	291.850	305.740
Almere	5.657.840	5.880.613	Bunschoten	440.562	462.037
Alphen aan den Rijn	1.626.411	1.696.735	Buren	511.443	531.112
Alphen-Chaam	177.167	183.094	Bussum	735.468	768.064
Ameland	69.028	71.280	Capelle aan den IJssel	1.642.944	1.696.332
Amersfoort	3.665.749	3.855.954	Castricum	666.121	683.380
Amstelveen	1.744.564	1.841.276	Coevorden	700.771	728.764
Amsterdam	21.242.574	22.135.015	Cranendonck	378.664	390.538
Apeldoorn	3.282.112	3.411.930	Cromstrijen	235.892	245.574
Appingedam	248.339	259.465	Cuijk	541.859	560.613
Arnhem	3.473.864	3.639.264	Culemborg	678.128	699.993
Assen	1.495.947	1.553.102	Dalfsen	552.829	575.466
Asten	326.213	331.155	Dantumadiel	394.350	407.227
Baarle-Nassau	111.940	116.096	De Bilt	881.204	916.500
Baarn	495.438	513.631	De Marne	204.073	211.540
Barendrecht	1.143.531	1.202.040	De Ronde Venen	911.868	934.840
Barneveld	1.244.958	1.303.282	De Wolden	455.315	476.356
Bedum	210.717	220.729	Delft	1.902.557	1.968.904
Beek	302.102	309.740	Delfzijl	543.778	556.533
Beemster	168.537	174.633	Den Helder	1.196.711	1.242.752
Beesel	273.192	284.020	Deurne	625.851	645.334
Bellingwedde	163.699	164.006	Deventer	2.241.318	2.333.589
Bergambacht	208.207	217.466	Diemen	613.396	638.657
Bergeijk	348.846	360.481	Dinkelland	533.279	550.534
Bergen L	244.807	252.312	Dirksland	178.180	
Bergen NH	558.032	571.294	Doesburg	265.076	272.271
Bergen op Zoom	1.461.794	1.520.132	Doetinchem	1.173.046	1.224.741
Berkelland	875.699	905.771	Dongen	516.304	538.754
Bernheze	607.979	630.737	Dongeradeel	504.258	524.747
Bernisse	221.368	228.694	Dordrecht	2.874.410	2.978.736
Best	616.151	635.866	Drechterland	385.984	400.129
Beuningen	529.542	543.609	Drimmelen	487.713	506.460
Beverwijk	884.525	923.079	Dronten	893.658	932.800
Binnenmaas	540.514	559.704	Druiven	392.536	407.658
Bladel	378.751	393.037	Duiven	568.445	583.066
Blaricum	174.271	180.849	Echt-Susteren	560.161	576.831
Bloemendaal	453.027	472.041	Edam-Volendam	589.242	616.782
Boarnsterhim	411.012	426.790	Ede	2.402.851	2.517.927
Bodegraven-Reeuwijk	700.555	725.475	Eemnes	192.065	198.007
Boekel	205.099	214.371	Eemsmond	334.762	342.813
Borger-Odoorn	488.165	500.963	Eersel	336.812	345.951
Borne	438.475	462.549	Eijsden-Margraten	448.939	462.787
Borsele	473.547	493.427	Eindhoven	4.660.562	4.868.549

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin					
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013
Elburg	465.193	488.875	Hellendoorn	708.374	736.661
Emmen	2.204.379	2.296.624	Hellevoetsluis	809.641	841.689
Enkhuizen	388.313	401.972	Helmond	2.102.161	2.193.678
Enschede	3.477.258	3.618.546	Hendrik-Ido-Ambacht	629.305	667.830
Epe	634.114	658.817	Hengelo O	1.816.983	1.884.627
Ermelo	508.898	526.864	Het Bildt	232.600	237.365
Etten-Leur	883.906	926.937	Heumen	339.270	351.526
Ferwerderadiel	187.946	198.485	Heusden	888.531	922.854
Franekeradeel	430.256	450.134	Hillegom	412.635	431.479
Gaasterlan-Sleat	196.258	205.765	Hilvarenbeek	290.953	301.146
Geertruidenberg	415.890	435.310	Hilversum	1.867.490	1.959.552
Geldermalsen	561.130	578.948	Hof van Twente	687.526	702.683
Geldrop-Mierlo	788.725	820.202	Hollands Kroon	967.963	1.001.683
Gemert-Bakel	566.991	592.169	Hoogeveen	1.155.469	1.203.987
Gennep	334.451	349.736	Hoogezand-Sappemeer	790.978	814.383
Giessenlanden	293.077	303.551	Hoorn	1.686.351	1.751.209
Gilze en Rijen	530.465	558.277	Horst aan de Maas	815.285	843.047
Goedereede	217.403		Houten	1.127.793	1.169.709
Goeree-Overflakkee		981.707	Huizen	895.294	925.115
Goes	736.156	761.887	Hulst	505.365	522.581
Goirle	450.134	472.847	IJsselstein	835.799	867.396
Gorinchem	828.992	862.163	Kaag en Braassem	498.081	514.617
Gouda	1.723.319	1.781.712	Kampen	1.135.505	1.194.893
Graafstroom	226.402		Kapelle	261.212	274.941
Graft-De Rijp	131.701	135.262	Katwijk	1.333.330	1.401.243
Grave	249.966	256.151	Kerkrade	857.360	891.510
Groesbeek	344.368	356.921	Koggenland	458.382	477.335
Groningen	3.572.484	3.732.843	Kollumerland en Nwkrui	263.472	272.570
Grootegast	267.265	279.087	Korendijk	210.769	218.965
Gulpen-Wittem	235.917	240.407	Krimpen aan den IJssel	604.305	634.399
Haaksbergen	495.825	510.694	Laarbeek	421.234	438.017
Haaren	258.731	266.998	Landerd	297.332	311.688
Haarlem	3.395.149	3.572.534	Landgraaf	689.343	710.173
Haarlemmerliede Spaarnw	114.203	117.832	Landsmeer	204.705	217.561
Haarlemmermeer	3.371.033	3.503.736	Langedijk	579.428	596.711
Halderberge	565.589	583.178	Lansingerland	1.314.615	1.407.702
Hardenberg	1.249.763	1.302.719	Laren	212.003	214.939
Harderwijk	1.040.377	1.094.589	Leek	404.563	424.824
Hardinxveld-Giessendam	374.796	391.890	Leerdam	490.473	511.871
Haren	361.667	378.620	Leeuwarden	1.979.166	2.077.655
Harenkarspel	346.109		Leeuwarderadeel	207.795	213.383
Harlingen	338.794	353.267	Leiden	2.405.725	2.504.135
Hatterem	236.228	244.827	Leiderdorp	578.299	600.481
Heemskerk	818.390	846.108	Leidschendam-Voorburg	1.509.458	1.574.685
Heemstede	540.353	565.047	Lelystad	1.966.042	2.048.730
Heerde	341.094	356.965	Lemsterland	285.456	297.500
Heerenveen	900.247	936.246	Leudal	662.285	680.745
Heerhugowaard	1.205.297	1.267.589	Leusden	590.154	611.472
Heerlen	1.797.614	1.846.999	Liesveld	214.481	
Heeze-Leende	286.244	295.216	Lingewaal	221.913	230.144
Heiloo	439.382	456.253	Lingewaard	939.494	979.292

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin					
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013
Lisse	443.193	458.816	Oldambt	756.831	780.397
Littenseradiel	234.815	241.505	Oldebroek	457.963	478.217
Lochem	622.903	647.441	Oldenzaal	687.966	717.007
Loon op Zand	446.753	459.693	Olst-Wijhe	356.750	369.367
Lopik	308.976	320.209	Ommen	329.399	345.759
Loppersum	210.530	217.888	Onderbanken	145.682	149.210
Losser	438.066	457.256	Oost Gelre	612.571	632.001
Maasdonk	224.705	231.607	Oosterhout	1.143.191	1.175.088
Maasdriel	477.179	496.326	Oostflakkee	194.455	
Maasgouw	409.063	418.527	Ooststellingwerf	512.485	530.470
Maassluis	734.369	765.493	Oostzaan	188.381	194.253
Maastricht	2.092.794	2.166.465	Opmeer	235.348	243.201
Marum	222.153	228.320	Opsterland	624.090	647.549
Medemblik	897.793	931.006	Oss	1.816.452	1.888.043
Meerssen	342.486	350.699	Oud-Beijerland	494.917	512.260
Menameradiel	280.986	290.838	Oude IJsselstreek	824.302	847.516
Menterwolde	242.536	250.915	Ouder-Amstel	288.181	301.426
Meppel	707.397	739.288	Ouderkerk	166.365	175.623
Middelburg	1.014.209	1.054.831	Oudewater	204.975	214.136
Middelharnis	352.160		Overbetuwe	1.005.712	1.049.381
Midden Drenthe	651.145	671.869	Papendrecht	685.090	712.789
Midden-Delfland	383.342	396.972	Peel en Maas	825.441	852.060
Mill en Sint Hubert	210.867	217.945	Pekela	259.369	268.005
Millingen aan de Rijn	115.734	120.107	Pijnacker-Nootdorp	1.243.720	1.297.706
Moerdijk	717.754	748.010	Purmerend	1.806.218	1.867.756
Molenwaard		696.590	Putten	494.248	515.266
Montferland	671.457	691.085	Raalte	732.171	753.339
Montfoort U	299.679	311.576	Reimerswaal	495.473	520.811
Mook en Middelaar	148.815	152.078	Renkum	599.769	621.907
Muiden	141.164	142.468	Renswoude	108.034	113.932
Naarden	395.730	416.609	Reusel-De Mierden	230.467	240.277
Neder-Betuwe	526.305	545.118	Rheden	861.883	895.924
Nederlek	268.075	281.582	Rhemen	403.398	420.764
Nederweert	308.104	318.287	Ridderkerk	867.541	907.700
Neerijnen	255.652	267.704	Rijnwaarden	216.263	224.159
Nieuwegein	1.317.032	1.368.111	Rijnwoude	369.715	383.607
Nieuwkoop	536.221	552.203	Rijssen-Holten	848.467	886.422
Nieuw-Lekkerland	225.954		Rijswijk	949.305	996.631
Nijkerk	869.492	913.951	Roerdalen	363.939	377.202
Nijmegen	3.384.433	3.536.506	Roermond	1.205.267	1.257.880
Noord-Beveland	133.650	138.206	Roosendaal	1.696.234	1.757.493
Noordenveld	598.243	617.880	Rotterdam	17.732.579	18.396.941
Noordoostpolder	1.054.559	1.094.992	Rozendaal	28.542	30.342
Noordwijk	480.110	500.052	Rucphen	369.275	381.397
Noordwijkerhout	307.715	321.564	Schagen	368.705	971.862
Nuenen c.a.	422.205	433.798	Schermer	109.862	113.914
Nunspeet	560.476	584.449	Scherpenzeel	205.172	216.155
Nuth	268.250	276.461	Schiedam	1.982.908	2.058.053
Oegstgeest	480.642	501.559	Schiermonnikoog	17.054	18.091
Oirschot	343.620	357.784	Schijndel	453.558	474.516
Oisterwijk	509.513	524.749	Schinnen	234.228	239.851

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin					
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013	Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013
Schoonhoven	258.982	272.055	Veere	412.002	426.543
Schouwen-Duiveland	624.257	643.100	Veghel	805.545	835.804
's-Gravenhage	14.100.084	14.715.801	Veldhoven	833.225	870.461
's-Hertogenbosch	3.042.648	3.185.036	Velsen	1.423.173	1.467.768
Simpelveld	187.774	195.186	Venlo	2.124.352	2.201.982
Sint-Anthonis	232.404	236.000	Venray	904.770	941.013
Sint-Michielsgestel	557.984	578.342	Vianen	429.159	447.481
Sint-Oedenrode	349.478	362.835	Vlaardingen	1.670.306	1.733.448
Sittard-Geleen	1.824.947	1.879.122	Vlagtwedde	307.751	313.428
Skarsterlan	566.548	589.909	Vlieland	21.334	21.189
Sliedrecht	511.304	537.960	Vlissingen	928.149	965.026
Slochteren	315.091	332.905	Vlist	192.291	200.098
Sluis	409.069	425.462	Voerendaal	223.230	229.140
Smallingerland	1.182.590	1.233.623	Voorschoten	517.842	542.630
Soest	1.006.856	1.044.047	Voorst	436.948	458.892
Someren	346.270	354.624	Vught	536.438	547.949
Son en Breugel	325.736	342.481	Waalre	331.610	349.789
Spijkensisse	1.617.076	1.680.320	Waalwijk	942.981	979.744
Stadskanaal	658.868	682.877	Waddinxveen	536.805	552.087
Staphorst	390.311	405.758	Wageningen	639.371	668.731
Stede Broec	451.361	465.187	Wassenaar	535.444	556.767
Steenbergen	434.293	451.080	Waterland	323.189	335.399
Steenwijkerland	878.673	914.051	Weert	986.694	1.016.756
Stein	455.520	465.733	Weesp	391.206	414.951
Stichtse Vecht	1.334.813	1.393.072	Werkendam	534.781	557.082
Strijen	167.397	171.389	West Maas en Waal	348.187	361.643
Sudwest Fryslan	1.748.441	1.815.589	Westerveld	342.914	351.915
Ten Boer	160.823	169.290	Westervoort	327.227	336.545
Terneuzen	1.097.706	1.138.474	Westland	2.081.470	2.164.023
Terschelling	82.500	87.414	Weststellingwerf	509.415	524.506
Texel	266.064	274.881	Westvoorne	244.932	254.817
Teylingen	759.657	793.318	Wierden	478.468	497.293
Tholen	556.503	583.892	Wijchen	853.329	891.333
Tiel	1.018.690	1.054.960	Wijdmeren	457.239	472.012
Tilburg	4.622.831	4.824.576	Wijk bij Duurstede	482.371	498.176
Tubbergen	449.185	465.875	Winsum	301.956	311.962
Twenterand	718.793	755.048	Winterswijk	591.792	616.174
Tynaarlo	638.615	671.155	Woensdrecht	399.229	410.941
Tytsjerksteradiel	651.701	674.284	Woerden	1.097.830	1.153.224
Ubbergen	175.819	183.065	Wormerland	326.009	333.360
Uden	865.561	900.088	Woudenberg	261.600	277.450
Uitgeest	271.958	286.998	Woudrichem	285.782	298.721
Uithoorn	635.402	665.646	Zaanstad	3.640.529	3.796.087
Urk	546.739	578.585	Zaltbommel	607.484	636.241
Utrecht	7.359.243	7.802.346	Zandvoort	310.312	321.358
Utrechtse Heuvelrug	972.133	1.006.284	Zederik	277.238	287.681
Vaals	166.073	170.696	Zeevang	125.599	127.405
Valkenburg aan de Geul	284.993	288.524	Zeewolde	522.327	541.058
Valkenswaard	563.318	583.016	Zeist	1.383.703	1.452.536
Veendam	590.551	617.058	Zevenaar	631.367	654.117
Veenendaal	1.490.354	1.551.316	Zijpe	226.500	

Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin		
Gemeente	Bedrag 2012	Bedrag 2013
Zoetermeer	2.992.042	3.112.609
Zoeterwoude	158.038	161.342
Zuidhorn	412.884	430.154
Zuidplas	876.218	908.629
Zundert	382.317	397.381
Zutphen	1.070.107	1.103.298
Zwartewaterland	506.246	532.761
Zwijndrecht	967.427	1.007.317
Zwolle	2.677.224	2.818.034
Totaal	368.137.000	383.137.000

9.14 Bijlage 14 Overzicht aantal bedrijfsvestigingen

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Aa en Hunze	1.796
Aalburg	1.115
Aalsmeer	2.278
Aalten	1.658
Achtkarspelen	1.827
Alblasserdam	1.237
Albrandswaard	1.372
Alkmaar	5.864
Almelo	3.619
Almere	10.361
Alphen aan den Rijn	4.450
Alphen-Chaam	946
Ameland	490
Amersfoort	9.611
Amstelveen	5.172
Amsterdam	68.363
Apeldoorn	9.377
Appingedam	502
Arnhem	9.077
Assen	3.291
Asten	1.386
Baarle-Nassau	725
Baarn	2.028
Barendrecht	3.203
Barneveld	4.913
Bedum	578
Beek	1.126
Beemster	840
Beesel	651
Bellingwedde	584
Bergambacht	781
Bergeijk	1.638
Bergen L	828
Bergen NH	2.367
Bergen op Zoom	3.750
Berkelland	3.317
Bernheze	2.275
Bernisse	781
Best	1.863
Beuningen	1.519
Beverwijk	2.769
Binnenmaas	1.865
Bladel	1.547
Blaricum	795
Bloemendaal	1.672
Boarnsterhim	1.509
Bodegraven-Reeuwijk	2.612
Boekel	868
Borger-Odoorn	1.705
Borne	1.364
Borsele	1.657
Boskoop	1.095
Boxmeer	1.825

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Boxtel	1.980
Breda	12.007
Brielle	1.010
Bronckhorst	3.200
Brummen	1.333
Brunssum	1.126
Bunnik	1.221
Bunschoten	1.488
Buren	2.458
Bussum	2.870
Capelle aan den IJssel	3.785
Castricum	2.064
Coevorden	2.435
Cranendonck	1.541
Cromstrijen	957
Cuijk	1.479
Culemborg	1.847
Dalfsen	2.114
Dantumadiel	1.098
De Bilt	3.267
De Marne	780
De Ronde Venen	3.766
De Wolden	2.100
Delft	5.470
Delfzijl	1.385
Den Helder	2.355
Deurne	2.465
Deventer	5.434
Diemen	1.550
Dinkelland	2.157
Doesburg	595
Doetinchem	3.659
Dongen	1.569
Dongeradeel	1.576
Dordrecht	6.667
Drechterland	1.378
Drimmelen	1.881
Dronten	2.792
Druten	1.247
Duiven	1.517
Echt-Susteren	2.152
Edam-Volendam	2.368
Ede	7.970
Eemnes	830
Eemmond	1.037
Eersel	1.491
Eijsden-Margraten	1.646
Eindhoven	13.559
Elburg	1.363
Emmen	6.047
Enkhuisen	1.230
Enschede	8.125
Epe	2.295

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Ermelo	1.855
Etten-Leur	2.591
Ferwerderadiel	589
Franekeradeel	1.328
Gaasterlan-Sleat	937
Geertruidenberg	1.426
Geldermalsen	2.317
Geldrop-Mierlo	2.272
Gemert-Bakel	2.144
Gennep	1.013
Giessenlanden	1.227
Gilze en Rijen	1.631
Goeree-Overflakkee	3.337
Goes	2.642
Goirle	1.383
Gorinchem	2.296
Gouda	3.894
Graft-De Rijp	507
Grave	696
Groesbeek	1.082
Groningen	10.771
Grootegast	940
Gulpen-Wittern	1.039
Haaksbergen	1.692
Haaren	1.148
Haarlem	10.707
Haarlemmerliede Spaarnw	398
Haarlemmermeer	10.948
Halderberge	2.056
Hardenberg	3.892
Harderwijk	2.793
Hardinxveld-Giessendam	1.167
Haren	1.198
Harlingen	1.078
Hattern	711
Heemskerk	1.868
Heemstede	1.946
Heerde	1.057
Heerenveen	2.892
Heerhugowaard	2.963
Heerlen	4.299
Heeze-Leende	1.309
Heiloo	1.345
Hellendoorn	2.101
Hellevoetsluis	1.780
Helmond	4.966
Hendrik-Ido-Ambacht	1.540
Hengelo O	4.703
het Bildt	682
Heumen	1.061
Heusden	2.964
Hillegom	1.330
Hilvarenbeek	1.345

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Hilversum	6.733
Hof van Twente	2.862
Hollands Kroon	3.751
Hoogeveen	3.282
Hoogezand-Sappemeer	1.497
Hoorn	4.265
Horst aan de Maas	2.711
Houten	3.401
Huizen	2.889
Hulst	1.675
IJsselstein	2.039
Kaag en Braassem	1.953
Kampen	3.159
Kapelle	782
Katwijk	3.050
Kerkrade	1.975
Koggenland	1.684
Kollumerland en Nwkrui	915
Korendijk	724
Krimpen aan den IJssel	1.573
Laarbeek	1.549
Landerd	1.216
Landgraaf	1.527
Landsmeer	819
Langedijk	1.655
Lansingerland	3.913
Laren	1.232
Leek	1.400
Leerdam	1.198
Leeuwarden	5.085
Leeuwarderadeel	543
Leiden	6.730
Leiderdorp	1.448
Leidschendam-Voorburg	3.972
Lelystad	4.603
Lemsterland	1.139
Leudal	2.493
Leusden	2.114
Lingewaal	842
Lingewaard	2.656
Lisse	1.457
Littenseradiel	1.019
Lochem	2.707
Loon op Zand	1.529
Lopik	1.300
Loppersum	732
Losser	1.400
Maasdonk	998
Maasdriel	2.349
Maasgouw	1.626
Maassluis	1.404
Maastricht	6.854
Marum	780

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Medemblik	3.295
Meerssen	1.120
Menameradiel	862
Menterwolde	657
Meppel	2.119
Middelburg	2.564
Midden Drenthe	2.397
Midden-Delfland	1.186
Mill en Sint Hubert	862
Millingen aan de Rijn	264
Moerdijk	2.857
Molenwaard	2.103
Montferland	2.250
Montfoort U	1.078
Mook en Middelaar	493
Muiden	553
Naarden	1.671
Neder-Betuwe	1.823
Nederlek	907
Nederweert	1.419
Neerijnen	1.183
Nieuwegein	3.790
Nieuwkoop	2.096
Nijkerk	3.138
Nijmegen	8.927
Noord-Beveland	657
Noordenveld	2.117
Noordoostpolder	3.760
Noordwijk	1.933
Noordwijkerhout	1.183
Nuenen c.a.	1.719
Nunspeet	1.903
Nuth	1.025
Oegstgeest	1.262
Oirschot	1.520
Oisterwijk	2.140
Oldambt	2.082
Oldebroek	1.610
Oldenzaal	1.924
Olst-Wijhe	1.258
Ommen	1.411
Onderbanken	380
Oost Gelre	1.996
Oosterhout	3.554
Ooststellingwerf	1.779
Oostzaan	610
Opmeer	920
Opsterland	2.124
Oss	5.517
Oud-Beijerland	1.516
Oude IJsselstreek	2.538
Ouder-Amstel	944
Ouderkerk	594

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Oudewater	922
Overbetuwe	3.142
Papendrecht	1.670
Peel en Maas	2.788
Pekela	537
Pijnacker-Nootdorp	2.961
Purmerend	3.911
Putten	2.010
Raalte	2.488
Reimerswaal	1.451
Renkum	1.996
Renswoude	532
Reusel-De Mierden	1.029
Rheden	2.312
Rhenen	1.322
Ridderkerk	2.711
Rijnwaarden	601
Rijnwoude	1.445
Rijssen-Holtten	2.325
Rijswijk	3.005
Roerdalen	1.131
Roermond	3.568
Roosendaal	4.702
Rotterdam	36.953
Rozendaal	104
Rucphen	1.724
Schagen	3.480
Schermer	534
Scherpenzeel	677
Schiedam	4.024
Schiermonnikoog	99
Schijndel	1.801
Schinnen	775
Schoonhoven	765
Schouwen-Duiveland	2.899
's-Gravenhage	32.343
's-Hertogenbosch	10.532
Simpelveld	534
Sint-Anthonis	1.033
Sint-Michielsgestel	2.175
Sint-Oedenrode	1.466
Sittard-Geleen	5.263
Skarsterlan	2.276
Sliedrecht	1.452
Slochteren	1.056
Sluis	2.256
Smallingerland	3.238
Soest	3.539
Someren	1.591
Son en Breugel	1.305
Spijkenisse	2.697
Stadskanaal	1.804
Staphorst	1.460

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Stede Broec	1.073
Steenbergen	1.605
Steenwijkerland	3.146
Stein	1.245
Stichtse Vecht	4.609
Strijen	696
Sudwest Fryslan	6.288
Ten Boer	465
Terneuzen	3.110
Terschelling	533
Texel	1.564
Teylingen	2.226
Tholen	1.743
Tiel	2.647
Tilburg	11.200
Tubbergen	1.832
Twenterand	2.009
Tynaarlo	1.986
Tytsjerksteradiel	1.934
Ubbergen	620
Uden	3.066
Uitgeest	779
Uithoorn	1.880
Urk	1.147
Utrecht	21.671
Utrechtse Heuvelrug	4.189
Vaals	526
Valkenburg aan de Geul	1.201
Valkenswaard	2.191
Veendam	1.405
Veenendaal	4.194
Veere	1.916
Veghel	2.841
Veldhoven	2.584
Velsen	3.822
Venlo	5.719
Venray	2.638
Vianen	1.433
Vlaardingen	3.245
Vlagtwedde	1.072
Vlieland	142
Vlissingen	1.946
Vlist	858
Voerendaal	753
Voorschoten	1.361
Voorst	1.810
Vught	1.848
Waalre	1.127
Waalwijk	3.463
Waddinxveen	1.613
Wageningen	1.918
Wassenaar	1.875
Waterland	1.244

Overzicht aantal bedrijfsvestigingen	
Gemeente	Aantal 2013
Weert	3.190
Weesp	1.458
Werkendam	2.069
West Maas en Waal	1.562
Westerveld	1.541
Westervoort	688
Westland	8.405
Weststellingwerf	1.964
Westvoorne	1.007
Wierden	1.557
Wijchen	2.632
Wijdmeren	2.283
Wijk bij Duurstede	1.667
Winsum	847
Winterswijk	2.025
Woensdrecht	1.258
Woerden	3.890
Wormerland	1.034
Woudenberg	1.000
Woudrichem	1.067
Zaanstad	8.578
Zaltbommel	2.344
Zandvoort	1.246
Zederik	1.198
Zeevang	534
Zeewolde	1.843
Zeist	4.593
Zevenaar	1.849
Zoetermeer	5.911
Zoeterwoude	702
Zuidhorn	1.163
Zuidplas	2.871
Zundert	1.743
Zutphen	2.686
Zwartewaterland	1.503
Zwijndrecht	2.590
Zwolle	6.974
Totaal	1.101.127

9.15 Bijlage 15 Aanpassing BBV

Achtergrondinformatie bij aanpassing BBV

De aanpassingen in het wijzigingsvoorstel van het BBV zijn deels nodig als nadere uitwerking van een wijziging van de Gemeentewet en Provinciewet (inzake een aantal wijzigingen met betrekking tot het financieel toezicht op gemeenten en provincies; Stb. 2013, nr. 141), zodat raad cq staten en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een **structureel en reëel evenwicht** in de begroting cq meerjarenraming. Andere aanpassingen van het BBV zijn mede gebaseerd op een evaluatie van de financiële functie in gemeenten en provincies. Alle wijzigingen zijn gericht op een versterking van de deugdelijkheid en transparantie van de begroting en de meerjarenraming.

Belangrijke wijzigingen in het BBV in verband met de introductie van **structureel en reëel evenwicht** in de begroting cq meerjarenraming:

- de BBV-bepalingen over de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting en op de meerjarenraming zijn aangepast ivm 'structureel evenwicht'. Nieuw is dat het overzicht van de incidentele baten en lasten voortaan per programma moet worden gegeven, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. En ook is nieuw dat voortaan een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves moet worden opgenomen in beide toelichtingen.
- ook nieuw in de BBV-bepalingen over de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting en op de meerjarenraming is dat naast de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd voortaan ook de motivering daarvan gegeven moet worden. Dit ter invulling van 'reëel evenwicht'.

Andere belangrijke wijzigingen in het BBV, gericht op een versterking van de deugdelijkheid en transparantie van de begroting en de meerjarenraming:

- de BBV-bepalingen over de paragraaf verbonden partijen. Nieuw is dat de lijst van verbonden partijen, en de informatie die ten minste over een verbonden partij opgenomen dient te worden in de lijst, voortaan informatie is die in de paragraaf verbonden partijen moet worden opgenomen. Dit was informatie die in de toelichting op de productenrealisatie moest worden opgenomen, maar die verplichting komt nu te vervallen.

Met betrekking tot (de beschikbaarheid van) de financiële informatie over verbonden partijen geeft de nota van toelichting als volgt extra verduidelijking:

In de begroting jaar t+1 van de medeoverheid kan de informatie uit de jaarrekening jaar t-1 van de verbonden partij worden opgenomen. In het jaarverslag jaar t van de medeoverheid kan de informatie uit de jaarrekening jaar t van de verbonden partij worden opgenomen, en als die nog niet voorhanden is de conceptcijfers van de jaarrekening jaar t, en als die er ook nog niet zijn de laatst beschikbare cijfers uit tussenrapportages van de verbonden partij (met daarbij de vermelding dat het gaat om conceptcijfers cq cijfers van een tussenrapportage omdat de definitieve cq conceptcijfers jaar t nog niet beschikbaar waren).

- de BBV-bepaling over de paragraaf weerstandsvermogen. Om het aspect risicobeheersing van deze paragraaf beter tot uitdrukking te laten komen is de naam van de paragraaf **'weerstandsvermogen' gewijzigd in 'weerstandsvermogen en risicobeheersing'**.

Uit de evaluatie blijkt dat de paragraaf weerstandsvermogen voldoet aan een behoefte, maar ook dat raadsleden het lastig vinden om op basis van de verstrekte informatie in de paragraaf weerstandsvermogen een goed beeld te vormen over de mate waarin het **gemeentebestuur de mogelijke risico's onder controle heeft. De aandacht voor risicobeheersing** is duidelijk toegenomen, de uitdaging is om deze paragraaf niet te laten uitmonden in een voornamelijk (reken)technische operatie. Een manier om hieraan tegemoet te komen is **om bij onderwerpen waar risico's kunnen spelen inzicht te geven in mogelijke ontwikkelingen (scenario's), en welke (beleidsmatige) opties er zijn om mogelijke niet geraamde financiële consequenties zo goed mogelijk te beheersen mocht dat scenario zich gaan voordoen.**

- de BBV-bepalingen waarin onderdelen van de begroting cq jaarstukken worden genoemd. De naamgeving van een paar onderdelen zijn aangepast om duidelijker tot uiting te laten komen welk onderdeel van de jaarstukken de tegenhanger is van een onderdeel uit de begroting. Schematisch (doorhalingen en schuingedrukte tekst delen betreffen aanpassingen):

1. Begroting (artikel 7 BBV)	2. Jaarstukken (artikel 24 BBV)
1.1 beleidsbegroting	2.1 jaarverslag
1.1.1 programmaplan	2.1.1 programmaverantwoording
1.1.2 paragrafen	2.1.2 paragrafen
1.2 financiële begroting	2.2 jaarrekening
1.2.1 het overzicht van baten en lasten <i>in de begroting</i>	2.2.1 ~~programmarekening~~ wordt: het overzicht van b&l in de rekening
1.2.2 de uiteenzetting van de financiële positie	2.2.2 balans (2.2.3 sisa-bijlage)

Ook de begrippen mbt resultaatbestemmen zijn aangepast. Het BBV introduceerde binnen **het overzicht van baten en lasten in de begroting het begrip 'geraamde resultaat voor bestemmen' en het begrip 'geraamde resultaat na bestemmen' (de tegenhangers daarvoor in de jaarrekening zijn respectievelijk het 'gerealiseerde resultaat voor bestemmen' en het 'gerealiseerde resultaat na bestemmen')**. Het verschil tussen beide betreft de beoogde mutaties op (bestemmings)reserves. Het BBV staat toe dat de raad al bij de begroting autoriseert dat er geplande toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves plaatsvinden. Bij resultaatbestemmen wordt echter vaak gedacht aan het besluiten over de bestemming van het niet geplande maar wel gerealiseerde resultaat in de jaarrekening (dat ontstaat doordat de uitvoering nooit helemaal precies conform de begroting plaatsvindt). Schematisch het nieuwe overzicht:

Het overzicht van baten en lasten *in de begroting* bevat

- per programma³ de raming van de baten en lasten en het saldo;
- het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien
- het geraamde ***totaal saldo van baten en lasten***, volgend uit de onderdelen a en b
- de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

³ of per programmaonderdeel als bedoeld in artikel 8, vierde lid, als daarvan gebruik wordt gemaakt.

e. het geraamde resultaat ~~na bestemming~~, volgend uit de onderdelen c en d.

- nieuwe bepalingen in het BBV in verband met investeringen die worden bekostigd uit de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. In de praktijk is gebleken dat de regelgeving over de verslaggeving van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures leidde. Mede gezien de juridische consequenties die een onjuiste kostentoerekening aan deze taken kan hebben, is besloten om het BBV aan te passen. Deze aanpassing betekent geen inhoudelijke aanpassing. Riool- en afvalinvesteringen blijven investeringen met een economisch nut omdat er een bestemmingsheffing voor kan worden geheven.

Er is voor gekozen om de route van de investeringen voor beide taken en de bijdrage voor vervanging apart zichtbaar te maken. Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval, worden deze investeringen voortaan op de balans opgenomen onder de investeringen met economisch nut in een aparte categorie. Indien gemeenten in de heffing bijdragen hebben opgenomen voor de toekomstige vervanging van investeringen voor deze beide taken, komen deze gelden in een vervangingsvoorziening. Dit was reeds het geval, echter op de balans is er voortaan een aparte categorie voor deze voorzieningen. Indien vervolgens de daadwerkelijke vervangingsinvestering plaats vindt, worden deze investeringen geactiveerd ex artikel 35, tweede lid, onder b. Vervolgens moeten de bedragen opgenomen in de voorzieningen bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, rechtstreeks op de vervangingsinvesteringen in mindering worden gebracht ex artikel 62, vierde lid.

De vervangingsbijdragen uit de voorziening moeten dus altijd in mindering worden gebracht op de vervangingsinvestering. Gemeenten kunnen wat betreft deze vervangingsinvesteringen ook een situatie creëren die vergelijkbaar is met een ideaal complex. Die situatie ontstaat als het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar gelijk is aan het bedrag dat voor vervangingsinvesteringen in de heffing is opgenomen. Gemeenten kunnen dan nog in datzelfde begrotingsjaar de vervangingsinvestering (vrijwel naar nul) afboeken met de in dat jaar opgehaalde spaarbedragen in de heffing.

De overige aanpassingen zijn **aangebracht uit oogpunt van normaal onderhoud. Zo is 'giro'geschrap uit een aantal BBV-bepalingen (artikelen 40 en 48), hoeft het saldo tussen de compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds niet meer opgenomen te worden in het overzicht algemene dekkingsmiddelen (artikel 8) en is een omissie in artikel 52a gecorrigeerd.**

9.16 Bijlage 16 Decentralisatie Jeugdzorg

Decentralisatie Jeugdzorg

Gemeenten moeten zich goed kunnen voorbereiden op de nieuwe jeugdtaak. Daarom wordt in deze circulaire een toelichting gegeven op het macrobudget en de bijbehorende verdeling over de individuele gemeenten. De verdeling geeft een zo getrouw mogelijk beeld. Nu, anderhalf jaar voor de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet staat nog niet alles vast. In de meicirculaire 2014 wordt het definitieve bedrag per gemeente voor 2015 bekend op basis van de dan meest recente gegevens en de nog te nemen besluiten. In de meicirculaire 2014 wordt u nader geïnformeerd over de budgetten per gemeente op basis van de objectieve verdeling, welke geleidelijk van kracht zal zijn vanaf 2016.

Vaststelling macrobudget Jeugd

In de bestuursafspraken 2011-2015 is vastgelegd welke rekenregel gehanteerd wordt bij het vaststellen van het macrobudget. De Algemene Rekenkamer toetst op dit moment of de rekenregel correct is toegepast en welke afwijkingen er zijn, bijvoorbeeld als gevolg van maatregelen die na de bestuursafspraken zijn genomen. Het rapport over deze toets zal naar verwachting op 18 juni 2013 verschijnen. Bij de toepassing van de rekenregel is geconstateerd dat er nog enige onzekerheden in het totaalbedrag zitten. In de eerste plaats door aannames in de berekening van het bedrag voor 2012 (AWBZ en Zorgverzekeringswet) en 2014 (Begroting). In de tweede plaats doordat nadere besluitvorming noodzakelijk is om van het berekende bedrag voor 2012 (AWBZ en ZVW) naar het bedrag voor 2015 te komen. Pas na besluitvorming over de wijze waarop maatregelen uit de Regeerakkoorden (Rutte I, Lenteakkoord en Rutte II) worden uitgewerkt en welk effect dit heeft op de uitgaven in het jeugddomein kan het definitieve beeld worden gegeven. Bij het te verdelen bedrag wordt in deze circulaire voorzichtigheidshalve uitgegaan van het laagste scenario (met de hoogste kortingsbedragen en de laagste groeipercentages).

Het totaal van het door de Algemene Rekenkamer getoetste bedrag telt op tot bruto € 3,6 miljard (afgerond) voor 2012 en 2014. Van daaruit wordt het macrobudget voor 2015 verder berekend, met onder andere correcties voor de taakstelling Rutte I en II, de PGB-maatregel en mogelijke groei. Op grond van de meest actuele ramingen van de bedragen waarover nog onzekerheid bestaat, volgt dat de ondergrens van de bandbreedte zich rond **de € 3,3 miljard** bevindt. Dit bedrag is gehanteerd voor de verdeling over de gemeenten. **In dit bedrag is ook de taakstelling van € 120 miljoen voor 2015 opgenomen. Deze taakstelling loopt verder op tot € 300 miljoen in 2016 en € 450 miljoen structureel vanaf 2017.**

Verdeling over gemeenten

De verdeling van het beschikbare budget voor 2015 zal plaatsvinden op basis van historische gegevens over het gebruik van jeugdzorg op gemeentelijk niveau (bron: SCP en Cebeon). Vanaf 2016 wordt een objectief verdeelmodel geleidelijk ingevoerd. U treft in deze bijlage een totaalbedrag voor uw gemeente aan. De gegevens over aantallen cliënten per zorgvorm, zoals gebruikt voor de verdeling van het budget voor 2015, worden vanaf juni

2013 ontsloten via de jeugdmonitor/lokale jeugdspiegel van het CBS (jeugdmonitor.cbs.nl).

Invoering- en uitvoeringskosten

Informatie over de invoeringskosten voor 2013 staat vermeld in paragraaf 6.5 van deze circulaire. In de septembercirculaire 2013 zal nadere informatie worden opgenomen over de vrijvallende uitvoeringskosten van rijkswege die worden toegevoegd aan het budget. Bij deze toelichting zal ook waar mogelijk worden aangegeven welk deel van het over te hevelen macrobudget met de uitvoering van taken te maken heeft.

Hierna treft u de verdeling per gemeente aan.

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Aa en Hunze	4.033.519
Aalburg	1.961.427
Aalsmeer	3.248.915
Aalten	2.777.146
Achtkarspelen	4.999.106
Alblasserdam	3.589.999
Albrandswaard	3.210.371
Alkmaar	19.653.804
Almelo	21.397.996
Almere	109.280.184
Alphen aan den Rijn	16.759.036
Alphen-Chaam	1.302.937
Ameland	347.365
Amersfoort	29.738.024
Amstelveen	11.489.630
Amsterdam	163.829.088
Apeldoorn	24.198.786
Appingedam	2.529.768
Arnhem	23.568.798
Assen	22.324.126
Asten	2.622.270
Baarle-Nassau	615.261
Baarn	2.695.557
Barendrecht	8.515.396
Barneveld	6.809.584
Bedum	2.326.411
Beek	2.884.730
Beemster	1.269.715
Beesel	2.902.398
Bellingwedde	2.435.140
Bergambacht	1.687.463
Bergeijk	2.295.895
Bergen L	2.262.331
Bergen NH	3.705.470
Bergen op Zoom	15.289.422
Berkelland	7.222.821
Bernheze	4.536.681
Bemisse	1.283.950
Best	4.437.083
Beuningen	3.110.987
Beverwijk	5.785.070
Binnenmaas	4.352.171
Bladel	2.456.303
Blaricum	1.136.291
Bloemendaal	2.013.251
Boarnsterhim	2.843.370
Bodegraven-Reeuwijk	6.164.563
Boekel	1.856.700
Borger-Odoorn	4.720.877
Borne	3.766.863
Borsele	5.285.188
Boskoop	3.208.338
Boxmeer	5.438.357

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Boxtel	6.226.499
Breda	37.498.852
Brielle	2.041.945
Bronckhorst	4.767.806
Brummen	2.970.757
Brunssum	6.753.258
Bunnik	1.812.384
Bunschoten	2.213.080
Buren	2.664.243
Bussum	3.792.743
Capelle aan den IJssel	15.079.654
Castricum	4.114.209
Coevorden	6.221.077
Cranendonck	3.002.501
Cromstrijen	2.324.116
Cuijk	5.328.144
Culemborg	3.266.545
Dalfsen	4.288.623
Dantumadiel	3.224.239
De Bilt	6.165.928
De Marne	2.963.256
De Ronde Venen	5.462.727
De Wolden	2.944.340
Delft	18.468.572
Delfzijl	6.591.368
Den Helder	16.033.248
Deurne	5.227.870
Deventer	24.606.404
Diemen	3.852.254
Dinkelland	2.266.152
Doesburg	1.804.176
Doetinchem	10.353.208
Dongen	4.722.475
Dongeradeel	4.306.748
Dordrecht	28.435.332
Drechterland	2.987.810
Drimmelen	3.659.875
Dronten	18.427.278
Druten	2.347.421
Duiven	4.019.070
Echt-Susteren	6.871.282
Edam-Volendam	2.711.815
Ede	18.022.316
Eemnes	1.463.693
Eemmond	4.083.816
Eersel	2.370.995
Eijsden-Margraten	4.423.333
Eindhoven	49.618.648
Elburg	2.902.771
Emmen	27.174.774
Enkhuizen	3.658.793
Enschede	39.602.176
Epe	4.254.780

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Ermelo	4.142.058
Etten-Leur	8.437.031
Ferwerderadiel	1.716.975
Franekeradeel	4.352.986
Gaasterlan-Sleat	1.718.711
Geertruidenberg	3.414.264
Geldermalsen	3.344.863
Geldrop-Mierlo	7.368.176
Gemert-Bakel	5.144.511
Gennep	2.833.069
Giessenlanden	2.045.593
Gilze en Rijen	4.506.303
Goeree-Overflakkee	6.243.335
Goes	6.843.995
Goirle	5.791.138
Gorinchem	8.206.498
Gouda	20.828.978
Graft-De Rijp	1.004.726
Grave	2.196.677
Groesbeek	2.479.242
Groningen	44.862.016
Groote gast	2.506.361
Gulpen-Wittem	2.115.652
Haaksbergen	3.541.790
Haaren	2.730.384
Haarlem	29.257.390
Haarlemmerliede Spaarnw	543.568
Haarlemmermeer	23.772.158
Halderberge	5.235.139
Hardenberg	11.319.012
Harderwijk	6.741.748
Hardinxveld-Giessendam	3.042.034
Haren	3.226.283
Harlingen	3.467.941
Hatterij	1.958.082
Heemskerk	8.436.836
Heemstede	3.289.798
Heerde	2.371.243
Heerenveen	8.062.132
Heerhugowaard	13.254.946
Heerlen	28.595.618
Heeze-Leende	2.478.150
Heiloo	2.472.956
Hellendoorn	6.066.080
Hellevoetsluis	7.298.374
Helmond	20.336.402
Hendrik-Ido-Ambacht	5.384.449
Hengelo O	18.080.228
het Bildt	2.156.764
Heumen	2.128.770
Heusden	7.184.769
Hillegom	4.006.320
Hilvarenbeek	2.109.419

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Hilversum	15.120.306
Hof van Twente	4.502.296
Hollands Kroon	6.807.240
Hoogeveen	13.942.092
Hoogezand-Sappemeer	11.526.766
Hoon	17.277.716
Horst aan de Maas	7.648.877
Houten	8.774.974
Huizen	7.388.630
Hulst	3.976.027
IJsselstein	5.511.944
Kaag en Braassem	4.133.883
Kampen	10.651.126
Kapelle	1.793.614
Katwijk	11.161.568
Kerkrade	12.211.533
Koggenland	3.566.509
Kollumerland en Nwkrusi	1.899.730
Korendijk	2.066.408
Krimpen aan den IJssel	5.396.796
Laarbeek	3.570.665
Landerd	2.845.356
Landgraaf	8.868.681
Landsmeer	1.756.556
Langedijk	5.199.218
Lansingerland	6.431.590
Laren	1.007.673
Leek	4.619.777
Leerdam	3.340.080
Leeuwarden	27.895.482
Leeuwarderadeel	2.403.173
Leiden	23.911.500
Leiderdorp	5.764.379
Leidschendam-Voorburg	10.516.053
Lelystad	55.960.600
Lemsterland	2.354.912
Leudal	7.954.335
Leusden	4.549.553
Lingewaal	957.085
Lingewaard	4.963.396
Lisse	2.974.406
Littenseradiel	1.360.621
Lochem	4.917.079
Loon op Zand	3.500.461
Lopik	2.334.865
Loppersum	1.941.515
Losser	3.869.156
Maasdonk	2.078.788
Maasdriel	3.017.847
Maasgouw	3.660.056
Maassluis	5.240.221
Maastricht	31.405.920
Marum	2.509.293

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Medemblik	7.606.260
Meerssen	4.865.390
Menameradiel	2.251.825
Menterwolde	3.192.680
Meppel	6.137.456
Middelburg	11.222.211
Midden Drenthe	5.939.138
Midden-Delfland	1.919.170
Mill en Sint Hubert	1.643.458
Millingen aan de Rijn	540.776
Moerdijk	5.839.707
Molenwaard	5.917.108
Montferland	5.224.674
Montfoort U	2.046.911
Mook en Middelaar	845.433
Muiden	653.381
Naarden	2.471.557
Neder-Betuwe	3.479.960
Nederlek	2.233.134
Nederweert	3.172.668
Neerijnen	1.140.227
Nieuwegein	12.881.815
Nieuwkoop	4.011.522
Nijkerk	5.015.019
Nijmegen	25.294.600
Noord-Beveland	1.927.130
Noordenveld	4.857.525
Noordoostpolder	19.968.702
Noordwijk	3.874.648
Noordwijkerhout	2.568.112
Nuenen c.a.	3.295.281
Nunspeet	3.226.076
Nuth	2.421.620
Oegstgeest	4.465.825
Oirschot	2.040.502
Oisterwijk	5.184.560
Oldambt	11.445.629
Oldebroek	3.188.718
Oldenzaal	6.258.643
Olst-Wijhe	2.812.948
Ommen	2.559.985
Onderbanken	2.007.330
Oost Gelre	4.820.319
Oosterhout	10.949.059
Ooststellingwerf	4.389.099
Oostzaan	1.280.255
Opmeer	1.947.615
Opsterland	7.018.916
Oss	17.512.646
Oud-Beijerland	3.986.597
Oude IJsselstreek	5.365.596
Ouder-Amstel	1.539.123
Ouderkerk	1.470.543

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Oudewater	1.285.673
Overbetuwe	6.679.553
Papendrecht	5.520.001
Peel en Maas	7.445.472
Pekela	4.288.186
Pijnacker-Nootdorp	8.654.456
Purmerend	17.335.888
Putten	2.996.194
Raalte	6.645.349
Reimerswaal	3.876.715
Renkum	8.602.732
Renswoude	875.584
Reusel-De Mierden	1.913.550
Rheden	6.025.419
Rhenen	2.760.768
Ridderkerk	5.485.724
Rijnwaarden	1.784.626
Rijnwoude	2.782.652
Rijssen-Holtten	6.447.798
Rijswijk	6.778.877
Roerdalen	3.842.608
Roermond	18.537.538
Roosendaal	18.824.586
Rotterdam	126.993.752
Rozendaal	175.620
Rucphen	3.569.863
Schagen	7.136.258
Schermer	721.086
Scherpenzeel	1.233.333
Schiedam	12.785.392
Schiermonnikoog	5.579
Schijndel	4.718.802
Schinnen	2.692.001
Schoonhoven	2.027.036
Schouwen-Duiveland	5.089.231
's-Gravenhage	108.925.280
's-Hertogenbosch	27.969.954
Simpelveld	2.036.858
Sint-Anthonis	1.405.235
Sint-Michielsgestel	4.156.829
Sint-Oedenrode	2.262.587
Sittard-Geleen	22.667.674
Skarsterlan	3.662.733
Sliedrecht	3.920.610
Slochteren	2.572.023
Sluis	2.896.580
Smallingerland	16.760.062
Soest	7.781.218
Someren	2.642.382
Son en Breugel	2.153.898
Spijkenisse	14.932.330
Stadskanaal	9.528.876
Staphorst	2.649.272

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Stede Broec	4.688.678
Steenbergen	4.780.738
Steenwijkerland	8.128.014
Stein	5.633.406
Stichtse Vecht	8.915.146
Strijen	1.248.436
Sudwest Fryslan	16.059.174
Ten Boer	1.839.496
Terneuzen	12.195.294
Terschelling	674.604
Texel	1.521.090
Teylingen	6.433.221
Tholen	4.839.174
Tiel	5.333.304
Tilburg	48.613.068
Tubbergen	1.779.604
Twenterand	5.819.652
Tynaarlo	6.539.290
Tytsjerksteradiel	6.010.209
Ubbergen	1.310.718
Uden	8.887.099
Uitgeest	1.661.869
Uithoorn	4.701.928
Urk	7.314.509
Utrecht	57.776.928
Utrechtse Heuvelrug	8.785.987
Vaals	1.743.681
Valkenburg aan de Geul	2.372.826
Valkenswaard	3.777.061
Veendam	8.239.909
Veenendaal	15.353.562
Veere	2.900.690
Veghel	7.072.907
Veldhoven	7.131.670
Velsen	12.614.269
Venlo	23.703.664
Venray	9.816.136
Vianen	3.330.817
Vlaardingen	12.033.154
Vlagtwedde	2.888.373
Vlieland	99.490
Viissingen	9.994.777
Vlist	1.205.882
Voerendaal	2.105.144
Voorschoten	4.150.275
Voorst	3.543.168
Vught	4.629.740
Waalre	2.319.791
Waalwijk	8.752.524
Waddinxveen	4.920.764
Wageningen	4.167.319
Wassenaar	2.572.273
Waterland	2.048.001

Overzicht historische verdeling jeugd	
Gemeente	Bedrag
Weert	9.773.593
Weesp	2.784.471
Werkendam	3.562.438
West Maas en Waal	1.716.588
Westerveld	2.493.168
Westervoort	2.188.585
Westland	15.863.460
Weststellingwerf	4.763.976
Westvoorne	2.468.958
Wierden	2.503.239
Wijchen	5.461.974
Wijdmeren	2.427.885
Wijk bij Duurstede	4.229.940
Winsum	3.345.837
Winterswijk	3.517.360
Woensdrecht	3.704.297
Woerden	6.879.913
Wormerland	2.923.913
Woudenberg	2.173.913
Woudrichem	2.662.224
Zaanstad	30.776.672
Zaltbommel	3.521.772
Zandvoort	2.661.056
Zederik	1.917.637
Zeevang	681.479
Zeewolde	9.616.896
Zeist	14.725.716
Zevenaar	5.080.935
Zoetermeer	32.009.942
Zoeterwoude	1.795.651
Zuidhorn	4.776.973
Zuidplas	7.205.624
Zundert	3.940.114
Zutphen	10.045.634
Zwartewaterland	5.038.645
Zwijndrecht	8.937.419
Zwolle	34.190.680
Totaal	3.348.999.997

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BDF/Financieel en Informatiestelsel
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

© Mei 2013 | B-19207